

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

דוחות כספיים ליום 30 ביוני 2010

פרק א': דוח הדירקטוריון

תוכן עניינים

1	הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד.....	1
1.1	תיאור החברה.....	1
1.2	התפתחויות מאז הדוח השנתי האחרון.....	1
10	המצב הכספי.....	10
2.1	נתונים עיקריים מהדוחות הכספיים.....	10
13	תוצאות הפעילות.....	13
3.1	רווח (הפסד) נקי מתחומי פעילות.....	13
3.2	רווח (הפסד) כולל מתחומי פעילות.....	14
3.3	מידע כספי לפי תחומי הפעילות.....	15
3.4	תזרים מזומנים.....	23
3.5	מקורות מימון.....	24
4	דיווח בדבר חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם.....	24
5	היבטי ממשל תאגידי.....	24
5.1	גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בחברה.....	24
6	גילוי ייעודי למחזיקי אגרות חוב.....	25
6.1	פרטים בדבר תעודות התחייבות של התאגיד.....	25
7	הוראות גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של התאגיד.....	25
7.1	גילוי בדבר ירידת ערך של נכסים פיננסיים.....	25
7.2	דיווח בדבר אומדנים חשבונאיים קריטיים.....	26
7.3	הערכות ליישום פרויקט אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי.....	27
7.4	גילוי בדבר התקדמות ההיערכות ליישום דירקטיבת Solvency II.....	28
7.5	אירועים לאחר תאריך המאזן.....	28

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

דוח הדירקטוריון ליום 30 ביוני 2010

דוח הדירקטוריון שלהלן סוקר את פעילותה של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן: "החברה") לששת החודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 2010 (להלן: "תקופת הדוח").

דוח הדירקטוריון סוקר את השינויים העיקריים בפעילות החברה בתקופת הדוח. הדוח נערך בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970, ומתוך הנחה שבפני המעיין בו מצוי גם הדוח התקופתי המלא של החברה לשנת 2009.

ביחס לתיאור עסקי המבטחים המאוחדים בדוחות החברה, נערך הדוח בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח-1998.

1. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד

1.1 תיאור החברה

1.1.1 בעלי מניותיה של החברה

החברה הינה חברה ציבורית אשר מניותיה רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב. עיקר פעילותה הינה החזקת חברות הפעילות בתחומי הביטוח, הפנסיה, הגמל, הפיננסים והנדל"ן. בעלי מניותיה העיקריים של החברה הינם נידן אסטבלישמנט ופלמס אסטבלישמנט (תאגידים זרים) המוחזקים בנאמנות עבור מר מנחם גורביץ והמחזיקים בכ- 61.86% ממניות החברה. המשנה למנכ"ל החברה, המכהן גם כמנכ"ל מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (חברה בת של החברה, להלן: "מנורה ביטוח") מחזיק, נכון למועד הדוח, בכ- 2.72% ממניות החברה. יתרת מניות החברה מוחזקות בידי הציבור.

1.1.2 תחומי פעילותה של החברה

לתיאור תחומי הפעילות ראה פרק תיאור עסקי התאגיד בדו"ח התקופתי לשנת 2009.

1.2 התפתחויות מאז הדוח השנתי האחרון

1.2.1 ביקורת מפקח - חברה בת

בחודש ספטמבר 2009, הודיע המפקח על הביטוח להנהלת מנורה ביטוח על כוונתו לערוך ביקורת בקשר להעברות רטרואקטיביות בין מסלולי השקעה שבוצעו במהלך שנת 2008 וכן בנושא הלוואות שניתנו על ידי מנורה ביטוח, לפני מספר שנים, ללא בטחונות מספיקים במועד מתן הלוואה, לרבות תפקוד האורגנים הרלבנטיים.

יצוין, כי בכל הנוגע לנושא ההעברות הרטרואקטיביות שנתגלו בפוליסות של מספר עובדים ו/או סוכנים, מדובר בסכומים לא מהותיים. באשר למשמעויות הכספיות הנוגעות להלוואות נשוא הבדיקה, ובהמשך לדיווחי החברה בדוח התקופתי לשנת 2009, יצוין, כי נכון ליום 30.06.10 יתרת הלוואות לפני הפרשה לחובות מסופקים בקבוצה עמדה על כ- 103.4 מלש"ח; כנגד הלוואות נצברו ערכי פדיון בפוליסות בסך של כ- 15.3 מלש"ח; ויתרת הפרשה לחובות מסופקים בגין הלוואות עמדה נכון למועד האמור על סך של כ- 60.4 מלש"ח.

בחודש יולי 2010 התקבל במשרדי מנורה ביטוח דוח הביקורת מטעם המפקח על הביטוח בקשר עם הלוואות הנ"ל. דירקטוריון מנורה ביטוח קיים דיון בדוח, ורשם לפניו את ממצאי הפיקוח, הערותיו ומסקנותיו תוך שהוא חולק, מניה וביה, על חלק גדול ומהותי מהם, מה גם שחלק מהנושאים כבר זכו לטיפול מזה זמן ביוזמת מנורה ביטוח. דירקטוריון מנורה ביטוח יפעל כנדרש על ידי המפקח, לכך שמנורה ביטוח תיישם את הנחיות המפקח במסגרת תכנית עבודה שתוכן בנושא. ראה גם באור 9 לדוח הכספי.

1.2.2 חקירת רשות ניירות ערך

בחודש מאי 2010, פתחה רשות ניירות ערך בחקירה כנגד מנורה מבטחים קרנות נאמנות בע"מ (חברה נכדה של החברה) ("מנורה קרנות") וכנגד מנכ"לה. בשל השלב המקדמי של החקירה לא ניתן להעריך את מהותה ותוצאותיה. מנורה קרנות לא ביצעה הפרשה בדוחותיה הכספיים בגין אירוע זה.

1.2.3 הצגה מחדש (Restatement)

במסגרת תהליך בקרה פנימית יזום במנורה ביטוח, התגלתה בחודש ספטמבר 2009 טעות בזקיפת תשואה למבטחים בחלק מפוליסות ביטוח חיים משתתף ברווחים, אשר אירעה בחודש יולי 2005. בהתאם בוצעה הצגה מחדש של נתוני ההשוואה ליום 30 ביוני 2009. לעניין זה ראה גם באור 22 לדוח הכספי.

1.2.4 שינוי אומדן

מנורה ביטוח בחנה מחדש את ההנחות האקטואריות שלה לגבי עסקת ביטוח בריאות ששווקה כעסקה קולקטיבית. כתוצאה מבחינה זו עודכנו ההנחות האקטואריות שבבסיס העסקה הנוגעים לשיעורי התמותה ולשיעורי הביטולים. שינוי האומדן כאמור השפיע על הקטנת הרווח לפני מס בסך של כ- 20 מליון ש"ח. ראה גם באור 22 לדוח הכספי.

1.2.5 מנורה נדל"ן

מנורה מבטחים נדל"ן בע"מ (חברה בת של החברה) חתמה על הסכם לרכישה של כ- 42% ממניות חברת סולאנגיה (חברת חוץ), העוסקת בייזום והקמה של תשתיות אנרגיה סולארית באירופה. סך ההשקעה עומד על כ- 3 מיליוני יורו. ההשקעה הראשונית כאמור הינה במסגרת קו האשראי שהועמד למנורה נדל"ן על ידי החברה. מסגרת ההשקעה הכוללת של מנורה נדל"ן בהתאם להסכם בין השותפים תעמוד על סך כולל של עד כ- 11 מיליוני יורו מתוך השקעה כוללת בסך של כ- 20 מיליוני יורו.

1.2.6 Beltrend Menorah Enterprises Ltd. (להלן- בלטרנד)

בלטרנד, חברה כלולה של מנורה מבטחים נדל"ן בע"מ (חברה בת של החברה), נטלה באמצעות שותפויות בשליטתה הלוואות ללא זכות חזרה ("נון-ריקורס") לרכישת נכס בגרמניה. נאמן מטעם המלווה (להלן- הנאמן) הזמין הערכת שווי לגבי הנכס שנרכש. על פי טיוטת הערכה זו, שווי הנכס נמוך מהותית משווי הנכס בספרים ומהווה לכאורה הפרה של התניה פיננסית.

לדעת הנהלת בלטרנד, בטיטת הערכת השמאי לא נלקחו בחשבון מספר פרמטרים בחישוב שווי הנכס. על פי הערכת השמאי שהזמינה הנהלת בלטרנד, נדרשה הפחתה בשווי הנכס בסכום לא מהותי, שבוצעה בדוח הכספי. על פי הערכה זו, שווי הנכס אינו גורם להפרה של ההתניה הפיננסית. בימים אלו, בלטרנד מנהלת דיונים עם הנאמן בנושא וטרם התקבלה עמדתו הסופית של הנאמן. יתרת החשיפה המקסימאלית של הקבוצה, בהתייחס להשקעתה האמורה לעיל, עומדת על סך של כ- 13 מיליוני ש"ח.

1.2.7 דירקטוריון

ביום 23.05.2010 מונתה ה"ה אורלי ירקוני לדירקטורית בחברה.

ביום 30.05.2010 חדל ה"ה יעקב סגל (ז"ל) לכהן כדירקטור בחברה.

ביום 23.08.2010 מונה ה"ה בר כוכבא בן-גרא לכהונה שנייה כדירקטור חיצוני בחברה.

ביום 23.08.2010 מונה ה"ה ישראל (איזי) תפוחי לדירקטור חיצוני בחברה.

1.2.8 הליכים משפטיים

לעניין התפתחויות בדבר חשיפה לאישור תובענות שהוגשו כנגד החברה, החברה בת מנורה ביטוח וחברה מאוחדת שומרה חברה לביטוח בע"מ (להלן: "שומרה") כייצוגיות, ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

1.2.9 מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד

1.2.9.1 כללי

- בחודש אוגוסט 2010 הובאה לידיעת החברה טיוטת הצעת חוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011-2012 (תיקוני חקיקה), התש"ע-2010 ("הטיוטה"), הנוגעת, בין השאר, להרחבת סמכויות הפיקוח והאכיפה של המפקח. על פי הטיוטה, מוצעים תיקוני חקיקה בחוק הביטוח ובחוק קופות הגמל ("חוקי הפיקוח") החלים על הגופים המוסדיים ועל סוכנויות הביטוח בקבוצה. על פי הטיוטה, המפקח עתיד לקבל סמכויות חקירה ותשאול נוספות על אלו המצויות בידי כיום. בנוסף, על פי הטיוטה, עתיד לחול שינוי גם בסעיפים בחוקי הפיקוח העוסקים בהטלת הסנקציה של עיצום כספי או קנס אזרחי בגין הפרת הוראות לפי חוקי הפיקוח, במקביל לשינוי המשמעות של הפרת עבירות של חוקי הפיקוח - מעבירות פליליות להפרות מנהליות, אשר למפקח תהיה סמכות להטיל עיצומים כספיים מוגדלים בגין.
- בחודש אוגוסט 2010 פרסם המפקח חוזר שעניינו ניהול טכנולוגיות מידע בגופים מוסדיים. על פי החוזר, על גופים מוסדיים חלה חובה לנהל את תחום טכנולוגיות המידע על פי תקנים מקצועיים מקובלים ועל בסיס עקרונות ממשל תאגידי נאותים הכוללים התייחסות לשיטות לתהליכים ולבקורות הנדרשים בניהול תחום טכנולוגיות המידע, וזאת במטרה להבטיח את ניהולן התקין ואת תמיכתן בפעילות העסקית והוראות הדין, תוך הקפדה על שמירת זכויות המבוטחים. החוזר קובע, בין היתר, הוראות לעניין אחריותו הישירה של הגוף המוסדי בקביעת מדיניות ואסטרטגיה בתחום טכנולוגיות המידע, בביצוע בקרה ופיקוח שוטפים ובניהול תקין של תחום טכנולוגיות המידע (ממשל טכנולוגיות מידע); קיומם של תהליכים סדורים לעמידה בדרישות הציות החיצוניות והפנימיות בתחום טכנולוגיות המידע (הבטחת ציות); קיומם של תהליכים סדורים לניהול סיכונים טכנולוגיות המידע (ניהול סיכונים טכנולוגיות המידע); הוראות לניהול ובקרת מידע לצורך הבטחת אמינות המידע, שלמותו, זמינותו והרלוונטיות שלו לתפקוד הגוף המוסדי (בקורות מידע וניהול נתונים); עקרונות ונוהלי עבודה מקובלים בביצוע רכש ופרויקטים מהותיים בתחום טכנולוגיות המידע (רכש ופרויקטים). קיומה של מערכת הולמת לניהול שינויים במערכות המידע בגוף מוסדי, במטרה להבטיח כי השינויים האמורים מתועדים ונתונים לפיקוח ובקרה באופן שוטף (ניהול שינויים); קביעת עקרונות ונוהלי עבודה להבטחת ניהולם התקין של תהליכים המבוצעים על ידי מיקור חוץ בתחום טכנולוגיות המידע, תוך מודעות לסיכונים ולחשיפות של הגוף ובמטרה להבטיח שליטה ובקרה על התהליכים והמידע המנוהלים במיקור חוץ (מיקור חוץ (Outsourcing)). חוזר זה עוסק בליבת פעילות הגופים המוסדיים בקבוצה וצפוי כי תהיה לו השלכה מהותית על כל תחומי הפעילות שלהן.
- בחודש אוגוסט 2010 פרסם המפקח טיוטת חוזר שנייה שעניינה "בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים" ("טיוטת חוזר הבקרה הפנימית") וכן טיוטת חוזר לתיקון הוראות חוזר גופים מוסדיים שעניינו "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית ועל דיווח כספי" ("טיוטת חוזר אחריות ההנהלה"). טיוטת חוזר הבקרה הפנימית מרכזת את כל חובות הגילוי, הצהרות ודוחות שיש לצרף לדוחות הכספיים של גופים מוסדיים בנושא שבנדון, תוך תיקון נוסח ההצהרות ומתכונת הגילוי, קביעת נוסח חוות דעת רואה החשבון המבקר ודוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי. על פי הטיוטה ועם כניסתה לתוקף, יבוטלו כל החוזרים הקודמים הנוגעים לנושא. הטיוטה השנייה מרכזת את השינויים, לאור הערות הגופים המוסדיים. טיוטת חוזר אחריות ההנהלה, קובעת, בין היתר, חובת דיווח לממונה המפרט את אופן היערכות החברה, לרבות תאריכי יעד לסיום היערכות, ביום 30 בנובמבר 2010, וכן בהמשך, הגשת דיווח המפרט ביצוע ביחס לתכנון, אחת לרבעון. כמו כן, מוצע בטיוטה כי

הצהרה לראשונה על תהליכי ביטוח חיים ובריאות תוגש החל מתקופת הדיווח המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2011, למעט לעניין תהליך השקעות, לגבי תוגש לראשונה הצהרה החל מתקופת הדיווח המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2010, וכי הצהרה לראשונה בנוגע לדוח עמית או למבוטח, החל מתקופת הדיווח המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2012.

- בחודש אוגוסט 2010 פורסמה הבהרה לעניין פריסת הרווח שייווצר כתוצאה מחישוב שוויו של נכס לא סחיר על ידי מומחה. הבהרה קובעת כי על אף הוראת חוזר גופים מוסדיים שעניינו חישוב נכסים לא סחירים (אשר יתוקן בעתיד), יש להציג את שוויו של נכס לא סחיר בהתאם להערכת שווי שנעשתה על ידי מומחה אך ללא ביצוע הפריסה של הרווח שייווצר, וזאת בהתאם להוראות בדבר אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) בגופים מוסדיים.
- בחודש יולי 2010 פורסם חוזר גופים מוסדיים שעניינו "הוראות לעניין השקעת גופים מוסדיים באיגרות חוב לא ממשלתיות". החוזר מאמץ את מסקנות הדוח הסופי של הוועדה לקביעת פרמטרים להתייחסות גופים מוסדיים המעמידים אשראי באמצעות אגרות חוב לא ממשלתיות (המוכרת כ"ועדת חודק"). הוראות החוזר קובעות, בין היתר, חובת עריכת אנליזה לפני רכישת אגרות חוב לא ממשלתיות, חובת קבלת אישור פרטני לרכישת אגרות חוב לא ממשלתיות בהיקף העולה על ההיקף המינימאלי שנקבע לעניין זה, חובת קבלת מידע ספציפי כתנאי לרכישת אגרות החוב כאמור, במהלך תקופת חיי איגרת החוב, קביעת תניות חוזיות ואמות מידה פיננסיות שהן תנאי לרכישת אגרות חוב כאמור וכן תניות ואמות מידה כאמור שהן בגדר המלצה, אך אינן מחויבות כתנאי לביצוע רכישה כאמור. ההוראות המוצעות אינן אמורות לגרוע מההוראות הקיימות הנוגעות להקמת מערך אשראי בגוף המוסדי ואופן פעולתו.
- בחודש מרס 2010 פורסם תיקון מס' 21 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), תשמ"א-1981, שהרחיב את הגופים להם רשאי המפקח על הביטוח לגלות ידיעה או להראות מסמך ובלבד שנוכח כי הידיעה או המסמך מתבקשים לצורך מילוי תפקידם של אותם הגופים. התיקון שחל על סעיף שעניינו "מסירת מידע לרשות פיקוח בישראל", קבע כי בנוסף להיתר הגילוי לרשות ניירות ערך ולמפקח על הבנקים, רשאי המפקח גם לגלות ידיעה כאמור, לבנק ישראל. תחילתו של תיקון זה מיום 1.6.2010.
- בחודש מרס 2010 פרסם המפקח מכתב הבהרה שעניינה "קריטריונים לאישור חלוקת דיבידנד ע"י חברת ביטוח". מטרת המכתב להבהיר את התנאים להגשת בקשה לקבלת אישור מהמפקח בכל הנוגע לחלוקת דיבידנד, החל מיום פרסום הדוחות הכספיים התקופתיים לשנת 2009. חברת ביטוח אשר סך ההון העצמי שלה לאחר חלוקת דיבידנד גבוה ב-110% מהסכומים הנדרשים בטיטה, תהא רשאית לחלק דיבידנד ללא צורך באישור מראש של המפקח ובלבד שמסרה למפקח טרם החלוקה הודעה על חלוקת דיבידנד ואת המסמכים הנדרשים לפי הטיטה.
- בחודש מרס 2010 פרסם המפקח טיוטת חוזר שנייה שעניינה "הרכב הון עצמי של מבטח – טיוטה שנייה". מטרתה של הטיטה לקבוע כללים ועקרונות להרכב ההון העצמי של מבטח העולה בקנה אחד עם דירקטיבת Solvency II וכן לקבוע הוראת שעה לעניין הרכב ההון העצמי של מבטח שתחול עד ליישומה המלא של הדירקטיבה בישראל, במועד שיודיע עליו המפקח.
- בחודש מרס 2010 פרסם המפקח טיוטת חוזר הכרעות עקרוניות שעניינה "חובת קבלת הסכמה מפורשת לשם צירוף מבוטחים לביטוח – טיוטה". מטרתה של טיוטה זו להורות כי מבטח לא יצרף מבוטחים לתכנית ביטוח בנסיבות שאינן בגדר הצעה מזכה אלא בכפוף לקבלת הסכמה מפורשת מראש של המבוטח.

1.2.9.2 ביטוח כללי

- בחודש יולי 2010 פורסמה טיוטה שלישית של תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), התשמ"ו-1986. עיקרי השינויים על פי הטיטה – קביעת שווי רכב שאינו נכלל במחירון על פי הערכת שווי שתצורף למפרט; הוראה לפיה לאחר תשלום תגמולי הביטוח או החלפת הרכב יהיה רשאי המבטח לקבל מהמבוטח את זכויותיו ברכב, למעט אביזרים ומכלולים שבגינם אין המבוטח זכאי לתגמולי ביטוח; הוראות לעניין תשלום תגמולי ביטוח בשל נזק חלקי; קביעה כי חובת גילוי לגבי נזקים שאירעו לרכב או לצד שלישי בשלוש השנים האחרונות כתוצאה מסיכונים הכלולים בביטוח, לא תחול לגבי התקופה שבה הרכב לא היה בבעלות המבוטח; הוראה בדבר אפשרות קיזוז למבטח מחוב מבוטח בגין פוליסות.
- בחודש מרס 2010 פורסם חוק חוזה ביטוח (תיקון מס' 4), תש"ע-2010, הקובע כי מבטח בביטוחים אישיים (קרי- ביטוח תאונות אישיות, ביטוח רכב (רכוש), ביטוח דירות ותכולתן, ביטוח חיים, ולמעט ביטוח אחריות) הנמצא בהליך משפטי מול מבוטח, ולא שילם את תגמולי הביטוח שלא היו שנויים במחלוקת בתום לב, במועדים שבהם היה עליו לשלם - מחויב בית המשפט לחייבו בתשלום ריבית מיוחדת על סכומי תגמולי הביטוח, כמפורט בסעיף 28 לחוק. לעניין מבטח כאמור בביטוחים שאינם ביטוחים אישיים- רשאי בית המשפט לחייבו בתשלום הריבית המיוחדת כאמור. תחילתו של התיקון 30 יום מיום פרסומו.

1.2.9.3 ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (כולל בריאות)

- בחודש אוגוסט 2010 פורסם תזכיר חוק לתיקון חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ פנסיוני, שיווק פנסיוני, והפעלת מערכת סליקה), התש"ע – 2010 ("התזכיר" ו-"חוק הייעוץ", בהתאמה). בתזכיר מוצע להוסיף מספר פרקים לחוק הייעוץ אשר עניינם הסדרת הליך רישוי של חברה להפעלת מערכת סליקה פנסיונית ומנגנוני הפיקוח על חברה כאמור. הוראות התזכיר מסדירות את סמכויות הממונה לקביעת הוראות הנוגעות למתן רישיון לחברה להפעלת מערכת סליקה פנסיונית וכן הוראות ביחס לדרכי פעילותה וניהולה של מערכת סליקה פנסיונית, מתוך מטרה להגן על ענייני משתמשי המסלקה ומקבלי השירות מהמשתמשים ולמניעת ריכוזיות בתחום הייעוץ והשיווק הפנסיוני. כמו כן, מוצע בתזכיר לקבוע כללים לעניין פיקוח הממונה על אבטחת המידע המועבר במסלקה.
- בחודש אוגוסט 2010, פורסמה טיוטת עדכון לחוזר סוכנים ויועצים בנושא הסכם למתן שירותים. בטיטה מוצע לאפשר לחברה מנהלת של קופת גמל המתופעלת באמצעות תאגיד בנקאי, ליתן לעמיתי קופת הגמל שירותי תפעול כמפורט בטיטה המוצעת באמצעות התאגיד הבנקאי, וזאת במשך תקופת ביניים שתסתיים, על פי הטיטה המוצעת, בשנת 2012.
- בחודש אוגוסט 2010 פורסמה טיוטת הבהרה לחוזר סוכנים ויועצים בנושא איסור מתן טובת הנאה ליועץ פנסיוני. הטיטה מבהירה את משמעות המונח זיקה על פי סעיף 19 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק בייעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני), התשס"ח-2005 ומהם האיסורים החלים על גוף מוסדי בקשר למתן הטבות ליועצים פנסיונים או לעובדי בנקים, ועל יועץ פנסיוני בקשר לקבלת הטבה. בהתאם להוראות הטיטה המוצעת, גוף מוסדי רשאי ליתן הטבה כאמור לרבות הטבה בגובה דמי הניהול בכפוף לכך שההטבה תינתן לכל עובדי הגוף המעסיק את היועץ הפנסיוני וכי ההטבה דומה להטבות שמעניק הגוף המוסדי לגופים אחרים בעלי מאפייני שוק דומים. טיוטת החוזר מתייחסת גם להסדרת השתתפות יועץ הפנסיוני בכנסים ואירועים המאורגנים או ממומנים על ידי גוף מוסדי.

- בחודש אוגוסט 2010 פורסם דוח הוועדה הבין-משרדית לבחינת שוק הקסטודיאן שהוקמה ערב המשבר בשוק ההון העולמי לצורך בחינת שירותי הקסטודיאן בישראל ועל מנת לבחון את הצורך בשיפור הרגולציה בתחום זה. הדוח כולל מספר המלצות להסדרת מתן שירותי הקסטודיאן בישראל. בשלב זה הוועדה המליצה כי כל רגולטור ובניהם גם הממונה על שוק ההון, יתאים את המסגרת הרגולטורית לעקרונות המפורטים בדוח בהתאם לצרכים הספציפיים של הגופים המפוקחים על ידו
- בחודש אוגוסט 2010 פורסמה טיוטת תיקון לחוזר פנסיה בנושא עקרונות לעמיתים שהצטרפו לקרנות פנסיה בחודשים ינואר-מרס 1995. החוזר האמור קבע עקרונות לטיפול בעמיתים כאמור בקרנות פנסיה שלא פעלו בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בנושא זה שפורסמו בשנים 1999 עד 2002. בתיקון החוזר מוצע להרחיב את הגדרת עמיתי תקופת הביניים שבחוזר כך שתכלול את כל העמיתים שהצטרפו לקרנות הפנסיה בין 1 בינואר 1995 ועד 31 למרס 1995.
- בחודש אוגוסט 2010 פורסמה טיוטת הבהרה לחוזר גופים מוסדיים בנושא מבנה אחיד מצומצם להעברת מידע מגוף מוסדי לבעל רישיון כהגדרתו בחוזר. על פי ההבהרה על הגוף המוסדי לנקוט באמצעים העומדים לרשותו לצורך איתור המידע המצוי בידו ביחס לכלל המוצרים המפורטים בחוזר ולהעבירו לבעל הרישיון בהתאם להוראות החוזר, אף אם בקשת המידע לא התייחסה למוצר מסוים.
- בחודש יולי 2010 פורסמה טיוטה שנייה של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(הקמת מסלולי ברירת מחדל), התש"ע-2010 ושל חוזר גופים מוסדיים בנושא "התאמת מסלול החיסכון למאפייני העמית" ("המודל הצ'לאני"). על פי הוראות הטיוטה, על כל גוף מוסדי להקים לפחות ארבעה מסלולי השקעה שיהוו ברירת מחדל להשקעת כספי העמיתים בקופות הגמל שבניהולו, אליהם ישויכו העמיתים שלא בחרו במסלול השקעה אחר (לרבות עמיתים קיימים), בהתאם למאפיינים אישיים שייקבעו לעניין זה (ובראשם מאפיין הגיל). עוד מוצע, כי הכספים העומדים כנגד התחייבויות לפנסיונרים (בקופת גמל משלמת לקצבה - קרן פנסיה ותכנית ביטוח מנהלים קצבתי) יושקעו במסלול השקעה נפרד. המודל המוצע אינו מיועד לחול על קופות גמל מרכזיות, קרנות פנסיה ותיקות, קרנות השתלמות, קופות גמל בניהול אישי, קופות גמל מבטיחות תשואה וקופות גמל למטרה אחרת.
- בחודש יוני 2010 פורסמה טיוטת חוזר גופים מוסדיים שעניינה "מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני". על פי הטיוטה, מוצע לקבוע הוראות המגדירות מבנה נתונים ופורמט אחיד להעברת מידע ונתונים בין יצרני וצרכני מידע בתחום החיסכון הפנסיוני, שתאומץ בעתיד על ידי המסלקה לחיסכון לטווח ארוך.
- בחודש יוני 2010 פורסם חוזר שעניינו "הוראות לעניין דרכי פעולתה וניהולה של המסלקה לחיסכון לטווח ארוך בע"מ". בחוזר הוראות לעניין ישיבות הדירקטוריון והאסיפה הכללית, אישור מינוי נושא משרה, שינוי תקנון החברה, כללים לעניין החזקת אמצעי שליטה, אישור הממונה ביחס להחלטות המסלקה ומסירת ידיעות ומסמכים למפקח.
- בחודש מאי 2010 פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(משיכת כספים חלקית מקרן השתלמות), התש"ע - 2010. על פי הטיוטה, מוצע להחליף את סדר תשלום הכספים ממרכיבי חשבון קרן השתלמות בעת משיכה חלקית מקרן השתלמות על ידי עמית, מסדר התשלום שהיה עד כה. כמו כן, מוצע לקבוע כי החברה המנהלת תשלם לעמית המבקש למשוך חלק מהכספים מחשבונו בקרן השתלמות תחילה מחלק מרכיב החשבון של הכספים שהופקדו עד ליום 31 בדצמבר 2002, ובקרן השתלמות לעצמאיים, שהופקדו עד ליום 30 בנובמבר 2002 (המועד

הקובע), ולאחריהם כספים מחלק מרכיב החשבון של תשלומים ששולמו לקרן מהמועד הקובע ואילך שהם תשלומי הפקדה מוטבת כהגדרתם בפקודת המסים, ולבסוף כספים מחלק מרכיב החשבון של התשלומים ששולמו לקרן מהמועד הקובע ואילך שאינם תשלומי הפקדה מוטבת. על אף האמור, ניתנת בידי העמית אפשרות לבקש מן החברה המנהלת למשוך את הכספים מחשבונו בקרן ההשתלמות באופן שונה מן הסדר שנקבע בתקנות כאמור לעיל.

- בהמשך לתיקון סעיף 2 לחוק קופות גמל, מחודש יולי 2009, במסגרתו נקבע כי החל מיום 1 בינואר 2011 חברה מנהלת של קופת גמל לא תנהל יותר מקופת גמל אחת מכל סוג של קופות הגמל המפורטים בסעיף, פורסמה בחודש אפריל 2010 טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הרשאה לנהל יותר מקופת גמל אחת), התש"ע – 2010. על פי הטיוטה חברה מנהלת אשר ביום תחילתו של חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), ניהלה יותר מקופת גמל אחת, מסוג קופת גמל לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים, קופת גמל אישית לפיצויים או קרן השתלמות, באמצעות יותר מאשר גוף מתפעל אחד, תהא רשאית עד ליום 1 בינואר 2014 לנהל באמצעות כל אחד מהגופים המתפעלים קופת גמל אחת מכל סוג כאמור. בנוסף, חברה מנהלת אשר ניהול קופת הגמל הועבר אליה מחברה מנהלת אחרת או שהתמזגה עם חברה מנהלת אחרת ומועד העברת הניהול או המיזוג חל לאחר יום 1 ביוני 2010, תהא רשאית עד לתום ששה חודשים ממועד העברת הניהול או המיזוג, לפי העניין, לנהל קופת גמל נוספת אחת מסוג קופת הגמל שהניהול בה הועבר אליה או שהייתה בניהולה של החברה המנהלת עימה התמזגה.

- בחודש אפריל 2010 פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל) (תיקון), התש"ע-2010, וטיוטת חוזר "העברת כספים בין קופות גמל" (להלן: "הטיוטות") וכן מקבץ הבהרות שמטרתן מתן מענה לסוגיות שונות שהועלו בקשר עם התקנות והחוזר הנזכרים לעיל. במסגרת הפרסומים הנזכרים מוצעים שורה של תיקונים לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל) (תיקון), התשס"ח-2008, ולחוזר העברת כספים בין קופות גמל (להלן: "התקנות" ו-"החוזר") ובין השאר, תיקונים כדלקמן: ניתנה אפשרות לאחד חשבונות של עמית בקופת גמל ללא תלות בותק הקופה וזאת להבדיל מהמצב שהיה נהוג קודם לכן לפיו ניתן היה לאחד כספים לקופה שמועד ההפקה בה מאוחר יותר; הובהר כי בכל מקרה של ליקויים, למעט ליקויים מהותיים, הנוגעים לעצם היכולת להעביר כספים על פי התקנות, על הגוף המנהל של החברה המקבלת ושל החברה המעבירה לפעול לתיקון הליקויים והשלמת החוסרים בהתאם ללוחות הזמנים הקבועים; קוצר פרק הזמן להעברת כספים בין קופות המנוהלות על ידי אותו גוף מנהל מעשרה לשלושה ימי עסקים, ונקבעו לוחות זמנים חדשים לבקשות ביטול במקרים אלו; נקבע כי במקרה של העברת כספים באיחור על ידי הקופה המעבירה, יידרש הגוף המעביר להעביר לגוף המקבל את נתוני התשואה של הקופה המעבירה בתקופת האיחור. יצוין, כי בהתאם לתקנות, במקרה שבו הפרש בין תשואת הקופה המקבלת לתשואת הקופה המעבירה, במועד האיחור, גבוה מריבית הפיגורים המשולמת מהקופה המעבירה, יהיה על הגוף המנהל של הקופה המעבירה לשלם לגוף המקבל, מתוך דמי הניהול אותם הוא גובה, את הפרש בניכוי ריבית הפיגורים ששולמה על ידו.

- בחודש אפריל 2010 פורסמו טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (קופת גמל בניהול אישי) (תיקון מס' 2), התש"ע-2010 וטיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (רכישה ומכירה של ניירות ערך) (תיקון מס' 2), התש"ע-2010 (להלן: "טיוטות התיקונים"). טיוטות התיקונים מתייחסות למגבלות על פעילות ברוקראז' באמצעות צד קשור וקובעות, כי בכפוף לקיום הליך תחרותי, חברה מנהלת או משקיע מוסדי, לפי העניין, רשאים לרכוש או למכור ניירות ערך באמצעות צד קשור

ובלבד ש: (1) העמלות בשל רכישות או מכירות כאמור לא יעלו על 20% מסך כל העמלות ששולמו בשל כלל הרכישות והמכירות שביצע המשקיע המוסדי במהלך השנה; (2) העמלה שתשולם לצד קשור בשל רכישה או מכירה כאמור לא תעלה על העמלה שתושלם לזוכה בהליך התחרותי, שאינו צד קשור, בשל עסקה זהה או דומה. התיקונים המוצעים בתקנות האמורות, עתידים להיכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2010, ולהחליף את ההוראה בכל אחת מהתקנות לפיה החל מיום 30 ביוני 2010 חברה מנהלת או משקיע מוסדי, לפי העניין, אינם רשאים לרכוש או למכור ניירות ערך באמצעות צד קשור. בחודש יולי 2010 פורסם נוסח סופי לתיקון התקנות הנ"ל.

1.2.10 התפתחויות בסביבה המאקרו כלכלית

1.2.10.1 התפתחות המשק, שוקי ההון והכספים

מגמת ההתאוששות מהמשבר הכלכלי של המשק הישראלי ושל המשק העולמי עומדת למבחן בחודשים האחרונים בעקבות התפרצות המשבר הכלכלי ביוון המאיים להשפיע על כל גוש האירו ובהמשך יתכן שגם על המצב הכלכלי בישראל ובעולם.

בהקשר זה יצוין כי המדדים לפעילות הריאלית שהתפרסמו במהלך החודשים האחרונים במשק הישראלי מצביעים על תמונה מעורבת - חלקם מצביעים על המשך ההתרחבות של המשק הישראלי ועל המשך ירידה בשיעור האבטלה, בעוד שחלקם מלמד על האטה בפעילות ובפרט בפעילות הייצוא.

גידול הפעילות במהלך הרבעון השני התבטא בנתוני סקר החברות לרבעון זה ובעלייה של מדד הייצור התעשייתי. מנגד נתונים אחרים שפורסמו מטילים ספק בהמשך קצב הצמיחה הנוכחי של המשק ומצביעים על האטה מסוימת בקצב הגידול של הפעילות. מדד מנהלי הרכש, למשל, הצביע על ירידה. בנוסף, קיפאון בהיקף הייצוא ברבעון השני וציפיות להמשך הקיפאון גם ברבעון השלישי על פי סקר החברות כמו גם תיקון כלפי מטה של המדד המשולב לחודשים אפריל ומאי ל-0.5%. בנוסף, ירידת תקבולי המע"מ המקומי ברוטו ברבעון השני בכ-5% ביחס לרבעון הראשון מצביעים על האטה מסוימת בפעילות, אך עם זאת יודגש כי עדיין מדובר ברמת תקבולים גבוהה בכ-11% מאשר ברבעון המקביל אשתקד.

מרבית המדדים הכלכליים שהצביעו על האטה בקצב ההתאוששות של שוק העבודה ברבעון הראשון של שנת 2010 מלמדים על חזרה לקצב התאוששות מהיר יותר של שוק העבודה והשכר במהלך הרבעון השני. בין מדדים אלה נמנים בעיקר נתוני המגמה של האבטלה לחודש יוני, המצביעים על ירידת האבטלה לשיעור של 6.5% וכן סקר הציפיות של התאחדות התעשיינים וסקר החברות של בנק ישראל, שבהם מדווח על עלייה משמעותית יותר של התעסוקה ברבעון השני. בנוסף, סקר המשרות הפנויות של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הצביע על עלייה של מספר המועסקים ושל מספר המשרות הפנויות בחודשים אפריל-יוני, לעומת התמתנות שעליה הצביע סקר זה ברבעון הראשון של השנה. השכר הריאלי והנומינלי אמנם ירד בחודש אפריל ביחס לחודש הקודם בכ-2%, בשל ירידות שכר במגזר העסקי, אך זאת לאחר עלייה ניכרת ברבעון הראשון. מספר משרות השכיר עלה בחודשים פברואר עד אפריל לעומת שלושת החודשים שקדמו בכ-2.5% במונחים שנתיים.

הגירעון המקומי במחצית הראשונה של 2010 הסתכם בכ-8.7 מיליארד ש"ח, לעומת כ-15.5 מיליארד ש"ח במחצית הראשונה אשתקד. על סמך ההתפתחויות עד כה צפוי הגירעון הכולל ללא אשראי לשנת 2010 להסתכם בכ-4% תוצר. בתחילת חודש יולי אושרה בממשלה הצעת התקציב לשנת 2011, כאשר הצעת התקציב עקבית עם ירידה בגרעון ל-3% ו-2% ב-2011 ו-2012, בהתאמה.

במהלך החודשים האחרונים התרבו הסימנים אשר הצביעו על האטה בקצב התאוששות הכלכלה העולמית. האטה זו בצמיחה באה על רקע נתוני מקרו חלשים מהצפוי בארה"ב, סיומן של תוכניות הסיוע הממשלתיות, צעדי הריסון בכלכלה הסינית, ואי-הוודאות הנמשכת סביב המשבר הפיסקלי באירופה והצעדים להקטנת הגירעונות שם. במהלך החודשים האחרונים נטו התחזיות

להצביע על צמיחה עולמית נמוכה מהשיעורים שנחזו קודם לכן. ואולם בחודשים הקרובים צמיחתה של הכלכלה העולמית צפויה להימשך, כשהיא נשענת בעיקר על סביבת הריבית הנמוכה מאוד ועל המשך הצמיחה המהירה במדינות מזרח אסיה. על רקע הצמיחה הגבוהה שהייתה ברבעון הראשון של השנה עדכנה קרן המטבע הבין-לאומית את תחזית הצמיחה העולמית לשנת 2010 מ-4.2% ל-4.6%, אך הותירה את תחזיתה לשנת 2011 ללא שינוי. לעומתה החלו בתי ההשקעות הזרים להוריד דווקא את תחזיות הצמיחה של המשקים השונים.

ריביות הבנקים המרכזיים במשקים המפותחים המובילים נמצאות ברמות נמוכות מאוד ובעקבות ההתפתחויות האחרונות צפויות להישאר נמוכות למשך זמן רב. יחד עם זאת, מספר בנקים מרכזיים במשקים שכבר צומחים מהר יחסית, המשיכו בתהליך של העלאה בריבית גם בחודש האחרון וצפויים להמשיך לעשות זאת בזמן הקרוב.

מדד המחירים לצרכן במחצית הראשונה של 2010 עלה בכ-0.7%, כאשר האינפלציה ב-12 החודשים האחרונים חזרה אל תוך גבולות יעד האינפלציה של בנק ישראל לאחר תקופה ממושכת (מאז הרבעון האחרון של שנת 2007) והסתכמה בכ-2.4% ובניכוי השפעת השינויים במיסוי ובהיטלים בכ-2.2%. במדד המחירים לצרכן בלטו העלייה ברכיב הדיור (אשר עלה בכ-2.2% מתחילת השנה ובכ-4.9% ב-12 החודשים האחרונים) וברכיב ההלבשה וההנעלה (אשר עלה בכ-4.2% מתחילת השנה), רכיבים שהינם רגישים מאוד למצב הכלכלי במשק.

מחירי הדירות, הנמדדים על פי סקר מחירי הדירות של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (ואינם נכללים במדד המחירים לצרכן), עלו במהלך השנה האחרונה בכ-21%. קצב העלייה של מחירי הדיור ממשיך להיות מהיר מאוד והמשך עלייתם בקצב זה גם בעתיד עלול לגרום למצב שבו הם עלולים להיות רחוקים מרמתם הכלכלית. מאחר ומחירי השכירות לא מתנתקים בטווח הארוך ממחירי הרכישות, ולאור סבירות להסטת ביקוש מרכישות לשכירות לאחר הוראות בנק ישראל, סביר להניח שעלית מחירי השכירות תתבטא במדדי המחירים במהלך החודשים הקרובים.

לצד העלייה המהירה במחירי הדירות ובמדד הדיור (שכר הדירה), נמשכת התרחבות מהירה באשראי לדיור. סך המשכנתאות שניתנו במחצית הראשונה של 2010 גבוה בכ-52% מסך המשכנתאות שניתנו בתקופה המקבילה בשנת 2009, גידול המוסבר, בין היתר, בעליית מחירי הדירות.

הערכת בנק ישראל לאינפלציה ב-12 החודשים הבאים עודכנה כלפי מעלה בעקבות החלשות השקל (במונחים של שער החליפין האפקטיבי) בחודש האחרון, המשך עליית מחירי הדיור וההעלאה המתוכננת של המיסים העקיפים. ציפיות האינפלציה הנגזרות משוק ההון ל-12 החודשים הבאים המשיכו גם החודש לנוע סביב הגבול העליון של יעד האינפלציה, כאשר גם החזאים המאקרו כלכליים העלו את תחזית האינפלציה שלהם לגבי 12 המדדים הקרובים (יולי 2010 עד יוני 2011) בשיעור ניכר מ-2.6% במוצע בסוף יוני למוצע של 3.2% באמצע יולי.

1.2.10.2 שוקי האג"ח והמניות

במהלך המחצית הראשונה של 2010 נמשכה בישראל ובעולם העלייה של מחירי איגרות החוב של חברות, זאת במקביל לירידה במחירי המניות. הירידה בשערי המניות נבעה, בין השאר, מחזרתו של מדד ת"א 25 במהלך חודש אפריל 2010 לרמה בה שהה בשלהי שנת 2007, מה שדחף את המשקיעים למימושים. החדשות השליליות שהגיעו מאירופה הוסיפו דלק למדורה ותרמו גם הן לאווירה השלילית. העלייה בשערי איגרות החוב נבעה מהעובדה שריביות הבנקים המרכזיים במשקים המפותחים המובילים נמצאות ברמות נמוכות מאוד ובעקבות צפי המשקיעים שריביות אלה צפויות להישאר נמוכות למשך זמן רב.

בסיכום המחצית הראשונה של 2010 ירד מדד ת"א 25 בשיעור של כ- 7.2%, כאשר מדד ת"א 100 ירד בשיעור של כ- 7%. מדד ת"א 75 ירד בשיעור של כ- 5.6%.

מגמת ירידות נרשמה גם ברוב מדדי המניות המובילים בעולם. הנאסד"ק ירד במהלך המחצית הנסקרת בשיעור של כ- 7.1%, בעוד שהדאו ג'ונס ירד בכ- 6.3%. מדד הפוטסי ירד בכ- 9.2%, מדד הקאק הצרפתי ירד בכ- 12.5% ומדד הדאקס הגרמני עלה בכ- 0.1%.

במהלך המחצית נרשמו בשוק האג"ח הקונצרני עליות מחירים חדות וירידה ניכרת של התשואות הגלומות. בסיכום המחצית הראשונה של 2010, עלה מדד התל בונד 20 בכ- 7.3% ומדד התל בונד 40 בכ- 6.0%. מדד האג"ח הממשלתי הצמוד עלה בכ- 6.1% ומדד האג"ח הממשלתי השקלי עלה בכ- 2.9%.

התערבות בנק ישראל במסחר בדולר נמשכה גם במהלך המחצית הראשונה של 2010. יתרות המט"ח של בנק ישראל גדלו במהלך המחצית מרמה של כ- 60.6 מיליארד דולר לרמה של כ- 63.1 מיליארד דולר בסוף יוני 2010.

התערבותו של בנק ישראל במסחר נועדה לנסות למתן מגמות חריגות בשערו של הדולר ביחס לסל המטבעות ומניסיון למנוע מתקפות ספקולנטים על המטבע המקומי. בסיכום המחצית הראשונה של 2010, פוחת השקל בשיעור של כ- 2.6% לעומת שערו היציג של הדולר, כאשר שערו היציג של האירו לעומת השקל רשם במהלך הרבעון ירידה של כ- 12.6% על רקע משבר החוב היווני.

2. המצב הכספי

2.1 נתונים עיקריים מהדוחות הכספיים

2.1.1 נתונים מתוך המאזנים המאוחדים

31 בדצמבר 2009	30 ביוני 2009	30 ביוני 2010	(באלפי ש"ח)
10,169,178	9,233,391	10,878,113	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה
13,281,634	12,046,341	13,418,831	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
4,453,879	4,652,305	4,768,456	נכסים אחרים
27,904,691	25,932,037	29,065,400	סך כל הנכסים
1,950,650	1,748,324	2,083,164	הון עצמי
			התחייבויות:
			התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
12,925,047	12,530,882	13,437,439	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
10,238,194	8,921,823	10,698,425	התחייבויות פיננסיות אחרות
1,513,374	1,516,901	1,448,560	התחייבויות אחרות
1,277,426	1,214,107	1,397,812	
27,904,691	25,932,037	29,065,400	סך כל ההון וההתחייבויות

2.1.2 נתונים מדוחות רווח והפסד המאוחדים

1-12/2009	% שינוי	4-6/2009	4-6/2010	% שינוי	1-6/2009	1-6/2010	(באלפי ש"ח)
4,069,594	7.0%	993,420	1,062,797	4.9%	1,993,189	2,091,115	פרמיות שהורווחו ברוטו
3,337,873	3.8%	809,325	840,115	0.3%	1,648,179	1,653,883	פרמיות שהורווחו בשייר
4,112,369	(99.0%)	1,367,172	14,294	(72.6%)	2,343,647	642,405	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
457,703	(37.0%)	106,378	67,067	28.3%	205,171	263,264	הכנסות מדמי ניהול
178,421	19.4%	46,625	55,688	34.2%	87,438	117,360	הכנסות מעמלות תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
5,961,484	(66.5%)	1,779,174	596,623	(45.4%)	3,153,311	1,723,067	עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
873,176	4.8%	212,689	222,831	3.8%	432,036	448,512	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
516,059	12.2%	130,360	146,294	14.5%	241,814	276,760	הוצאות מימון חלק ברווחי חברות כלולות, נטו
140,076	(24.7%)	48,969	36,875	(31.0%)	58,397	40,298	רווח (הפסד) לפני מיסים
(1,808)		2284	(40)		2,440	(1,027)	על הכנסה מיסים על הכנסה (הטבת מס)
593,763		160,592	(25,498)	(53.3%)	401,317	187,248	רווח (הפסד) לתקופה
190,793		50,938	(2,382)	(47.8%)	133,739	69,868	
402,970		109,654	(23,116)	(56.1%)	267,578	117,380	

2.1.3 נתונים על פרמיות שהורווחו ברוטו פרמיות ביטוח לפי תחומים:

1-12/2009	% שינוי	4-6/2009	4-6/2010	% שינוי	1-6/2009	1-6/2010	(באלפי ש"ח)
866,189	1.0%	215,978	218,072	1.7%	429,739	436,886	רכב רכוש
601,875	0.6%	149,100	149,979	2.6%	292,800	300,496	רכב חובה
							ענפי רכוש
528,368	(0.4%)	131,855	131,302	0.2%	262,499	263,130	ואחרים
							ענפי חבויות
246,766	(4.4%)	62,276	59,560	(3.0%)	123,734	120,049	אחרים
							סך תחום ביטוח כללי
2,243,198	(0.1%)	559,209	558,913	1.1%	1,108,772	1,120,561	תחום ביטוח חיים
							וחיסכון ארוך
1,827,732	16.0%	434,198	503,729	9.6%	884,624	969,486	טווח
(1,336)	1092.3%	13	155		(207)	1,068	התאמות וקיצוזים
							סה"כ פרמיות שהורווחו ברוטו
4,069,594	7.0%	993,420	1,062,797	4.9%	1,993,189	2,091,115	

2.1.4 ההון העצמי

ההון העצמי של החברה נכון ליום 30 ביוני 2010 עומד על סך של 2,083 מיליוני ש"ח לעומת סך של 1,951 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2009. הגידול בהון נובע בעיקר מרווח בסך של כ- 117 מיליוני ש"ח ומגידול בקרן ההון הנובעת מנכסים פיננסיים זמינים למכירה וקרנות הון אחרות בסך של כ- 14 מיליוני ש"ח.

בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 (על תיקוניהן) (להלן - "תקנות ההון") החלות על המבטחים בקבוצה, למנורה ביטוח ולשומרה קיים, נכון לתאריך הדוח, עודף הון בסך של 488 מיליוני ש"ח ו-35 מיליוני ש"ח, בהתאמה. יצוין, כי לצורך עמידה במלוא דרישות ההון על פי תקנות ההון כפי שתהיינה בתוקף ביום 31 בדצמבר 2011, נכון לתאריך הדוח, למנורה ביטוח עודף הון בסך של כ- 109 מיליוני ש"ח ואילו לשומרה קיים חוסר בהון בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח (זאת לאחר ניכוי הון ראשוני מעבר למגבלת כפל ההון הבסיסי בסך של כ- 14 מיליוני ש"ח). בהתעלם מניכוי ההון הראשוני כאמור, לשומרה עודפי הון בסך של כ- 11 מיליוני ש"ח.

לחברה חברות בנות נוספות אשר חלות עליהן הוראות בדבר שמירה על הון עצמי מינימאלי. נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, כל החברות בקבוצה עומדות בדרישות ההון שנקבעו להן, לפי העניין (ראה גם ביאור 4 לדוחות הכספיים).

3. תוצאות הפעילות

3.1 רווח (הפסד) נקי מתחומי פעילות

1-12/2009	% שינוי	4-6/2009	4-6/2010	% שינוי	1-6/2009	1-6/2010	(באלפי ש"ח)
							רווח מתחומי הפעילות לפני מס:
340,737		115,675	(56,691)	(79.5%)	231,540	47,470	רווח מביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (הפסד)
214,879	40.5%	40,113	56,363	(18.8%)	143,775	116,749	מביטוח כללי
555,616		155,788	(328)	(56.2%)	375,315	164,219	סך רווח (הפסד) לפני מס מתחומי פעילות ברי דיווח רווח (הפסד) לפני מס מאחרים (שלא נכללו בתחומים)
38,147		4,804	(25,170)	(11.4%)	26,002	23,029	סה"כ רווח (הפסד) לפני מס
593,763		160,592	(25,498)	(53.3%)	401,317	187,248	מיסים על הכנסה (הטבת מס)
190,793		50,938	(2,382)	(47.8%)	133,739	69,868	רווח (הפסד) נקי
402,970		109,654	(23,116)	(56.1%)	267,578	117,380	
		-	-			-	מיוחס ל:
402,798		109,593	(23,225)	(56.2%)	267,451	117,234	בעלי מניות בחברה
172	78.7%	61	109	15.0%	127	146	זכויות מיעוט
402,970		109,654	(23,116)	(56.1%)	267,578	117,380	רווח (הפסד) נקי

3.2 רווח (הפסד) כולל מתחומי פעילות

1-12/2009	% שינוי	4-6/2009	4-6/2010	% שינוי	1-6/2009	1-6/2010	(באלפי ש"ח)
רווח כולל מתחומי הפעילות לפני מס:							
414,887		133,243	(56,672)	(74.4%)	272,838	69,720	רווח כולל מביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
391,581	(54.0%)	99,163	45,654	(52.8%)	289,815	136,809	רווח (הפסד) כולל מביטוח כללי
806,468		232,406	(11,018)	(63.3%)	562,653	206,529	סך רווח (הפסד) כולל לפני מס מתחומי פעילות ברי דיווח
200,636		57,138	(50,602)	(98.5%)	152,594	2,283	רווח (הפסד) כולל לפני מס מאחריים (שלא נכללו בתחומים)
1,007,104		289,544	(61,620)	(70.8%)	715,247	208,812	סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מס מיסים על הכנסה (הטבת מס)
334,557		96,206	(14,734)	(68.3%)	243,697	77,271	רווח (הפסד) כולל
672,547		193,338	(46,886)	(72.1%)	471,550	131,541	מיוחס ל:
672,375		193,277	(46,995)	(72.1%)	471,423	131,395	בעלי מניות בחברה
172	78.7%	61	109	15.0%	127	146	זכויות מיעוט
672,547		193,338	(46,886)	(72.1%)	471,550	131,541	רווח (הפסד) כולל

תוצאות הפעילות בתקופת הדו"ח:

בתקופת הדוח נרשם רווח נקי בסך של כ- 117 מיליוני ש"ח לעומת רווח נקי בסך של כ- 268 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי האמור נובע מירידה ברווח בסך של כ- 27 מיליוני ש"ח בביטוח כללי, מירידה ברווח בסך של כ- 184 מיליוני ש"ח בתחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח, ומירידה ברווח מפעילות שאינה מיוחסת למגזרים בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח. על כל ההשפעות האמורות, יש לקחת בחשבון את השפעת המס אשר הקטינה את הירידה ברווח בסך של כ- 64 מיליוני ש"ח.

בתקופת הדוח חל גידול בהכנסות מפעילות שאינה מיוחסת למגזרים בסך של כ- 9 מיליוני ש"ח, שנובע בעיקר מפעילות הפיננסים. מנגד חל גידול בהוצאות בסך של כ- 8 מיליוני ש"ח שנובע בעיקר מגידול בהוצאות הנהלה וכלליות בסך של כ- 17 מיליוני ש"ח, בפרט בשל עלות הקנס בסכום של כ- 14 מיליוני ש"ח שהטיל המפקח על מנורה ביטוח ומנגד מקיטון בהוצאות מימון בסך של כ- 13 מיליוני ש"ח. בנוסף, חל קיטון בחלקה של החברה ברווחי (הפסדי) חברות כלולות בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח.

ברבעון השני נרשם הפסד נקי בסך של כ- 23 מיליוני ש"ח לעומת רווח נקי של 110 מיליוני ש"ח, ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של 133 מיליוני ש"ח. השינוי האמור נובע מירידה ברווח בסך של כ- 172 מיליוני ש"ח בתחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח, מירידה ברווח מפעילות שאינה מיוחסת למגזרים בסך של כ- 30 מיליוני ש"ח. מנגד קיימת עלייה ברווח בסך של כ- 16 מיליוני ש"ח בביטוח כללי. על כל ההשפעות האמורות יש לקחת בחשבון את השפעת המס אשר הקטינה את ההפסד בסך של כ- 53 מיליוני ש"ח.

ברבעון השני חל קיטון בהכנסות מפעילות שאינה מיוחסת למגזרים בסך של כ- 21 מיליוני ש"ח, שנובע בעיקר מירידה בהכנסות מהשקעות בסך של כ- 26 מיליוני ש"ח ומנגד גידול בהכנסות מפעילות הפיננסים בסך של כ- 5 מיליוני ש"ח. בנוסף, חל גידול בהוצאות בסך של כ- 6 מיליוני ש"ח שנובע בעיקר מגידול בהוצאות הנהלה וכלליות בסך של כ- 14 מיליוני ש"ח בשל עלות הקנס בסכום של כ- 14 מיליוני ש"ח שהטיל המפקח על מנורה ביטוח ומנגד מקיטון בהוצאות מימון בסך של כ- 9 מיליוני ש"ח. בנוסף, חל קיטון בחלקה של החברה ברווחי (הפסדי) חברות כלולות בסך של כ- 2 מיליוני ש"ח.

הרווח הכולל בתקופת הדוח הסתכם בכ- 132 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל של כ- 472 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ- 340 מיליוני ש"ח. הרווח הכולל ירד כתוצאה מהאמור לעיל בסך של כ- 150 מיליוני ש"ח וכן כתוצאה מהשינויים בקרן ההון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה בסך של כ- 14 מיליוני ש"ח בתקופת הדוח לעומת 204 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ברבעון השני נרשם הפסד כולל בסך של 47 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל של 193 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של 240 מיליוני ש"ח. השינוי האמור נובע מירידה ברווח כאמור לעיל בסך של כ- 133 מיליוני ש"ח, וכן כתוצאה משינויים שליליים בקרן ההון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה בסך של כ- 24 מיליוני ש"ח בתקופת הדוח לעומת שינוי חיובי בקרן בסך של כ- 84 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להסברים על השינוי ברווח במגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח ומגזר ביטוח כללי ראה בסעיפים 3.3.1 ו- 3.3.5 להלן.

3.3 מידע כספי לפי תחומי הפעילות

3.3.1 תחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

עיקרי ביאור תוצאות תחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח:

1-12/2009	% שינוי	4-6/2009	4-6/2010	% שינוי	1-6/2009	1-6/2010	(באלפי ש"ח)
							פרמיות שהורווחו ברוטו רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון הכנסות מדמי ניהול הכנסות מעמלות תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
1,827,732	16.0%	434,198	503,729	9.6%	884,624	969,486	
3,670,145		1,226,439	(69,795)	(77.7%)	2,104,334	470,252	
391,949	(48.6%)	91,216	46,886	25.4%	177,721	222,887	
41,535	60.3%	6,058	9,709	8.9%	21,390	23,304	
4,796,058	(76.8%)	1,476,338	342,277	(50.5%)	2,577,438	1,274,587	
361,470	6.1%	87,065	92,398	5.6%	181,493	191,669	
375,593	12.5%	89,151	100,282	12.7%	175,259	197,480	
340,737		115,675	(56,691)	(79.5%)	231,540	47,470	רווח לפני מס

בתקופת הדוח, נרשם רווח לפני מס בתחום חסכון ארוך טווח בסך של כ- 47 מיליוני ש"ח לעומת רווח של כ- 232 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברווח נובע בעיקר מקיטון ברווח מפעילות ביטוח חיים בסך של כ- 180 מיליוני ש"ח, במקביל לגידול ברווח מפעילות הפנסיה בסך של כ- 2 מיליוני ש"ח ומקיטון ברווח מפעילות הגמל בסך של כ- 6 מיליוני ש"ח. הקיטון ברווח בביטוח חיים נובע בעיקר מקיטון בהכנסות מהשקעות מנכסים המוחזקים בתיק משתתף ברווחים אשר עומדים כנגד התחייבויות צמודות מדד ביחס לתקופה מקבילה אשתקד, מגידול בתביעות תלויות של ריסק מוות וכן מגידול בהוצאות הנהלה וכלליות המיוחסות לתחום זה. העלייה ברווח מפעילות הפנסיה נובעת בעיקר מגידול בהכנסות מדמי ניהול בסך של כ- 14 מיליוני ש"ח ומנגד מקיטון בהכנסות מהשקעות בסך של כ- 5 מיליוני ש"ח וגידול בהוצאות הנהלה וכלליות והוצאות שיווק בסך של כ- 7 מיליוני ש"ח. הירידה ברווח מפעילות הגמל נובעת בעיקר מגידול בהכנסות בדמי ניהול בסך של כ- 8 מיליוני ש"ח ומנגד מירידה בפער שבין הכנסות מהשקעות לבין הסכום הנזקף לקופות הגמל מבטיחות התשואה בכ- 9 מיליוני ש"ח וכן מגידול בהוצאות שיווק, רכישה והנהלה וכלליות בסך של כ- 5 מיליוני ש"ח. סכום הפרמיות שהורווחו הסתכם לסך של כ- 969 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 885 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של כ- 9.6%. שיעור הפדיונות של הקבוצה בתקופת הדוח, בביטוח חיים, עמד על כ- 3.9% מהעתודה הממוצעת בחישוב שנתי לעומת כ- 4.2% בתקופה המקבילה אשתקד.

ברבעון השני, נרשם הפסד של כ- 57 מיליוני ש"ח לעומת רווח של כ- 116 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של כ- 173 מיליוני ש"ח. הירידה ברווח נובעת בעיקר מקיטון ברווח מפעילות ביטוח חיים בסך של כ- 158 מיליוני ש"ח, מקיטון ברווח מפעילות הפנסיה בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח ומקיטון ברווח מפעילות הגמל בסך של כ- 12 מיליוני ש"ח. הירידה ברווח בביטוח חיים נובעת בעיקר מקיטון בהכנסות מהשקעות על נכסים המוחזקים בתיק משתתף ברווחים אשר עומדים כנגד התחייבויות צמודות מדד ומקיטון בגביית דמי ניהול משתנים עקב תשואה ריאלית שלילית בתקופת הדוח. הקיטון ברווח בפעילות הגמל נובע בעיקר מקיטון בפער שבין הכנסות מהשקעות לבין הסכום הנזקף לקופות הגמל מבטיחות התשואה.

עמלות והוצאות רכישה בתקופת הדוח עמדו על כ- 192 מיליוני ש"ח לעומת כ- 181 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה בסך של כ- 11 מיליוני ש"ח המהווה גידול של כ- 6%. הגידול נובע בעיקרו מגידול בהוצאות השיווק בביטוח חיים בסך של כ- 6 מיליוני ש"ח, בפעילות הגמל בסך של כ- 2 מיליוני ש"ח ומפעילות הפנסיה בסך של כ- 2 מיליוני ש"ח.

הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות בתקופת הדוח עמדו על סך של כ- 197 מיליוני ש"ח לעומת כ- 175 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 13%, הנובע בעיקרו מגידול בהוצאות הנהלה וכלליות של פעילות ביטוח חיים בסך של כ- 15 מיליוני ש"ח ומגידול בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח בפעילות הגמל ומגידול בסך של כ- 4 מיליוני ש"ח בפעילות הפנסיה.

3.3.2 פוליסות משתתפות ברווחים

כספי עתודות הביטוח הנצברים בפוליסות משתתפות ברווחים מושקעים לפי הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) ותקנותיו. רווחי השקעות אלו נזקפים לזכות המבוטחים בניכוי דמי ניהול.

התחייבויות הנובעות מפוליסות משתתפות ברווחים ליום 30 ביוני 2010 הסתכמו בסך של כ- 10,698 מיליוני ש"ח בהשוואה לסך של כ- 10,238 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2009, גידול של כ- 4.5%. הגידול כאמור, נובע בעיקרו מהכנסות מפרמיות בתקופת הדוח.

**פרטים בדבר שיעורי התשואות בפוליסות משתתפות ברווחים:
פוליסות שהוצאו בשנים 1992-2003 (קרן י')**

1-12/2009	4-6/2009	4-6/2010	1-6/2009	1-6/2010	
35.37%	9.96%	(4.28%)	23.17%	1.22%	תשואה ריאלית לפני תשלום דמי ניהול
34.43%	9.77%	(3.78%)	22.79%	0.78%	תשואה ריאלית אחרי תשלום דמי ניהול
40.53%	12.03%	(3.07%)	24.58%	1.60%	תשואה נומינלית לפני תשלום דמי ניהול
39.56%	11.84%	(2.50%)	24.20%	1.16%	תשואה נומינלית אחרי תשלום דמי ניהול

פוליסות שהוצאו החל משנת 2004 (קרן י' החדשה)

1-12/2009	4-6/2009	4-6/2010	1-6/2009	1-6/2010	
35.37%	9.96%	(4.28%)	23.17%	1.22%	תשואה ריאלית לפני תשלום דמי ניהול
33.82%	9.61%	(4.65%)	22.47%	0.51%	תשואה ריאלית אחרי תשלום דמי ניהול
40.53%	12.03%	(3.00%)	24.58%	1.60%	תשואה נומינלית לפני תשלום דמי ניהול
38.92%	11.69%	(3.37%)	23.87%	0.89%	תשואה נומינלית אחרי תשלום דמי ניהול

פרטים בדבר רווחי ההשקעה שנזקפו למבוטחים בפוליסות משתתפות ברווחים ודמי הניהול (במיליוני ש"ח):

1-12/2009	4-6/2009	4-6/2010	1-6/2009	1-6/2010	
					רווחי (הפסדי) ההשקעה הנומינליים
2,536.10	846.30	(253.80)	1,561.70	122.80	שנזקפו למבוטחים לאחר דמי הניהול
81.70	17.30	(35.00)	32.70	56.20	דמי ניהול

בפוליסות משתתפות ברווחים שהונפקו בשנים 1991 עד 2003 רשאי מבטח לגבות דמי ניהול קבועים ודמי ניהול משתנים בשיעורים הקבועים בתקנות והנגזרים מהתשואה הריאלית של תיק ההשקעות. דמי הניהול המשתנים נגבים רק בגין תשואה ריאלית חיובית. במידה והושגה תשואה ריאלית שלילית המבטח מנוע מגביית דמי הניהול המשתנים עד אשר התשואה שתושג תכסה את ההפסד הריאלי המצטבר. יצוין, כי בכל הנוגע לפוליסות משתתפות ברווחים שהונפקו החל משנת 2004, דמי הניהול הנגבים הינם דמי ניהול קבועים בלבד ואשר על כן, להפסדים מהשקעות אין השלכה כאמור על הזכות לגבות דמי ניהול אלה.

ההכנסות מדמי ניהול בביטוח חיים משתתף ברווחים בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 56 מיליוני ש"ח (מתוכם כ- 13 מיליוני ש"ח כדמי ניהול משתנים) לעומת כ- 33 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 72%. גידול זה נובע בעיקרו מגביית דמי ניהול משתנים כאמור אשר בתקופה המקבילה אשתקד לא נגבו, בשל ההפסד הריאלי המצטבר בשנת 2008, בפוליסות משתתפות ברווחים שהונפקו בשנים 1991 עד 2003, וכן מגידול בגביית דמי ניהול קבועים בשל הגידול בהיקף הנכסים בתקופת הדוח לעומת התקופה

המקבילה אשתקד וזאת בשל הפקדות חדשות והכנסות מהשקעות שהושגו בשנת 2009 ובתקופת הדוח.

3.3.3 תוצאות פעילות ענף הפנסיה

1-12/2009	% שינוי	4-6/2009	4-6/2010	% שינוי	1-6/2009	1-6/2010	
							רווחים
18,046	(53.3%)	4,002	1,869	(47.0%)	10,129	5,367	מהשקעות, נטו והכנסות מימון הכנסות מדמי
246,964	8.1%	58,610	63,340	12.1%	115,848	129,870	ניהול הכנסות
236	12.7%	71	80	20.3%	133	160	מעמלות עמלות הוצאות
48,661	9.1%	11,691	12,755	10.3%	24,003	26,481	שיווק והוצאות רכישה אחרות
124,713	13.5%	30,858	35,028	7.0%	61,976	66,330	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
91,872	(13.1%)	20,134	17,506	6.1%	40,131	42,586	רווח לפני מס

הגידול ברווח נובע בעיקרו מגידול בהכנסות מדמי ניהול אשר גדלו בתקופת הדוח בסך של כ- 14 מיליוני ש"ח גידול של כ- 12%. הגידול נובע בעיקרו מגידול בהיקף הנכסים ומגידול בהכנסות מדמי גמולים. הרווחים מהשקעות נטו והכנסות מימון קטנו בכ- 5 מיליוני ש"ח, קיטון של כ- 47% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

ברבעון השני, הרווחים מהשקעות נטו והכנסות מימון קטנו בסך של כ- 2 מיליוני ש"ח, לעומת התקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות מדמי ניהול גדלו בכ- 5 מיליוני ש"ח, גידול של כ- 8% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. גידול זה נובע בעיקר מגידול בהכנסות מדמי ניהול הנובעים מדמי גמולים שנגבו ומגידול בהכנסות מדמי ניהול מצבירה בשל הגידול בהיקף הנכסים.

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות גדלו בסך של כ- 2 מיליוני ש"ח, גידול של כ- 10% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. בנוסף, חל גידול בהוצאות הנהלה וכלליות בסך של כ- 4 מיליוני ש"ח, הנובע בעיקרו מגידול בכוח אדם. ברבעון השני, עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות גדלו בסך של כ- 1 מיליון ש"ח, גידול של כ- 9% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. בנוסף, חל גידול בהוצאות הנהלה וכלליות בסך של כ- 4 מיליוני ש"ח הנובע בעיקרו מגידול בכוח אדם.

3.3.4 תוצאות פעילות ענף קופות הגמל

עיקרי ביאור תוצאות הפעילות בענף קופות גמל (באלפי ש"ח):

1-12/2009	% שינוי	4-6/2009	4-6/2010	% שינוי	1-6/2009	1-6/2010	
							רווחים
389,611	(25.5%)	139,676	104,073	(25.4%)	178,286	133,088	מהשקעות, נטו והכנסות מימון
63,302	20.9%	15,306	18,506	26.1%	29,169	36,793	הכנסות מדמי ניהול
							שינוי בהתחייבויות
347,296	(17.7%)	125,407	103,185	(24.3%)	148,745	112,531	בגין חוזי השקעה
							עמלות הוצאות שיווק
7,591	39.4%	1,875	2,613	61.5%	3,279	5,295	והוצאות רכישה אחרות
							הוצאות הנהלה וכלליות
45,900	14.7%	10,384	11,907	15.5%	20,578	23,763	ואחרות
1,710	(66.6%)	650	217	(48.3%)	1,061	549	הוצאות מימון
50,416	(72.1%)	16,666	4,657	(17.9%)	33,792	27,743	רווח (הפסד) לפני מס

הרווח בתקופת הדוח קטן בכ- 6 מיליוני ש"ח לעומת התקופה המקבילה אשתקד. ברבעון השני, קטן הרווח בכ- 12 מיליוני ש"ח לעומת התקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברווח נבע בעיקרו מירידה במרווח הפיננסי של קופות הגמל מבטיחות התשואה בסך של כ- 9 מיליוני ש"ח.

רווחים מהשקעות והכנסות מימון קטנו בסך של כ- 45 מיליוני ש"ח, כאשר במקביל קטן השינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה בסך של כ- 36 מיליוני ש"ח. ברבעון השני, קטנו הרווחים מהשקעות והכנסות מימון בכ- 36 מיליוני ש"ח, כאשר במקביל קטן השינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה בסך של כ- 22 מיליוני ש"ח. הקיטון בהכנסות מהשקעות נבע בעיקר מירידה בשווי הנכסים הסחירים של קופות הגמל מבטיחות התשואה.

הכנסות מדמי ניהול גדלו בכ- 8 מיליוני ש"ח, גידול של כ- 26% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. ברבעון השני, גדלו ההכנסות מדמי ניהול בכ- 3 מיליוני ש"ח, גידול של כ- 21% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. גידול זה נבע מגידול בהיקף הנכסים המנוהלים.

הוצאות שיווק, הנהלה וכלליות ואחרות גדלו בסך של כ- 5 מיליוני ש"ח, גידול של כ- 22% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. ברבעון השני, גדלו הוצאות השיווק, הנהלה וכלליות ואחרות בסך של כ- 2 מיליוני ש"ח, גידול של כ- 18% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

3.3.5 תוצאות תחומי הפעילות במגזר ביטוח כללי עיקרי ביאור תוצאות תחום ביטוח כללי

1-12/2009	% שינוי	4-6/2009	4-6/2010	% שינוי	1-6/2009	1-6/2010	
2,277,818	0.7%	528,151	532,073	(1.7%)	1,244,206	1,223,179	פרמיות ברוטו רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון הכנסות מעמלות
290,980	(32.3%)	94,057	63,710	(36.3%)	164,452	104,681	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
119,505	14.4%	34,957	40,001	43.0%	58,282	83,326	ביטוח ברוטו עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
1,664,935	(10.4%)	449,797	403,237	1.8%	810,515	824,819	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
491,768	2.1%	120,877	123,443	0.4%	242,654	243,613	רווח (הפסד) לפני מס
94,958	(32.6%)	26,192	17,658	(10.7%)	40,648	36,302	
214,879	40.5%	40,113	56,363	(18.8%)	143,775	116,749	

עיקרי ביאור תוצאות הפעילות בענף רכב חובה

1-12/2009	% שינוי	4-6/2009	4-6/2010	% שינוי	1-6/2009	1-6/2010	
621,979	(3.3%)	149,883	144,930	(4.7%)	329,557	314,048	פרמיות ברוטו רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
177,447	(27.4%)	55,853	40,550	(32.2%)	98,024	66,494	הכנסות מעמלות תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
-		-	2,590		-	5,144	ביטוח ברוטו עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
615,264	(22.8%)	188,302	145,423	(9.2%)	294,113	267,117	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
62,986	(1.7%)	14,362	14,118	(1.9%)	29,582	29,022	רווח (הפסד) לפני מס
29,941	(20.2%)	8,950	7,141	(3.1%)	13,800	13,371	
74,815		(8,357)	26,716	27.0%	48,249	61,275	

עיקרי ביאור תוצאות הפעילות בענף רכב רכוש

1-12/2009	% שינוי	4-6/2009	4-6/2010	% שינוי	1-6/2009	1-6/2010	(באלפי ש"ח)
877,843	3.9%	204,965	212,897	0.9%	486,413	490,825	פרמיות ברוטו רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות
37,196	(45.5%)	13,503	7,358	(49.0%)	23,232	11,837	מימון הכנסות
28,659	59.1%	8,666	13,789	180.7%	9,875	27,722	מעמלות תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
607,760	(1.1%)	144,532	142,917	(0.9%)	302,591	300,016	ביטוח ברוטו עמלות, הוצאות שיווק
222,289	3.6%	54,116	56,080	1.5%	108,960	110,548	והוצאות רכישה אחרות
35,611	(31.7%)	9,251	6,320	(9.7%)	14,274	12,896	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
40,008	(34.8%)	20,072	13,079	(41.0%)	32,397	19,105	רווח (הפסד) לפני מס

עיקרי ביאור תוצאות הפעילות בענפי ביטוח כללי אחר

1-12/2009	% שינוי	4-6/2009	4-6/2010	% שינוי	1-6/2009	1-6/2010	(באלפי ש"ח)
777,996	0.5%	173,303	174,246	(2.3%)	428,236	418,306	פרמיות ברוטו רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות
76,337	(36.0%)	24,701	15,802	(39.0%)	43,196	26,350	מימון הכנסות
90,846	(10.2%)	26,291	23,622	4.2%	48,407	50,460	מעמלות תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
441,911	(1.8%)	116,963	114,897	20.5%	213,811	257,686	ביטוח ברוטו עמלות, הוצאות שיווק
206,493	1.6%	52,399	53,245	(0.1%)	104,112	104,043	והוצאות רכישה אחרות
29,406	(47.5%)	7,991	4,197	(20.2%)	12,574	10,035	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
100,056	(41.7%)	28,398	16,568	(42.4%)	63,129	36,369	רווח (הפסד) לפני מס

תוצאות תחומי פעילות במגזר ביטוח כללי

עסקי הביטוח הכללי מחולקים לשלושה תחומי פעילות: רכב רכוש, רכב חובה ויתרת עסקי ביטוח כללי.

הרווח מעסקי ביטוח כללי בתקופת הדוח הסתכם בכ- 117 מיליוני ש"ח לעומת רווח בסך של כ- 144 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ- 19%. הקיטון ברווח נובע מירידה ברווח בתחום פעילות רכב רכוש בסך של כ- 13 מיליוני ש"ח ומירידה ברווח בענפי ביטוח אחרים בסך של כ- 27 מיליוני ש"ח ומנגד עלייה ברווח בתחום רכב חובה בסך של כ- 13 מיליוני ש"ח (ראה הסבר להלן).

הרווח בעסקי ביטוח כללי ברבעון השני עמד על סך של 56 מיליוני ש"ח לעומת רווח בסך של כ- 40 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 41%. העלייה ברווח נובעת מגידול ברווח של תחום פעילות רכב חובה בסך של כ- 35 מיליוני ש"ח, ומנגד קיטון ברווח של תחום ביטוח רכב רכוש בסך של כ- 7 מיליוני ש"ח וקיטון ברווח בסך של כ- 12 מיליוני ש"ח מתחום ביטוח כללי אחר.

הכנסות מפרמיה (ברוטו) בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 1,223 מיליוני ש"ח בהשוואה לכ- 1,244 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ- 2%. הקיטון נובע מירידה בפרמיה בענף רכב חובה בסך של כ- 15 מיליוני ש"ח אשר נובע מהעברת האחריות לטיפולים רפואיים לקופות החולים (בתוקף מינואר 2010) תוך העברת הפרמיה המיוחסת לעניין זה באמצעות קרנית, ומקיטון בפרמיה בענפי ביטוח כללי אחר בסך של כ- 10 מיליוני ש"ח ומנגד גידול בפרמיה בענף רכב רכוש בכ- 4 מיליוני ש"ח.

ההכנסות מפרמיות ברוטו ברבעון השני עמדו על סך של כ- 532 מיליוני ש"ח לעומת 528 מיליוני ש"ח, גידול של כ- 1%. גידול זה נובע מעלייה בפרמיות בענף רכב רכוש בסך של כ- 8 מיליוני ש"ח, מגידול בתחום ביטוח כללי אחר בכ- 1 מיליון ש"ח ומנגד מירידה של כ- 5 מיליוני ש"ח בפרמיות בתחום רכב חובה.

הכנסות מהשקעות נטו בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 105 מיליוני ש"ח לעומת כ- 164 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ- 36%. ברבעון השני ההכנסות מהשקעות עמדו על סך של כ- 64 מיליוני ש"ח לעומת כ- 94 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה, קיטון של כ- 32%.

הכנסות מעמלות עמדו על כ- 83 מיליוני ש"ח לעומת כ- 58 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 43%. השינוי נובע בעיקר מהגורמים הבאים: מהוספת מבטח משנה נוסף להסכם ביטוח משנה יחסי רב-ענפי, מהרחבת תחולת ההסכם האמור עם מבטח המשנה העיקרי גם לענף רכב חובה וכן משינוי בהסכם ביטוח המשנה בענף רכב רכוש.

תחום פעילות ביטוח רכב חובה

הרווח לפני מס בתקופת הדוח הינו כ- 61 מיליוני ש"ח לעומת רווח של כ- 48 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ- 27%. הגידול ברווח נובע בעיקר מהגורמים הבאים: מהתפתחות חיובית ביחס לשנים סגורות בסך של כ- 17 מיליוני ש"ח ומגידול בשחרור מצבירה בסך של כ- 11 מיליוני ש"ח, ומנגד מקיטון בהכנסות מהשקעות שלא נזקפו לצבירה בסך של כ- 15 מיליוני ש"ח.

הרווח ברבעון השני עמד על סך של כ- 27 מיליוני ש"ח לעומת הפסד של כ- 8 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, הנובע בעיקרו מהתפתחות חיובית בשנים הסגורות ברבעון הנוכחי, לעומת התפתחות שלילית ברבעון המקביל אשתקד.

תחום פעילות ביטוח רכב רכוש

הרווח לפני מס בתקופת הדוח הינו כ- 19 מיליוני ש"ח לעומת כ- 32 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד המהווה ירידה של כ- 41%. הירידה ברווח נובעת בעיקר מירידה בהכנסות מהשקעות בסך של כ- 11 מיליוני ש"ח.

הרווח לפני מס ברבעון השני עמד על סך של כ- 13 מיליוני ש"ח לעומת כ- 20 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של כ- 35% הנובע בעיקרו מירידה בהכנסות מהשקעות בסך של כ- 6 מיליוני ש"ח.

תחום פעילות ביטוח כללי אחר

הרווח לפני מס בתקופת הדוח הינו כ- 36 מיליוני ש"ח לעומת כ- 63 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד המהווה ירידה של כ- 42%. הירידה נובעת בעיקרה מירידה ברווח בענפי החבויות עקב התפתחות שלילית בהערכת התביעות התלויות בשנים הסגורות בסך של כ- 5 מיליוני ש"ח, עקב קיטון בשחרור מהצבירה לעומת תקופה מקבילה אשתקד, בסך של כ- 15 מיליוני ש"ח ועקב קיטון בהכנסות מהשקעות שלא נכללו בצבירה בסך של כ- 6 מיליוני ש"ח.

הרווח לפני מס ברבעון השני עמד על סך של כ- 17 מיליוני ש"ח לעומת כ- 28 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, ירידה בשיעור של כ- 42% הנובעת בעיקרה מקיטון ברווח בענפי החבויות בסך של כ- 5 מיליוני ש"ח בעיקר עקב קיטון בשחרור מהצבירה וכן עקב קיטון ברווח בענפי הרכוש בסך של כ- 6 מיליוני ש"ח שנובע בעיקר מהרעה בתוצאות החיתומיות.

3.3.6 תוצאות פעילות שירותים ומוצרים פיננסיים

תוצאות תחום פעילות זה מתייחסות לחברה בת - מנורה מבטחים פיננסיים בע"מ (להלן: מנורה פיננסיים), אשר החלה לפעול, באמצעות חברות בנות, בחודש יוני 2005, ואינן כוללות את תוצאות מנורה מבטחים גמל בע"מ (חברת בת של מנורה פיננסיים), שתוצאותיה מוצגות בנפרד במסגרת תוצאות תחום פעילות ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח.

1-12/2009	% שינוי	4-6/2009	4-6/2010	% שינוי	1-6/2009	1-6/2010	באלפי ש"ח
							סה"כ הכנסות
109,542	(3.7%)	26,253	25,289	8.5%	46,211	50,129	סה"כ הוצאות
79,674	7.1%	21,235	22,752	20.3%	36,308	43,677	רווח (הפסד) לפני מסים
29,868	(49.4%)	5,018	2,537	(34.8%)	9,903	6,452	על ההכנסה
							רווח נקי (הפסד) לתקופה
27,251	(56.0%)	4,584	2,016	(39.2%)	9,498	5,778	

העלייה בהכנסות נובעת בעיקר מגידול בהכנסות מדמי ניהול קרנות נאמנות בסך של כ- 13 מיליוני ש"ח בשל גידול בהיקף הנכסים המנוהלים, מגידול בהכנסות מעמלות חיתום בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח ומנגד מקיטון בהכנסות מהשקעות בסך של כ- 14 מיליוני ש"ח. העלייה בהוצאות בתקופת הדוח נובעת בעיקרה מגידול בעמלות הפצה והוצאות תפעול של קרנות נאמנות בסך של כ- 8 מיליוני ש"ח ומקיטון בהוצאות הנהלה וכלליות אחרות בסך של כ- 1 מיליון ש"ח.

הרווח ברבעון השני עמד על סך של כ- 2 מיליוני ש"ח לעומת רווח של כ- 4.5 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, המהווה קיטון של כ- 56%. הקיטון ברווח נובע מקיטון בהכנסות מהשקעות פיננסיות.

3.4 תזרים מזומנים

תזרימי המזומנים שנבעו מפעילות שוטפת בתקופת הדוח עמדו על סך של כ- 392 מיליוני ש"ח. תזרימי המזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 185 מיליוני ש"ח ותזרימי מזומנים ששימשו לפעילות מימון הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 70 מיליוני ש"ח. תזרימי המזומנים גדלו בסך של כ- 141 מיליוני ש"ח. סך הכל קיימים, נכון למועד הדוח, מזומנים ושווי מזומנים בסך של כ- 777 מיליוני ש"ח.

3.5 מקורות מימון

יתרת ההתחייבויות הפיננסיות לתאריך הדוח הינה כ- 1,449 מיליוני ש"ח לעומת 1,513 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2009. לאחר תאריך הדוח גייסה החברה סך של 170 מיליוני ש"ח באג"ח לא סחירות ממשקיעים מוסדיים (ראה תיאור בסעיף 7.5 להלן).

4. דיווח בדבר חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם

בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970, הדיווח על סיכוני שוק ודרכי ניהולם מתייחס לחשיפות של החברה והחברות המאוחדות שלה, למעט חברות ביטוח. במהלך ששת החודשים הראשונים של שנת 2010 לא חל שינוי מהותי בחשיפות החברה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם, לעומת הדוח התקופתי לשנת 2009.

5. היבטי ממשל תאגידי**5.1 גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בחברה****5.1.1 זהות האורגנים המופקדים על בקרת על בתאגיד**

האורגן המופקד על בקרת העל בנוגע לדיווח הכספי בחברה הינו ועדת המאזן, שמונתה על ידי דירקטוריון החברה, ואשר תפקידה לדון ולהמליץ בפני דירקטוריון החברה בנושאים הנוגעים לדוחות הכספיים של החברה ובכלל זה חוות דעתו של רואה החשבון המבקר, נאותות הדוחות הכספיים, המדיניות החשבונאית, שלמות הגילוי וסקירת הבקורות הפנימיות. בוועדת המאזן חברים בר-כוכבא בן גרא (דח"צ), גדליה דורון, א. ירקוני (החל מיום 23.05.10) וישראל (איזי) תפוחי (החל מיום 23.08.10). כל החברים בוועדה הינם בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית. יצוין, כי חברי הדירקטוריון הנ"ל מונו גם כחברי ועדת מאזן של מנורה מבטחים ביטוח בה הם מכהנים כדירקטורים. בישיבות ועדת המאזן נוכחים גם רואה החשבון המבקרים של החברה.

5.1.2 פירוט תהליכים שנקטו על ידי האורגנים המופקדים על בקרת העל בטרם אישור הדוחות הכספיים של התאגיד

במסגרת בחינת התוצאות הכספיות וכחלק מתהליך הכנת הדוחות הכספיים מתקיימים דיונים בהשתתפות המנכ"ל, המשנה למנכ"ל ומנהל אגף חשבות וכספים ומנהלי האגפים השונים במנורה מבטחים ביטוח ובהשתתפות גורמים מקצועיים רלבנטיים נוספים, בהם נבחנות סוגיות מרכזיות להן השלכה על הדיווח הכספי תוך בדיקת סבירות הנתונים ובחינת סוגיות שעניינן מדיניות חשבונאית. כמו כן, ועדת המאזן מתכנסת מספר ימים לפני מועד אישור הדוחות הכספיים על ידי דירקטוריון החברה, ובישיבתה מוצגים הדוחות הכספיים, נידונים עיקרי המדיניות החשבונאית שיושמה ושינויים שחלו בה, אשר עשויים להיות בעלי השפעה מהותית על הדוחות הכספיים. הדוחות הכספיים נמסרים לחברי הדירקטוריון לעיון לפני מועד אישורם.

לקראת אישור הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2010, התכנסה ועדת המאזן של החברה ביום 25.08.10. בישיבה נכחו חברי ועדת המאזן ג. דורון, כ. בן-גרא, א. ירקוני וכן נושאי משרה הבאים: מר מנחם גורביץ מנכ"ל החברה, מר ארי קלמן משנה למנכ"ל החברה וכן נושאי משרה נוספים של החברה ושל החברה הבת מנורה מבטחים ביטוח. כמו-כן, נכחו בישיבה האקטוארים הממונים במנורה ביטוח, המבקר הפנימי, רואי החשבון המבקרים והיועץ המשפטי.

6. גילוי ייעודי למחזיקי אגרות חוב

6.1 פרטים בדבר תעודות התחייבות של התאגיד

בחודש מאי 2010 הודיעה חברת מדרוג לחברה על הפחתת הדירוג של כתבי ההתחייבות של החברה ל- Aa3 באופן דירוג יציב. השיקולים העיקריים להורדת הדירוג, לפי עמדת מדרוג כפי שפורסמו בדוח מטעמה, כוללים את המחויבות לתמיכה של החברה במנורה ביטוח על רקע דרישות ההון והתנודתיות ברווח הנקי של חברת הביטוח. בנוסף, התרומה המרכזית של חברת הביטוח לשווי החברה לצד הנדחות המבנית של מחזיקי החוב בחברה ביחס להתחייבויות של חברת הביטוח, גוזרים להתחייבויות החברה דירוג נמוך מזה של התחייבויות חברת הביטוח, וזאת בהמשך למתודולוגיית הדירוג של Moody's לדירוג חברות אחזקה בביטוח.

לאחר תאריך הדוח הכספי גייסה החברה סך נוסף של 170 מיליוני ש"ח כנגד הנפקת אג"ח (לא סחיר) סדרה ב' (ראה לעניין זה סעיף 7.5 להלן).

7. הוראות גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של התאגיד

7.1 גילוי בדבר ירידת ערך של נכסים פיננסיים

הקבוצה סיווגה את הנכסים הסחירים (נכסי חוב ומניות סחירות) והמניות שאינן סחירות השייכים לחברות הביטוח שבקבוצה (למעט נכסים כאמור הכלולים בתיק השקעות כנגד פוליסות משתתפות ברווחים), כנכסים פיננסיים זמינים למכירה. להלן פירוט הסכומים שנזקפו להון עצמי (קרן הון) בשל ירידת ערך נכסים פיננסיים זמינים למכירה, לפי שיעור ירידת הערך ממועד רכישתם ועד לתאריך הדו"ח ובהתאם לתקופת ההחזקה בהם. השיקולים שעמדו בבסיס הקביעה כי ירידות ערך בשווי הון של נכסים פיננסיים זמינים למכירה נזקפו ישירות להון העצמי (ולא לרווח והפסד) הינם כדלקמן:

7.1.1 מכשירי חוב

ס"ח	מעל 12 חודשים	9-12 חודשים	6-9 חודשים	עד 6 חודשים	באלפי ש"ח
(6,483)	(3,542)	(129)	(1,360)	(1,452)	עד 20%
(2,437)	(2,437)	-	-	-	40% - 20%
-	-	-	-	-	מעל 40%
107,035	80,662	9,820	13,620	2,933	עליה
98,115	74,683	9,691	12,260	1,481	ס"ח

בכדי לבחון ירידת ערך של מכשירי חוב, החברה בחנה, בין היתר, את הגורמים הבאים:

- קשיים פיננסיים משמעותיים של המנפיק או של החייב;
- הפרת חוזה כגון אי עמידה בתנאים או פיגור בתשלומי ריבית או קרן;
- הענקת הקלה ללווה הנובעת בעיקרה מקשיים פיננסיים אשר לא הייתה נשקלת על ידי המלווה בנסיבות אחרות;
- צפי כי הלווה יכנס להליך פשיטת רגל או לארגון מחדש פיננסי אחר;
- היעלמות שוק פעיל לאותו נכס פיננסי כתוצאה מקשיים פיננסיים;
- קיומה של ירידה הניתנת למדידה באומדן תזרימי המזומנים העתידיים מקבוצה של נכסים פיננסיים מאז ההכרה לראשונה בנכסים אלה, למרות שלא ניתן עדיין לשייך את הירידה לנכסים פיננסיים בודדים בתוך הקבוצה האמורה;

- הפנייה להערת עסק חי, אם קיימת, בחוות דעת המבקרים של הלווה;
 - בחינת יחסים פיננסיים שונים של הלווה ובכלל זה, הון חוזר; שיעור תשואה על אג"ח; שיעור הון עצמי למאזן; שווי מזומנים; פירעונות צפויים של הלווה בשנתיים קרובות;
 - שווי ביטחונות/ערבויות, אם קיימים;
 - דירוג חיצוני של הלווה, אם קיים ובחינת עדכונים לעניין זה;
 - זהות בעלי השליטה של הלווה (תאגידים בבעלות ממשלתית סווגו ברמת סיכון נמוכה).
- הפחתות ערך מכשירי חוב בוצעו לאחר הליך בדיקה והתייעצות עם אגף השקעות של הקבוצה אשר מכיר ועוקב אחר הלווים באופן שוטף תוך שקלול הגורמים לעיל על פי מיטב שיקול הדעת.

7.1.2 מכשירים הוניים

באלפי ש"ח	עד 6 חודשים	6-9 חודשים	9-12 חודשים	מעל 12 חודשים	סה"כ
עד 20%	(1,147)	(1,093)	(186)	(735)	(3,161)
עליית ערך	629	449	789	36,864	38,731
סה"כ	(518)	(644)	603	36,129	35,570

ככלל, כל שינוי בשווי הוגן נזקף לקרן הון. העברת שינוי בשל ירידת ערך מקרן הון לדוח רווח והפסד מתבצעת במקרים הבאים:

- ירידת ערך מעל 20%;
- ירידת ערך בין 10% ל- 20%, של ני"ע המוחזק מעל שנה;

7.1.3 סה"כ מכשירי חוב ומכשירים הוניים

באלפי ש"ח	עד 6 חודשים	6-9 חודשים	9-12 חודשים	מעל 12 חודשים	סה"כ
עד 20%	(2,599)	(2,453)	(315)	(4,277)	(9,644)
20% - 40%	-	-	-	(2,437)	(2,437)
מעל 40%	-	-	-	-	-
עליית ערך	3,562	14,069	10,609	117,526	145,766
סה"כ	963	11,616	10,294	110,812	133,685
בניכוי חלק המיעוט	10	122	108	1,163	1,403
סה"כ קרן הון	973	11,738	10,402	111,975	135,088

7.2 דיווח בדבר אומדנים חשבונאיים קריטיים

לא חלו שינויים לעומת הדוח התקופתי לשנת 2009.

7.3 גילוי בדבר הערכות ליישום פרויקט אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי**7.3.1 פרטים בדבר שלבי ההיערכות וההתקדמות של התאגיד ביישום הוראות פרויקט ה-ISOX:**

בחודש דצמבר 2009 תוקנו תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970, תוך הוספה של חובת הגשת דוח בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי (להלן: "הפרויקט"), וזאת בתוקף החל מהדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010. עד למועד האמור, ומכוח הוראות מעבר בתקנות, נדרש גילוי בדבר ההיערכות וההתקדמות ביישום הפרויקט, כלהלן:

על רקע היות החברה חברת החזקות אשר מרבית פעילותה הינה באמצעות גופים מוסדיים בשליטתה ולאור העובדה כי על גופים אילו הוחלו, מכוח הנחיות המפקח, הוראות ה-404SOX, תחולת הפרויקט על החברה מעבר לפעילות המתבצעת בחברות הבנות, מתמקדת בעיקר בנושאים הבאים: תהליך איחוד הדוחות הכספיים ועריכתם ברמת הקבוצה; בקורות כלליות על מערכות המידע ברמת הקבוצה (IT General Controls); בקורות ברמת הארגון (Entity Level Controls), והחלת תהליכי בקרה על פעילויות עסקיות שיוניות (שאינן במסגרת הגופים המוסדיים), והכל כפוף למבחן המהותיות.

בהמשך לאמור, מונה מר ש. קומפל מנהל הכספים של החברה כאחראי ליישום הפרויקט. תכנית ההיערכות ליישום הפרויקט בחברה נסמכת כאמור, בעיקרה, ובהקשרים הרלבנטיים על תכנית ליישום ה-404SOX בגופים המוסדיים (כמפורט להלן), זאת על רקע העובדה כי פעילות החברה מבוצעת ברובה המוחלט באמצעות אורגנים המשמשים בתפקידים מקבילים גם במנורה ביטוח, כחברה בת עיקרית, אשר איחוד הדוחות הכספיים נעשה באמצעותה.

נכון למועד פרסום הדוח הכספי, החברה סיימה הליך הערכת סיכונים של הבקרה הפנימית בנושאים שצוינו לעיל, תוך ביצוע תיעוד של התהליכים העסקיים והבקורות הפנימיות הקיימות על הדיווח הכספי ועל הגילוי ותוך ניתוח פערים קיימים בתכנון הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי.

7.3.2 תהליכי ה-SOX בגופים המוסדיים:**א. סעיף 302 לחוק ה-SOX**

הגופים המוסדיים בקבוצה, בסיוע יועצים חיצוניים, קיימו את ההליך הנדרש על פי סעיף 302 לחוק "סרבנס אוקסלי", אשר כלל בחינה של תהליכי העבודה והבקורות הפנימיות. הנהלות הגופים המוסדיים בקבוצה, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה, את יעילות הבקורות והנהלים לגבי הגילוי שלהם. על בסיס הערכה זו, הסיקו מנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של כל גוף מוסדי, כי לתום תקופה זו, הבקורות והנהלים לגבי הגילוי הינן יעילות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע הנדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח של המפקח על הביטוח ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בתקופת הדוח, המסתיימת ביום 30 ביוני 2010 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגופים המוסדיים הנ"ל על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של אותם גופים על דיווח כספי.

ב. סעיף 404 לחוק ה-SOX

על פי חוזר המפקח בדבר "אחריות הנהלה על בקרה פנימית על דיווח כספי" אשר עודכן בחודש יוני 2009, על הנהלת הגופים המוסדיים לצרף לדוחות הכספיים (החל מהדוח הכספי לשנת 2010) הצהרת הנהלה באשר לאחריותה על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי. בנוסף, על הגוף המוסדי לצרף חוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי. נוסח הצהרת הנהלה ונוסח חוות דעת המבקר טרם הופצו על ידי המפקח.

לצורך יישום הוראות החוזר, התקשרה הקבוצה עם משרד יעוץ חיצוני שילווח אותה בתהליך. בנוסף, הוקמו ועדות היגוי בראשות גורמי הנהלה בכירים של הגופים

המוסדיים בקבוצה, לפי העניין. מונה צוות יעודי לריכוז הפרויקט וננקטו, בין היתר, הפעולות הבאות:

הגופים המוסדיים בחרו את מודל הבקרה הפנימית COSO לצורך הערכת הבקרה הפנימית. זוהו חשבונות ותהליכים עסקיים מהותיים וזוהו היחידות המהותיות, בוצע ואומת התיעוד של תהליכים אילו אשר כולל תיאור התהליך, ניתוח הסיכונים והבקרות הרלבנטיות לדיווח הכספי והערכת הבקרות.

נכון למועד פרסום הדוח הכספי, סיימו הגופים המוסדיים בקבוצה את שלב קביעת תיחום הפרויקט (ה- SCOPING) של הדיווחים הנלווים.

7.4 גילוי בדבר התקדמות ההיערכות ליישום דירקטיבת Solvency II

מנורה ביטוח ושומרה (חברות בנות של החברה) החלו להיערך ליישום תקן אירופאי - Solvency II - אשר חל על חברות ביטוח ונועד להסדרת תחום ניהול הסיכונים וחישוב דרישת הון המבטאת בצורה טובה יותר את מכלול הסיכונים שנוטלת על עצמה חברת ביטוח.

התקן מתוכנן להיכנס לתוקף בשנת 2012 וכך לאפשר לחברות הביטוח תקופת זמן של 3 שנים להיערך ליישומה המלא. מנורה ביטוח ושומרה נקטו בצעדים הבאים כחלק מהיערכות כוללת ליישום דירקטיבת Solvency II:

1. הקבוצה ביצעה סקר פערים בין מערכות המחשב הקיימות לבין הדרישות המיכוניות של סולונסי 2, באמצעות משרד יועצים חיצוני.
2. הקבוצה החלה בתכנון ובעיצוב של מערכת המחשב שתתמוך ביישום הוראות דירקטיבת סולונסי 2. מערכת המחשב תכלול מאגר נתונים לניהול סיכונים, ממשקים מהמערכות התפעוליות וממשקים אל מנועי החישוב, אפליקציה לביצוע חישובי הון נדרש ותרחישי קיצון. היישום מתוכנן להתחיל בינואר 2011 ולהמשך כשנה וחצי.
3. במסגרת מכתב הנחיות שפורסם ע"י המפקח על הביטוח מינו חברות הקבוצה: מנורה ושומרה נציגים אשר יעמדו בקשר עם מנהלי צוותים במשרד האוצר אשר אחראים על המשך יישום נדבכי סולונסי 2 בישראל.

7.5 אירועים לאחר תאריך המאזן

- במהלך חודש יולי 2010 גייסה החברה חוב בסך של 170 מיליוני ש"ח כנגד הנפקת אג"ח (לא סחירות) סדרה ב' לגופים מוסדיים. החברה השקיעה את מלוא כספי ההנפקה במנורה ביטוח כהון ראשוני מורכב ("הון היברידי"). ההנפקה דורגה על ידי חברת מידרוג בדירוג Aa3 באופן יציב. קרן החוב תהיה צמודה ותפרע בחמישה תשלומים שנתיים שווים החל משנת 2018 ועד לשנת 2022. הריבית בשיעור של 4.5% (שנתי) תפרע מדי שנה החל מה- 30 ליוני 2011, ראה גם ביאור א'8 בדוח הכספי.
- ביום 27, ביולי, 2010 חתמה מנורה מבטחים גמל בע"מ (להלן - "הרוכשת"), חברה נכדה של החברה על הסכם עם להבה חברה לניהול קרן השתלמות בע"מ ולהב לשכת ארגוני העצמאיים והעסקים בישראל (להלן - "המוכרות"), לרכישת זכויות הניהול בקרן ההשתלמות "להבה קרן השתלמות לעצמאים ולשכירים" (להלן - "להבה"). סך נכסי הקרן המנוהלים עומד על כ- 420 מליון ש"ח עבור כ- 12,000 עמיתים. התמורה כוללת שני מרכיבים: (א). סכום קבוע בסך של 11.5 מליון ש"ח אשר ישולם במשך 5 שנים ממועד השלמת העברת זכויות הניהול בתשלומים רבעוניים שווים ורצופים. למוכרת קיימת זכות לדרוש הקדמת יתרת התשלום לתשלום בודד וחד פעמי. (ב). סכום המותנה בהכנסות מדמי ניהול בגין עמית להבה במועד השלמת העברת זכויות הניהול, כמפורט להלן. החל מהשנה השישית ואילך לתקופה בלתי קצובה, ישולמו מדי רבעון, 51% מההכנסות נטו מדמי הניהול (הכנסות דמי ניהול בניכוי הוצאות תפעול לתאגיד בנקאי ועמלות הפצה עבור התאגידים הבנקאיים) שייגבו מעמית הקרן שהיו עמיתים במועד ההשלמה כל עוד הם עמיתים בקרן להבה או עמיתים בכל קרן השתלמות אחרת מקבוצת מנורה מבטחים בהתאם לדמי הניהול שייגבו בפועל מהעמיתים באותה קרן השתלמות, אך לא פחות מ- 1.3 מיליון ש"ח לשנה עד לשנה העשירית בלבד. לצורך הבטחת התשלום השנתי למשך חמש השנים הראשונות ממועד השלמת העברת זכויות הניהול, תועמד ערבות של חברת ביטוח שתעמוד על גובה התשלום השנתי ותתחדש מדי שנה למשך חמש שנים. יצוין,

כי העברת זכויות הניהול מותנית באישור מחלקת קופות הגמל של אגף שוק ההון ביטוח וחסכון במשרד האוצר ובתנאים מתלים נוספים, אשר נכון ליום חתימת דוחות הכספיים טרם התקיימו.

הדירקטוריון מביע תודתו להנהלת החברה, למנהליה ועובדיה על עבודתם ותרומתם.

מנחם גורביץ,
חבר דירקטוריון ומנהל כללי

גדליה דורון
יו"ר דירקטוריון

תל אביב, 29 באוגוסט, 2010

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 30 ביוני, 2010

בלתי מבוקרים

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 30 ביוני, 2010

בלתי מבוקרים

תוכן העניינים

עמוד

2	סקירת דוחות כספיים ביניים מאוחדים
3 - 4	דוחות מאוחדים על המצב הכספי
5	דוחות רווח והפסד מאוחדים
6	דוחות מאוחדים על הרווח הכולל
7 - 9	דוחות מאוחדים על השינויים בהון
10 - 13	דוחות מאוחדים על תזרימי המזומנים
14 - 50	באורים לדוחות הכספיים ביניים המאוחדים
51 - 56	נספח - פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברת ביטוח מאוחדת

דוח סקירה של רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של מנורה מבטחים החזקות בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של מנורה מבטחים החזקות בע"מ וחברות הבנות שלה (להלן - הקבוצה), הכולל את הדוח התמציתי המאוחד על המצב הכספי ליום 30 ביוני, 2010 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על הרווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של ששה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 - "דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על-ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, וכן הם אחראים לעריכת מידע כספי לתקופות ביניים אלו לפי פרק ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970, עד כמה שתקנות אלה חלות על חברות ביטוח. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי התמציתי לתקופות הביניים של מסלולי קופות גמל מבטיחות תשואה שאוחדו בחברה מאוחדת, אשר נכסיהן הכלולים באיחוד מהווים כ- 1.4% מכלל הנכסים המאוחדים ליום 30 ביוני, 2010 והכנסותיהן הכלולות באיחוד מהוות כ- 0.49% וכ- 1.08% מכלל ההכנסות המאוחדות לתקופות של ששה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך, בהתאמה. כמו כן, לא סקרנו את המידע הכספי התמציתי לתקופות הביניים של חברה מאוחדת אשר נכסיה הכלולים באיחוד אינם מהותיים ביחס לכלל ההכנסות המאוחדות לתקופות של ששה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. וכן, לא סקרנו את המידע הכספי התמציתי לתקופות הביניים של חברות המוצגות על בסיס השווי המאזני, אשר ההשקעה בהן הסתכמה לסך של כ- 147 אלפי ש"ח ליום 30 ביוני, 2010, ואשר חלקה של הקבוצה בהפסדי החברות הנ"ל הסתכם לסך של כ- 968 אלפי ש"ח וסך של כ- 76 אלפי ש"ח לתקופות של ששה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. המידע הכספי התמציתי לתקופות הביניים של אותם מסלולי קופות גמל והחברות נסקר על-ידי רואי חשבון אחרים שדוחות הסקירה שלהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת למידע הכספי בגין אותם מסלולי קופות גמל והחברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל - "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על-ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על-ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

בנוסף לאמור בפסקה הקודמת, בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ממלא, מכל הבחינות המהותיות, אחר הוראות הגילוי לפי פרק ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970, עד כמה שתקנות אלו חלות על חברת ביטוח.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, הננו מפנים את תשומת הלב לאמור בבאור 2(ב) לדוחות הכספיים ביניים מאוחדים בדבר התאמה למפרע בדרך של הצגה מחדש (Restatement) של הדוח המאוחד על המצב הכספי ליום 30 ביוני, 2009, על מנת לשקף בו תיקון טעות בזקיפת תשואה למבוטחים בחלק מפוליסות ביטוח חיים משתתפות ברווחי השקעות.

כמו כן, מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, הננו מפנים את תשומת הלב לאמור בבאור 5 לדוחות הכספיים ביניים מאוחדים בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות ולאישור תובענות כייצוגיות.

נכסים

ליום 31 בדצמבר 2009	ליום 30 ביוני		
	2009	2010	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
1,047,593	(* 1,044,964	1,061,360	נכסים בלתי מוחשיים
5,868	6,560	1,850	נכסי מסים נדחים, נטו
812,536	822,093	848,606	הוצאות רכישה נדחות
184,068	183,750	194,301	רכוש קבוע, נטו
5,809	9,681	3,472	השקעות בחברות כלולות
127,196	111,101	147,174	נדל"ן להשקעה
1,045,732	1,001,107	1,289,420	נכסי ביטוח משנה
172,952	(* 95,449	110,535	נכסי מסים שוטפים
116,270	133,474	125,844	חייבים ויתרות חובה
527,698	626,885	609,220	פרמיות לגבייה
9,941,600	9,035,008	10,478,007	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה השקעות פיננסיות אחרות:
3,762,098	2,832,575	3,862,567	נכסי חוב סחירים
8,866,223	8,656,778	8,850,713	נכסי חוב שאינם סחירים
264,778	212,047	266,581	מניות
388,535	344,941	438,970	אחרות
13,281,634	12,046,341	13,418,831	סך כל השקעות פיננסיות אחרות
105,295	52,741	277,860	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
530,440	762,883	498,920	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
27,904,691	25,932,037	29,065,400	סך כל הנכסים
10,169,178	9,233,391	10,878,113	סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

(* הוצג מחדש - ראה באור 2(ב)).

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

הון והתחייבויות

ליום 31 בדצמבר 2009	ליום 30 ביוני		
	2009	2010	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
			הון:
99,429	99,429	99,429	הון מניות
332,985	332,985	332,985	פרמיה על מניות
171,451	104,517	186,585	קרנות הון
1,346,103	(* 1,210,756)	1,463,337	עודפים
1,949,968	1,747,687	2,082,336	סך כל ההון המיוחס לבעלי המניות של החברה
682	637	828	זכויות שאינן מקנות שליטה
1,950,650	1,748,324	2,083,164	סך כל ההון
			התחייבויות:
12,925,047	12,530,882	13,437,439	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
10,238,194	(* 8,921,823)	10,698,425	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
161,441	131,811	146,247	התחייבויות בגין מסים נדחים
103,074	85,128	108,183	התחייבות בשל הטבות לעובדים, נטו
18,602	17,231	15,636	התחייבויות בגין מסים שוטפים
994,309	(* 979,937)	1,127,746	זכאים ויתרות זכות
1,513,374	1,516,901	1,448,560	התחייבויות פיננסיות
25,954,041	24,183,713	26,982,236	סך כל ההתחייבויות
27,904,691	25,932,037	29,065,400	סך כל ההון וההתחייבויות

(* הוצג מחדש - ראה באור 2(ב)).

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

29 באוגוסט, 2010			
שי קומפל מנהל כספים	מנחם גורביץ מנהל כללי	גדליה דורון יו"ר הדירקטוריון	תאריך אישור הדוחות הכספיים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		ל-6 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2009	2010	2009	2010	
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח [למעט נתוני רווח נקי (הפסד) למניה]					
4,069,594	993,420	1,062,797	1,993,189	2,091,115	פרמיות שהורווחו ברוטו
731,721	184,095	222,682	345,010	437,232	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
3,337,873	809,325	840,115	1,648,179	1,653,883	פרמיות שהורווחו בשייר
4,112,369	1,367,172	14,295	2,343,647	642,405	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
457,703	106,378	67,067	205,171	263,264	הכנסות מדמי ניהול
178,421	46,625	55,688	87,438	117,360	הכנסות מעמלות
8,086,366	2,329,500	977,165	4,284,435	2,676,912	סך כל ההכנסות
6,460,993	1,926,135	745,514	3,387,953	2,099,406	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
(499,509)	(146,961)	(148,891)	(234,642)	(376,339)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
5,961,484	1,779,174	596,623	3,153,311	1,723,067	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
873,176	212,689	222,831	432,036	448,512	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
484,186	122,004	138,599	225,935	261,393	הוצאות הנהלה וכלליות
31,873	8,356	7,695	15,879	15,367	הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
140,076	48,969	36,875	58,397	40,298	הוצאות מימון
7,490,795	2,171,192	1,002,623	3,885,558	2,488,637	סך כל ההוצאות
(1,808)	2,284	(40)	2,440	(1,027)	חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות, נטו
593,763	160,592	(25,498)	401,317	187,248	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
190,793	50,938	(2,382)	133,739	69,868	מסים על ההכנסה (הטבת מס)
402,970	109,654	(23,116)	267,578	117,380	רווח נקי (הפסד)
402,798	109,593	(23,225)	267,451	117,234	מיוחס ל:
172	61	109	127	146	בעלי המניות של החברה
402,970	109,654	(23,116)	267,578	117,380	זכויות שאינן מקנות שליטה
					רווח נקי (הפסד)
6.37	1.73	(0.37)	4.23	1.85	רווח נקי (הפסד) למניה המיוחס לבעלי המניות של החברה (בש"ח)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		ל-6 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2009	2010	2009	2010	
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח					
402,970	109,654	(23,116)	267,578	117,380	רווח (הפסד)
רווח (הפסד) כולל אחר:					
594	63	(447)	209	163	התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ
473,273	155,255	(38,814)	340,589	79,359	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקף לקרנות הון רווחים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוח רווח והפסד
(78,219)	(32,649)	(1,099)	(35,891)	(62,926)	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
17,693	6,283	4,238	9,023	4,968	הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לרכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר
(143,764)	(45,268)	12,352	(109,958)	(7,403)	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו
269,577	83,684	(23,770)	203,972	14,161	סך-הכל רווח (הפסד) כולל
672,547	193,338	(46,886)	471,550	131,541	מיוחס ל:
672,375	193,277	(46,995)	471,423	131,395	בעלי המניות של החברה
172	61	109	127	146	זכויות שאינן מקנות שליטה
672,547	193,338	(46,886)	471,550	131,541	

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה									
סה"כ הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ	יתרת עודפים	קרן הון בגין		פרמיה על מניות	הון מניות		
				קרנות הון אחרות	נכסים פיננסיים זמינים למכירה				
בלתי מבוקר אלפי ש"ח									
1,950,650	682	1,949,968	1,346,103	14,549	121,090	35,812	332,985	99,429	יתרה ליום 1 בינואר, 2010 (מבוקר)
131,541	146	131,395	117,234	163	13,998	-	-	-	סך-כל רווח כולל
973	-	973	-	-	-	973	-	-	עלות תשלום מבוסס מניות
<u>2,083,164</u>	<u>828</u>	<u>2,082,336</u>	<u>1,463,337</u>	<u>14,712</u>	<u>135,088</u>	<u>36,785</u>	<u>332,985</u>	<u>99,429</u>	יתרה ליום 30 ביוני, 2010

מיוחס לבעלי מניות החברה									
סה"כ הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ	יתרת עודפים	קרן הון בגין		פרמיה על מניות	הון מניות		
				קרנות הון אחרות	נכסים פיננסיים זמינים למכירה				
בלתי מבוקר אלפי ש"ח									
2,129,563	719	2,128,844	1,486,562	15,159	158,411	36,298	332,985	99,429	יתרה ליום 1 באפריל, 2010
(46,886)	109	(46,995)	(23,225)	(447)	(23,323)	-	-	-	סך-כל רווח (הפסד) כולל
487	-	487	-	-	-	487	-	-	עלות תשלום מבוסס מניות
<u>2,083,164</u>	<u>828</u>	<u>2,082,336</u>	<u>1,463,337</u>	<u>14,712</u>	<u>135,088</u>	<u>36,785</u>	<u>332,985</u>	<u>99,429</u>	יתרה ליום 30 ביוני, 2010

מיוחס לבעלי מניות החברה								
הון מניות	פרמיה על מניות	קרן הון בגין עסקת תשלום מבוסס מניות	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	קרנות הון אחרות	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
99,429	332,985	29,724	(147,893)	13,955	943,305	1,271,505	510	1,272,015
-	-	-	203,763	209	267,451	471,423	127	471,550
-	-	4,759	-	-	-	4,759	-	4,759
99,429	332,985	34,483	55,870	14,164	1,210,756	1,747,687	637	1,748,324

יתרה ליום 1 בינואר, 2009 (מבוקר)

סך-כל רווח כולל
עלות תשלום מבוסס מניות

יתרה ליום 30 ביוני, 2009

מיוחס לבעלי מניות החברה								
הון מניות	פרמיה על מניות	קרן הון בגין עסקת תשלום מבוסס מניות	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	קרנות הון אחרות	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
99,429	332,985	32,026	(27,751)	14,101	1,101,163	1,551,953	576	1,552,529
-	-	-	83,621	63	109,593	193,277	61	193,338
-	-	2,457	-	-	-	2,457	-	2,457
99,429	332,985	34,483	55,870	14,164	1,210,756	1,747,687	637	1,748,324

יתרה ליום 1 באפריל, 2009

סך-כל רווח כולל
עלות תשלום מבוסס מניות

יתרה ליום 30 ביוני, 2009

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה								
הון מניות	פרמיה על מניות	קרן הון בגין עסקת תשלום מבוסס מניות	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	קרנות הון אחרות	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
מבוקר								
אלפי ש"ח								
99,429	332,985	29,724	(147,893)	13,955	943,305	1,271,505	510	1,272,015
-	-	-	268,983	594	402,798	672,375	172	672,547
-	-	6,088	-	-	-	6,088	-	6,088
99,429	332,985	35,812	121,090	14,549	1,346,103	1,949,968	682	1,950,650

יתרה ליום 1 בינואר, 2009

סך-הכל רווח כולל
עלות תשלום מבוסס מניות

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2009

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום	ל-3 חודשים שהסתיימו		ל-6 חודשים שהסתיימו		נספח	
	ביום 30 ביוני		ביום 30 ביוני			
31 בדצמבר 2009	2009	2010	2009	2010		
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח					
(135,519)	(63,174)	(842)	(16,457)	391,828	(א)	<u>תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת</u>
						<u>תזרימי מזומנים מפעילות השקעה</u>
(24,990)	(5,765)	(11,630)	(9,130)	(26,357)		השקעה ברכוש קבוע
(62,935)	(13,417)	(33,149)	(24,220)	(51,867)		השקעה בנכסים בלתי מוחשיים תמורה ממימוש השקעות (השקעות) פיננסיות על-ידי חברות הקבוצה שאינן חברות ביטוח, נטו
13,876	28,032	12,566	(14,841)	(102,601)		הלוואות שניתנו לחברות מוחזקות, נטו
(1,156)	(1,090)	(7,908)	(756)	(7,908)		דיבידנד שהתקבל מחברה מוחזקת תמורה ממימוש רכוש קבוע
-	-	-	-	1,482		מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה
2,751	563	1,512	942	2,389		<u>תזרימי מזומנים מפעילות מימון</u>
(72,454)	8,323	(38,609)	(48,005)	(184,862)		קבלת התחייבויות פיננסיות פירעון התחייבויות פיננסיות
-	-	-	-	454		מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון
(155,621)	(101,109)	(58,173)	(113,569)	(70,603)		השפעת תנודות בשער החליפין על יתרות מזומנים ושווי מזומנים
(155,621)	(101,109)	(58,173)	(113,569)	(70,149)		עליה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
2,344	2,763	7,646	(3,330)	4,228		יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה
(361,250)	(153,197)	(89,978)	(181,361)	141,045	(ב)	
996,985	968,821	866,758	996,985	635,735	(ג)	
635,735	815,624	776,780	815,624	776,780		

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		ל-6 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2009	2010	2009	2010	
31 בדצמבר					
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח				
402,970	109,654	(23,116)	267,578	117,380	(א) <u>תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת *</u>
					רווח נקי (הפסד) לתקופה
					התאמות לסעיפי רווח והפסד: חלק החברה בהפסדי (רווחי) חברות כלולות, נטו
1,808	(2,284)	40	(2,440)	1,027	
(2,941,116)	(963,176)	310,623	(1,777,793)	(169,640)	הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
					הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות אחרות:
(322,207)	(170,322)	(108,132)	(211,380)	(192,988)	נכסי חוב סחירים
(695,222)	(202,665)	(183,118)	(298,532)	(207,496)	נכסי חוב שאינם סחירים
(56,127)	(19,340)	8,894	(20,251)	(10,473)	מניות
(55,743)	(9,567)	(22,881)	(29,387)	(53,324)	אחרות
(1,129,299)	(401,894)	(305,237)	(559,550)	(464,281)	
126,653	46,792	37,776	40,050	26,921	הוצאות מימון בגין התחייבויות פיננסיות
(195)	(85)	(70)	(155)	(73)	רווח ממימוש רכוש קבוע
(16,091)	-	-	-	2,500	שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה
					פחת והפחתות: רכוש קבוע
27,467	6,845	6,850	13,694	13,808	
70,227	17,574	19,576	34,141	38,100	נכסים בלתי מוחשיים
					(*) תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת כוללים רכישות ומכירות נטו של השקעות פיננסיות הנובעים מהפעילות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה.

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום	ל-3 חודשים שהסתיימו		ל-6 חודשים שהסתיימו	
	ביום 30 ביוני		ביום 30 ביוני	
	2009	2010	2009	2010
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח			
3,130,668	973,116	(73,335)	1,814,297	460,231
900,009	346,153	238,448	505,844	512,392
2,630	657	481	1,315	961
(218,979)	(71,650)	(43,672)	(174,354)	(243,688)
(10,713)	1,519	(7,101)	(20,270)	(36,070)
190,793	50,938	(2,382)	133,739	69,868
(325,621)	(214,561)	(575,638)	(351,076)	(634,828)
(3,845)	-	(22,218)	(3,841)	(22,478)
(1,360,380)	(270,781)	62,633	(442,033)	115,241
12,489	74,405	60,414	(86,698)	(81,522)
(17,338)	(21,628)	(9,342)	(17,073)	(14,212)
140,144	(20,635)	29,822	120,796	135,570
16,463	450	1,924	(1,483)	5,109
(1,404,226)	(448,245)	(270,408)	(772,890)	(285,064)
(84,761)	(23,930)	(19,523)	(31,578)	(23,719)
964,144	242,989	297,654	471,737	543,268
(112,608)	30,617	(35,284)	6,730	(30,192)
98,962	25,741	49,835	41,966	70,155
865,737	275,417	292,682	488,855	559,512
(135,519)	(63,174)	(842)	(16,457)	391,828

(א) תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת (* המשך)

שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה
שינוי בעסקאות תשלום מבוסס מניות
שינוי בנכסי ביטוח משנה
שינוי בהוצאות רכישה נדחות
מסים על ההכנסה (הטבת מס)
שינויים בסעיפים מאזניים אחרים: השקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה:
רכישות, נטו של השקעות פיננסיות
השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה אחר:
רכישת נדל"ן להשקעה
תמורה ממימוש (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות
פרמיות לגבייה
חייבים ויתרות חובה
זכאים ויתרות זכות
התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה עבור:
ריבית ששולמה
ריבית שהתקבלה
מסים שהתקבלו (ששולמו), נטו
דיבידנד שהתקבל
סך הכל תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

(* תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת כוללים רכישות ומכירות נטו של השקעות פיננסיות הנובעים מהפעילות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה.)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2009		ל-6 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2009	
	2010	2010	2010	2010
	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר	
מבוקר	אלפי ש"ח			

(ב) מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה

425,016	373,855	223,260	425,016	105,295
571,969	594,966	643,498	571,969	530,440
996,985	968,821	866,758	996,985	635,735

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים
תלויי תשואה

מזומנים ושווי מזומנים אחרים
יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת
התקופה

(ג) מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

105,295	52,741	277,860	52,741	277,860
530,440	762,883	498,920	762,883	498,920
635,735	815,624	776,780	815,624	776,780

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים
תלויי תשואה

מזומנים ושווי מזומנים אחרים
יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף
התקופה

(ד) פעילות מהותית שלא במזומן

-	-	24,649	-	24,649
---	---	--------	---	--------

החלפת נכסי חוב סחירים במניות
במסגרת הסדר חוב

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

באור 1: - כללי

א. תיאור החברה

מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - החברה) הינה חברה ציבורית אשר מניותיה רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב. החברה פועלת באמצעות חברות בשליטתה בכל ענפי הביטוח העיקריים ובכללם ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (ביטוח חיים ובריאות, פנסיה וגמל) וביטוח כללי. בנוסף עוסקת החברה באמצעות חברות בשליטתה בפעילות בתחום שוק ההון והפיננסים ובכלל זה בניהול קרנות נאמנות, ניהול תיקי השקעות וחיתום. לחברה גם השקעות בנדל"ן בחו"ל באמצעות חברה בשליטתה.

החברה הינה תושבת ישראל, אשר נתאגדה בישראל וכתובתה הרשמית הינה אלנבי 115, תל-אביב יפו.

ב. דוחות כספיים אלה נערכו במתכונת מתומצתת ליום 30 ביוני, 2010 ולתקופות של ששה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך (להלן - דוחות כספיים ביניים מאוחדים). יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים של החברה ליום 31 בדצמבר, 2009 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולבאורים אשר נלוו אליהם (להלן - הדוחות הכספיים השנתיים).

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים

הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ערוכים בהתאם לכללים חשבונאיים מקובלים לעריכת דוחות כספיים לתקופות ביניים כפי שנקבעו בתקן חשבונאות בינלאומי 34 - "דיווח כספי לתקופות ביניים", ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על-ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 וכן בהתאם להוראות הגילוי לפי פרק ד' של תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 עד כמה שתקנות אלה חלות על חברות ביטוח.

עיקרי המדיניות החשבונאית ושיטות החישוב אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים עקביים לאלה אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים, למעט האמור בסעיף ג' להלן.

יישום לראשונה של תקנים חדשים ופרשנויות

IFRS 3 (מתוקן) - צירופי עסקים ו- IAS 27 (מתוקן) - דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים

על פי התקנים החדשים:

- הגדרת עסק הורחבה כך שכוללת גם פעילויות ונכסים שלא מנוהלים כעסק, כל עוד המוכר מסוגל להפעיל אותם כעסק.
- ניתן לבחור לגבי כל עסקת צירוף עסקים בנפרד, האם למדוד את הזכויות שאינן מקנות שליטה, וכנגזר מכך את המוניטין, על בסיס מלוא השווי ההוגן או לפי החלק היחסי הנרכש בשווי ההוגן של הנכסים המזוהים, נטו במועד הרכישה.
- תמורה מותנית בצירופי עסקים נמדדת בהתאם לשווייה ההוגן כאשר שינויים בשווי ההוגן של התמורה המותנית, שאינם מהווים התאמות בתקופת המדידה לעלות הרכישה, לא מוכרים כהתאמת המוניטין. במקרים בהם התמורה המותנית נחשבת נגזר פיננסי בתחולת IAS 39, היא נמדדת בשווי הוגן כאשר השינויים נזקפים לרווח והפסד.
- עלויות רכישה ישירות המיוחסות לעסקת צירוף העסקים מוכרות ברווח והפסד עם התהוותן.
- עדכון יתרת נכס מס נדחה בגין הפרשים זמניים שנרכשו ואשר לא עמדו בדרישות ההכרה במועד הרכישה, תתבצע מול רווח והפסד ולא כתיקון מוניטין.
- הפסדי חברה בת, גם אם מביאים לגרעון בהון החברה הבת, מוקצים בין החברה האם לבין זכויות שאינן מקנות שליטה, גם אם הזכויות שאינן מקנות שליטה אינן ערבות או שאין להן מחויבות חוזית לתמוך בחברה הבת או לבצע השקעה נוספת.
- במועד אובדן או השגת שליטה בחברה הבת, יתרת האחזקה, אם קיימת, משוערכת לשווי הוגן כנגד רווח והפסד מהמימוש ושווי הוגן זה מהווה בסיס לעלותה לצורך טיפול עוקב.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

א. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים (המשך)

יישום לראשונה של תקנים חדשים ופרשנויות (המשך)

IFRS 3 (מתוקן) - צירופי עסקים ו- IAS 27 (מתוקן) - דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים (המשך)

- עסקה עם בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, בין אם מכירה ובין אם רכישה, מטופלת כעסקה במישור ההוני. לפיכך, רכישת זכויות שאינן מקנות שליטה על ידי הקבוצה נרשמת כנגד קיטון בהון (קרן הון מעסקאות עם בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה) המחושב כהפרש בין התמורה ששולמה על ידי הקבוצה לבין סכום החלק הנרכש בזכויות שאינן מקנות שליטה אשר נגרע במועד הרכישה. כאשר הפרש זה שלילי, מוכר גידול בהון (קרן הון מעסקאות עם בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה) בגובה הפרש זה. במימוש החזקה בחברה בת, ללא איבוד שליטה, מוכר גידול או קיטון בהון (קרן הון מעסקאות עם בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה) בגובה ההפרש בין התמורה שהתקבלה בקבוצה לבין היתרה בדוחות הכספיים של הזכויות שאינן מקנות שליטה בחברה הבת שהתווספו להון החברה, בהתחשב גם במימוש המוניטין בגין החברה הבת, במידה שקיים, וכן בקרנות הון שמקורן ברווח (הפסד) כולל אחר, לרבות בהפרשי תרגום, במידה שקיימים, בהתאם לירידה בשיעור ההחזקה בחברה הבת.

הפסדים מיוחסים לזכויות שאינן מקנות שליטה גם אם כתוצאה מכך יתרת הזכויות שאינן מקנות שליטה בדוח המאוחד על המצב הכספי הינה שלילית.

- במועד הרכישה מבוצע סיווג וייעוד מחדש של הנכסים וההתחייבויות בהתאם לתנאים החוזיים, התנאים הכלכליים ותנאים רלוונטיים אחרים שקיימים במועד הרכישה, למעט חכירות וחוזי ביטוח.

- בצירוף עסקים המושג בשלבים, זכויות הוניות בנרכשת שהוחזקו על ידי הרוכשת קודם להשגת השליטה נמדדות בשווי הוגן למועד הרכישה ונכללות בתמורת הרכישה תוך הכרה ברווח או הפסד בהתאם למדידה בשווי הוגן, כולל מימוש סכומים שנדחו ברווח הכולל האחר. במועד אובדן שליטה בחברה הבת, יתרת ההחזקה, אם קיימת, משוערכת לשווי הוגן כנגד רווח והפסד מהמימוש ושווי הוגן זה מהווה בסיס לעלותה לצורך טיפול עוקב.

התקנים מיושמים באופן של מכאן ולהבא החל מיום 1 בינואר, 2010. יישום התקנים ישפיע על הטיפול החשבונאי בעסקאות צירופי עסקים בעתיד ובעסקאות עם בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה.

IFRS 5 - נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו

בהתאם לתיקון ל- IFRS 5, כאשר החברה האם מחליטה לממש חלק מהחזקתה בחברה מאוחדת כך שלאחר המימוש תישאר לחברה האם החזקה שאינה מקנה שליטה, לדוגמה זכויות המקנות השפעה מהותית, כל הנכסים וההתחייבויות המיוחסים לחברה המאוחדת יסווגו כמוחזקים למכירה ויחולו הוראות IFRS 5 הרלוונטיות, לרבות הצגה כפעילות שהופסקה. כמו כן, תיקון נוסף מבהיר מהם הגילויים הנדרשים לגבי נכסים לא שוטפים (או קבוצות מימוש) המסווגים כמוחזקים למכירה או כפעילויות שהופסקו. בהתאם לתיקון, יש לתת רק את הגילויים הנדרשים על פי IFRS 5. דרישות הגילוי המופיעות בשאר תקני IFRS יחולו על נכסים אלו רק אם הן מתייחסות באופן ספציפי לאותם נכסים לא שוטפים או לאותן קבוצות מימוש.

התיקון מיושם באופן של מכאן ולהבא החל מיום 1 בינואר, 2010.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. הצגה מחדש

החברה תיאמה, בדרך של הצגה מחדש, את הדוח המאוחד על המצב הכספי ליום 30 ביוני, 2009, על מנת לשקף בו למפרע תיקון טעות בזקיפת תשואה למבוטחים בחלק מפוליסות ביטוח חיים משתתפות ברווחי השקעות, אשר אירעה בחודש יולי 2005 במנורה ביטוח.

להלן השפעת השינויים על הדוחות הכספיים:

דוח המאוחד על המצב הכספי

ליום 30 ביוני, 2009			
בלתי מבוקר			
כמוצג בדוחות	כפי שדווח	כפי שדווח	
כספיים אלו	השינוי אלפי ש"ח	בעבר	
1,044,964	456	1,044,508	נכסים בלתי מוחשיים
95,449	10,220	85,229	נכסי מסים שוטפים
1,210,756	(14,465)	1,225,221	עודפים
8,921,823	27,299	8,894,524	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
979,937	(2,158)	982,095	זכאים ויתרות זכות

ג. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים בהתאם ל- IAS 34 ובהתאם לחוק הפיקוח והתקנות שהותקנו על פיו והנחיות המפקח, נדרשת הנהלת הקבוצה להשתמש בשיקול דעת בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

שינוי אומדן

מנורה ביטוח עדכנה הנחות אקטואריות, בעיקר אלו הנוגעות לעסקת ביטוח בריאות ספציפית. השינוי נוגע להנחות בדבר שיעורי תמותה ושיעורי ביטולים בעסקה זו. השפעת השינוי מתבטאת בהגדלת ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה (בשייר העצמי) ובהקטנת הרווח לפני מס בסך של כ- 20 מליון ש"ח ובהקטנת הרווח הנקי והכולל בסך של כ- 13 מליון ש"ח.

ד. תקנים חדשים ופרשנויות שטרם אומצו

1. IFRS 9 - מכשירים פיננסיים

בחודש נובמבר 2009 פורסם IFRS 9 - מכשירים פיננסיים, אשר מהווה את השלב הראשון בפרוייקט החלפת IAS 39 - מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה. IFRS 9 מתמקד בעיקר בסיווג ובמדידה של נכסים פיננסיים והוא חל על כל הנכסים הפיננסיים שבתחולת IAS 39.

התקן קובע כי בעת ההכרה לראשונה כל הנכסים הפיננסיים (כולל מכשירים משולבים שבהם החוזה המארח הוא נכס פיננסי) יימדדו בשווי הוגן. בתקופות עוקבות יש למדוד מכשירי חוב בעלות מופחתת רק אם מתקיימים שני התנאים המצטברים הבאים:

- הנכס מוחזק במסגרת מודל עסקי שמטרתו היא להחזיק בנכסים על מנת לגבות את תזרימי המזומנים החוזיים הנובעים מהם.
- על פי התנאים החוזיים של הנכס הפיננסי, החברה זכאית, במועדים מסויימים, לקבל תזרימי מזומנים המהווים אך ורק תשלומי קרן ותשלומי ריבית על יתרת הקרן.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. תקנים חדשים ופרשנויות שטרם אומצו (המשך)

1. IFRS 9 - מכשירים פיננסיים (המשך)

המדידה העוקבת של כל יתר מכשירי החוב והנכסים הפיננסיים האחרים תהיה על פי שווי הוגן.

נכסים פיננסיים שהינם מכשירים הוניים יימדדו בתקופות עוקבות בשווי הוגן, וההפרשים ייזקפו לרווח והפסד או לרווח (הפסד) כולל אחר, על פי בחירת המדיניות החשבונאית לגבי כל מכשיר ומכשיר. אם מדובר במכשירים הוניים המוחזקים למטרות מסחר, חובה למדוד אותם בשווי הוגן דרך רווח או הפסד. הבחירה הינה סופית ואין לשנותה. עם זאת, כאשר חברה משנה את המודל העסקי שלה לניהול נכסיה הפיננסיים, עליה לסווג מחדש את כל המכשירים הפיננסיים המושפעים משינוי המודל העסקי על מנת לשקף שינוי זה. בכל יתר הנסיבות, אין לבצע סיווג מחדש של המכשירים הפיננסיים.

תאריך התחילה של התקן הוא 1 בינואר, 2013. אימוץ מוקדם אפשרי. אימוץ לראשונה ייעשה למפרע תוך הצגה מחדש של מספרי השוואה בכפוף להקלות המצויינות בתקן.

הקבוצה בוחנת את השפעה האפשרית של התקן החדש, אך אין ביכולתה, בשלב זה, לאמוד את השפעתו, אם בכלל, על הדוחות הכספיים.

2. במסגרת פרויקט השיפורים לתקינה הבינלאומית משנת 2010 (Improvements to IFRSs), פרסם ואישר ה-IASB, בחודש מאי 2010, 11 תיקונים ל-6 תקני דיווח כספי בינלאומיים ולפרשנות אחת במגוון רחב של סוגיות חשבונאיות (להלן – התיקונים). להלן פירוט לתיקונים אשר עשויים להיות רלוונטיים לקבוצה ואשר עשויה להיות להם השפעה על הדוחות הכספיים:

(א) IFRS 7 – מכשירים פיננסיים, גילוי (להלן – התיקון) – התיקון מבהיר את דרישות הגילוי המובאות בתקן. בהתאם לתיקון מודגש הקשר בין הגילויים הכמותיים והאיכותיים וכן האופי וההיקף של הסיכונים הנובעים ממכשירים פיננסיים. צומצמו דרישות הגילוי בדבר בטוחות שהחברה מחזיקה בהן ותוקנו דרישות הגילוי בדבר סיכון אשראי. התיקון ייושם למפרע החל מהדוחות הכספיים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר, 2011. יישום מוקדם אפשרי תוך מתן גילוי.

(ב) תיקון ל- IAS 34, דיווח כספי לתקופות ביניים, אירועים ועסקאות משמעותיים (להלן – התיקון) – בהתאם לתיקון, הורחבה רשימת האירועים והעסקאות המצריכים גילויים בדוחות כספיים לתקופות ביניים, כדוגמת הכרה בהפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים ושינוי סיווג של נכסים פיננסיים כתוצאה משינוי ביעודם או בשימושם. כמו כן, הושמט סף המהותיות בדרישות הגילוי המינימאליות הקיימות בתקן הנוכחי, לפני התיקון. התיקון יחול על תקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2011 או לאחר מכן. יישום מוקדם אפשרי תוך מתן גילוי.

(ג) תיקון ל- IAS 1, הצגת דוחות כספיים, הצגת דוח על השינויים בהון (להלן – התיקון) – בהתאם לתיקון, יש להציג במסגרת הדוח על השינויים בהון, לכל רכיב של ההון, התאמה בין הערך בספרים בתחילת התקופה לבין הערך בספרים בסופה, תוך גילוי נפרד לכל שינוי כתוצאה מרווח או הפסד, רווח כולל אחר ועסקאות עם בעלים במסגרת תפקידם כבעלים. כמו כן, יש להציג את ההתאמה כאמור לכל רכיב של רווח כולל אחר במסגרת הדוח על השינויים בהון או בבאורים. התיקון יחול על תקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2011 או לאחר מכן. יישום מוקדם אפשרי תוך מתן גילוי.

ליישום לראשונה של התיקונים לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים המאוחדים.

ה. עונתיות

1. ביטוח חיים ובריאות

ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים ובריאות אינן מתאפיינות בעונתיות. יחד עם זאת, עקב העובדה שההפקדות לביטוחי חיים נהנות מהטבות מס, חלק ניכר מהמכירות החדשות מתבצע בעיקר בסוף השנה.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ה. עונתיות (המשך)

2. ביטוח כללי

מחזור ההכנסות מפרמיות ברוטו בביטוח כללי מתאפיין בעונתיות, הנובעת בעיקר מביטוחי רכבים של קבוצות עובדים שונות וציי רכבים של עסקים, אשר תאריכי חידושם הם בדרך כלל בינואר וכן מפוליסות שונות של בתי עסק, אשר תאריכי חידושן הם בדרך כלל בינואר או באפריל. השפעתה של עונתיות זו על הרווח (הפסד) המדווח מנוטרלת באמצעות ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה.

במרכיבי ההוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכיבי ההכנסות האחרים, כגון הכנסות מהשקעות, לא קיימת עונתיות מובהקת, ולכן גם לא קיימת עונתיות מובהקת ברווח. עם זאת, ראוי לציין, כי עונת חורף קשה עלולה לגרום לעלייה בתביעות, בעיקר בענף רכב רכוש, ברבעונים הראשון והרביעי של השנה, וכתוצאה מכך לקיטון ברווח המדווח.

ו. פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין היציג של הדולר של ארה"ב

שער חליפין יציג של הדולר ארה"ב	מדד המחירים לצרכן	
	מדד ידוע	מדד בגין
%	%	%

לששה חודשים שהסתיימו ביום:

2.6	0.4	0.7	30 ביוני, 2010
3.1	1.2	2.1	30 ביוני, 2009

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום:

4.4	1.3	1.5	30 ביוני, 2010
(6.4)	1.9	2.3	30 ביוני, 2009

(0.7)	3.8	3.9	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2009
-------	-----	-----	------------------------------------

באור 3: - מגזרי פעילות

הקבוצה פועלת במגזרי הפעילות הבאים:

1. מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח כולל את ענפי ביטוח חיים ובריאות, פנסיה וגמל והוא מתמקד בעיקר בחיסכון לטווח ארוך (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן, קרנות פנסיה וקופות גמל לרבות קרנות השתלמות) וכן בכיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים כגון: מוות, נכות, אובדן כושר עבודה ועוד.

2. מגזר ביטוח כללי

מגזר ביטוח כללי כולל את ענפי החבויות והרכוש. בהתאם להוראות המפקח מפורט מגזר ביטוח כללי לפי ענפי רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש אחרים וענפי חבויות אחרים.

● ענף רכב חובה

ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על ידי בעל הרכב או הנוהג בו היא חובה על-פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.

● ענף רכב רכוש

ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

● ענפי חבויות אחרים

ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שהוא יגרום לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות דירקטורים, אחריות מקצועית ואחריות המוצר וכן ענפים אחרים המחושבים בשיטת עודף הכנסות על הוצאות כגון כלי שיט, כלי טייס וביטוח ערבויות.

● ענפי רכוש ואחרים

יתר ענפי הרכוש שאינם רכב וחבויות וכן ענפי ביטוח אחרים וענפי בריאות המספקים כיסוי לזמן קצר (לרבות תאונות אישיות, נסיעות לחו"ל ועובדים זרים).

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ל-6 החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני, 2010					
סה"כ	התאמות וקיצוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
2,091,115	1,068	-	1,120,561	969,486	פרמיות שהורווחו ברוטו
437,232	-	-	328,556	108,676	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
1,653,883	1,068	-	792,005	860,810	פרמיות שהורווחו בשייר רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
642,405	(6,408)	73,880	104,681	470,252	הכנסות מדמי ניהול
263,264	(1,401)	41,778	-	222,887	הכנסות מעמלות
117,360	(7,332)	18,062	83,326	23,304	סך כל ההכנסות תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
2,676,912	(14,073)	133,720	980,012	1,577,253	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
2,099,406	-	-	824,819	1,274,587	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
(376,339)	-	-	(243,296)	(133,043)	הוצאות הנהלה וכלליות הפחתת נכסים בלתי מוחשיים הוצאות מימון
1,723,067	-	-	581,523	1,141,544	סך כל ההוצאות חלק בהפסדי חברות כלולות, נטו
448,512	(7,332)	20,562	243,613	191,669	רווח לפני מסים על ההכנסה
261,393	(6,193)	44,273	34,059	189,254	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
15,367	-	4,898	2,243	8,226	
40,298	(548)	39,931	1,825	(910)	
2,488,637	(14,073)	109,664	863,263	1,529,783	סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה
(1,027)	-	(1,027)	-	-	
187,248	-	23,029	116,749	47,470	
21,564	-	(20,746)	20,060	22,250	
208,812	-	2,283	136,809	69,720	

ליום 30 ביוני, 2010					
סה"כ	התאמות וקיצוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
13,437,439	(818)	-	4,211,027	9,227,230	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
10,698,425	(1,605)	-	-	10,700,030	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ל-6 החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני, 2009					
סה"כ	התאמות וקיצוזים	לא מיוחס		ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	
		למגזרי פעילות	ביטוח כללי		
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
1,993,189	(207)	-	1,108,772	884,624	פרמיות שהורווחו ברוטו
345,010	-	-	235,702	109,308	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
1,648,179	(207)	-	873,070	775,316	פרמיות שהורווחו בשייר
2,343,647	(5,861)	80,722	164,452	2,104,334	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
205,171	(1,483)	28,933	-	177,721	הכנסות מדמי ניהול
87,438	(7,196)	14,962	58,282	21,390	הכנסות מעמלות
4,284,435	(14,747)	124,617	1,095,804	3,078,761	סך כל ההכנסות
					תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
3,387,953	-	-	810,515	2,577,438	
(234,642)	-	-	(144,568)	(90,074)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
3,153,311	-	-	665,947	2,487,364	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
432,036	(7,196)	15,085	242,654	181,493	הוצאות הנהלה וכלליות
225,935	(6,849)	27,389	38,374	167,021	הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
15,879	-	5,367	2,274	8,238	הוצאות מימון
58,397	(702)	53,214	2,780	3,105	
3,885,558	(14,747)	101,055	952,029	2,847,221	סך כל ההוצאות
2,440	-	2,440	-	-	חלק ברווחי חברות כלולות, נטו
401,317	-	26,002	143,775	231,540	רווח לפני מסים על ההכנסה
313,930	-	126,592	146,040	41,298	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
715,247	-	152,594	289,815	272,838	סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה
ליום 30 ביוני, 2009					
סה"כ	התאמות וקיצוזים	לא מיוחס		ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	
		למגזרי פעילות	ביטוח כללי		
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
12,530,882	(32)	-	3,893,931	8,636,983	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
8,921,823	(2,126)	-	-	8,923,949	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני, 2010					
סה"כ	התאמות וקיצוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
1,062,797	155	-	558,913	503,729	פרמיות שהורווחו ברוטו
222,682	-	-	167,715	54,967	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
840,115	155	-	391,198	448,762	פרמיות שהורווחו בשייר רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
14,295	(3,276)	23,656	63,710	(69,795)	הכנסות מדמי ניהול
67,067	(579)	20,760	-	46,886	הכנסות מעמלות
55,688	(3,452)	9,430	40,001	9,709	סך כל ההכנסות
977,165	(7,152)	53,846	494,909	435,562	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
745,514	-	-	403,237	342,277	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
(148,891)	-	-	(107,205)	(41,686)	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
596,623	-	-	296,032	300,591	הוצאות הנהלה וכלליות
222,831	(3,452)	10,442	123,443	92,398	הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
138,599	(3,481)	29,381	16,536	96,163	הוצאות מימון
7,695	-	2,454	1,122	4,119	סך כל ההוצאות
36,875	(219)	36,699	1,413	(1,018)	חלק בהפסדי חברות כלולות, נטו
1,002,623	(7,152)	78,976	438,546	492,253	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(40)	-	(40)	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
(25,498)	-	(25,170)	56,363	(56,691)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
(36,122)	-	(25,432)	(10,709)	19	
(61,620)	-	(50,602)	45,654	(56,672)	

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני, 2009					
סה"כ	התאמות וקיצוזים	לא מיוחס		ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	
		למגזרי פעילות בלתי מבוקר	ביטוח כללי		
אלפי ש"ח					
993,420	13	-	559,209	434,198	פרמיות שהורווחו ברוטו
184,095	-	-	132,101	51,994	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
809,325	13	-	427,108	382,204	פרמיות שהורווחו בשייר רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,367,172	(3,267)	49,943	94,057	1,226,439	הכנסות מדמי ניהול
106,378	(553)	15,715	-	91,216	הכנסות מעמלות
46,625	(3,676)	9,286	34,957	6,058	סך כל ההכנסות תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
2,329,500	(7,483)	74,944	556,122	1,705,917	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
1,926,135	-	-	449,797	1,476,338	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה בשייר
(146,961)	-	-	(81,936)	(65,025)	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
1,779,174	-	-	367,861	1,411,313	הוצאות הנהלה וכלליות הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
212,689	(3,614)	8,361	120,877	87,065	הוצאות מימון
122,004	(3,341)	15,256	25,055	85,034	סך כל ההוצאות
8,356	-	3,102	1,137	4,117	חלק ברווחי חברות כלולות, נטו
48,969	(528)	45,705	1,079	2,713	רווח לפני מסים על ההכנסה
2,171,192	(7,483)	72,424	516,009	1,590,242	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
2,284	-	2,284	-	-	סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה
160,592	-	4,804	40,113	115,675	
128,952	-	52,334	59,050	17,568	
289,544	-	57,138	99,163	133,243	

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2009					
סה"כ	התאמות וקיצוזים	לא מיוחס		ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	
		למגזרי פעילות מבוקר	ביטוח כללי		
					אלפי ש"ח
4,069,594	(1,336)	-	2,243,198	1,827,732	פרמיות שהורווחו ברוטו
731,721	-	-	528,472	203,249	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
3,337,873	(1,336)	-	1,714,726	1,624,483	פרמיות שהורווחו בשייר רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
4,112,369	(12,035)	163,279	290,980	3,670,145	הכנסות מדמי ניהול
457,703	(5,713)	71,467	-	391,949	הכנסות מעמלות
178,421	(13,339)	30,720	119,505	41,535	סך כל ההכנסות
8,086,366	(32,423)	265,466	2,125,211	5,728,112	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
6,460,993	-	-	1,664,935	4,796,058	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
(499,509)	-	-	(346,768)	(152,741)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
5,961,484	-	-	1,318,167	4,643,317	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
873,176	(13,339)	33,277	491,768	361,470	הוצאות הנהלה וכלליות
484,186	(18,112)	52,838	90,412	359,048	הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
31,873	-	10,782	4,546	16,545	הוצאות מימון
140,076	(972)	128,614	5,439	6,995	סך כל ההוצאות
7,490,795	(32,423)	225,511	1,910,332	5,387,375	חלק בהפסדי חברות כלולות, נטו
(1,808)	-	(1,808)	-	-	רווח לפני מסים על ההכנסה
593,763	-	38,147	214,879	340,737	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
413,341	-	162,489	176,702	74,150	סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה
1,007,104	-	200,636	391,581	414,887	

ליום 31 בדצמבר, 2009					
סה"כ	התאמות וקיצוזים	לא מיוחס		ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	
		למגזרי פעילות מבוקר	ביטוח כללי		
					אלפי ש"ח
12,925,047	(781)	-	3,975,121	8,950,707	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
10,238,194	(2,669)	-	-	10,240,863	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

ל-6 החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני, 2010					
סה"כ	ענפי		רכב רכוש	רכב חובה	
	חבויות ואחרים (*)	ענפי רכוש ואחרים (*)			
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
1,223,179	129,252	289,054	490,825	314,048	פרמיות ברוטו
409,894	53,190	163,662	133,510	59,532	פרמיות ביטוח משנה
813,285	76,062	125,392	357,315	254,516	פרמיות בשייר
(21,280)	(9,041)	(5,623)	(28,571)	21,955	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
792,005	67,021	119,769	328,744	276,471	פרמיות שהורווחו בשייר
104,681	22,059	4,291	11,837	66,494	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
83,326	10,220	40,240	27,722	5,144	הכנסות מעמלות
980,012	99,300	164,300	368,303	348,109	סך כל ההכנסות
824,819	101,255	156,431	300,016	267,117	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(243,296)	(38,949)	(106,523)	(74,506)	(23,318)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
581,523	62,306	49,908	225,510	243,799	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
243,613	27,215	76,828	110,548	29,022	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
34,059	3,478	6,557	11,775	12,249	הוצאות הנהלה וכלליות
2,243	-	-	1,121	1,122	הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
1,825	46	893	244	642	הוצאות מימון
863,263	93,045	134,186	349,198	286,834	סך כל ההוצאות
116,749	6,255	30,114	19,105	61,275	רווח לפני מסים על ההכנסה
4,211,027	957,701	403,831	598,000	2,251,495	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 ביוני, 2010 (בלתי מבוקר)

(* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 77% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 82% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

ל-6 החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני, 2009					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי		סה"כ	
		ענפי רכוש ואחרים (*)	חבויות ואחרים (*)		
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
329,557	486,413	296,540	131,696	1,244,206	פרמיות ברוטו
9,627	119,900	167,576	48,107	345,210	פרמיות ביטוח משנה
319,930	366,513	128,964	83,589	898,996	פרמיות בשייר
(36,757)	8,291	738	1,802	(25,926)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
283,173	374,804	129,702	85,391	873,070	פרמיות שהורווחו בשייר
98,024	23,232	8,756	34,440	164,452	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
-	9,875	41,452	6,955	58,282	הכנסות מעמלות
381,197	407,911	179,910	126,786	1,095,804	סך כל ההכנסות
294,113	302,591	140,135	73,676	810,515	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(5,364)	(50,995)	(75,200)	(13,009)	(144,568)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
288,749	251,596	64,935	60,667	665,947	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
29,582	108,960	75,355	28,757	242,654	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
12,664	13,136	8,350	4,224	38,374	הוצאות הנהלה וכלליות
1,136	1,138	-	-	2,274	הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
817	684	1,176	103	2,780	הוצאות מימון
332,948	375,514	149,816	93,751	952,029	סך כל ההוצאות
48,249	32,397	30,094	33,035	143,775	רווח לפני מסים על ההכנסה
2,063,858	589,339	393,690	847,044	3,893,931	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 ביוני, 2009 (בלתי מבוקר)

(* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 77% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 83% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני, 2010					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי		סה"כ	
		ענפי רכוש ואחרים (*)	חבויות ואחרים (*)		
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
144,930	212,897	120,555	53,691	532,073	פרמיות ברוטו
27,669	52,279	70,095	23,587	173,630	פרמיות ביטוח משנה
117,261	160,618	50,460	30,104	358,443	פרמיות בשייר
17,968	2,837	8,020	3,930	32,755	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
135,229	163,455	58,480	34,034	391,198	פרמיות שהורווחו בשייר
40,550	7,358	2,609	13,193	63,710	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
2,590	13,789	18,656	4,966	40,001	הכנסות מעמלות
178,369	184,602	79,745	52,193	494,909	סך כל ההכנסות
145,423	142,917	59,661	55,236	403,237	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(15,331)	(34,227)	(36,059)	(21,588)	(107,205)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
130,092	108,690	23,602	33,648	296,032	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
14,118	56,080	39,379	13,866	123,443	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
6,580	5,759	2,629	1,568	16,536	הוצאות הנהלה וכלליות
561	561	-	-	1,122	הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
302	433	562	116	1,413	הוצאות מימון
151,653	171,523	66,172	49,198	438,546	סך כל ההוצאות
26,716	13,079	13,573	2,995	56,363	רווח לפני מסים על ההכנסה

(* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 79% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 78% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני, 2009					
סה"כ	ענפי		רכב רכוש	רכב חובה	
	חבויות	ענפי רכוש			
	ואחרים (*)	ואחרים (*)			
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
528,151	52,260	121,043	204,965	149,883	פרמיות ברוטו
139,637	20,490	66,819	47,604	4,724	פרמיות ביטוח משנה
388,514	31,770	54,224	157,361	145,159	פרמיות בשייר
38,594	10,071	7,891	21,415	(783)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
427,108	41,841	62,115	178,776	144,376	פרמיות שהורווחו בשייר
94,057	19,480	5,221	13,503	55,853	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
34,957	3,199	23,092	8,666	-	הכנסות מעמלות
556,122	64,520	90,428	200,945	200,229	סך כל ההכנסות
449,797	47,441	69,522	144,532	188,302	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(81,936)	(8,382)	(43,025)	(27,377)	(3,152)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
367,861	39,059	26,497	117,155	185,150	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
120,877	14,687	37,712	54,116	14,362	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
25,055	2,602	5,389	8,682	8,382	הוצאות הנהלה וכלליות
1,137	-	-	569	568	הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
1,079	68	536	351	124	הוצאות מימון
516,009	56,416	70,134	180,873	208,586	סך כל ההוצאות
40,113	8,104	20,294	20,072	(8,357)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

(* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 76% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 79% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2009					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש	ענפי חבויות	סה"כ	
		(ואחרים *)	(ואחרים *)		
מבוקר					
אלפי ש"ח					
621,979	877,843	532,088	245,908	2,277,818	פרמיות ברוטו
21,011	202,417	291,473	109,550	624,451	פרמיות ביטוח משנה
600,968	675,426	240,615	136,358	1,653,367	פרמיות בשייר
(20,103)	47,316	12,539	21,607	61,359	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
580,865	722,742	253,154	157,965	1,714,726	פרמיות שהורווחו בשייר
177,447	37,196	14,492	61,845	290,980	רווחים מהשקעות, נטו
-	28,659	77,144	13,702	119,505	והכנסות מימון
758,312	788,597	344,790	233,512	2,125,211	הכנסות מעמלות
615,264	607,760	258,604	183,307	1,664,935	סך כל ההכנסות
					תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(25,819)	(118,770)	(141,187)	(60,992)	(346,768)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
589,445	488,990	117,417	122,315	1,318,167	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
62,986	222,289	151,161	55,332	491,768	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
27,668	33,338	22,490	6,916	90,412	הוצאות הנהלה וכלליות
2,273	2,273	-	-	4,546	הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
1,125	1,699	2,243	372	5,439	הוצאות מימון
683,497	748,589	293,311	184,935	1,910,332	סך כל ההוצאות
74,815	40,008	51,479	48,577	214,879	רווח לפני מסים על ההכנסה
2,178,784	551,567	347,375	897,395	3,975,121	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2009 (מבוקר)

(* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 78% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 85% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

ל-6 החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני, 2010				
סה"כ	ביטוח חיים	פנסיה	גמל	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
969,486	969,486	-	-	פרמיות שהורווחו ברוטו
108,676	108,676	-	-	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
860,810	860,810	-	-	פרמיות שהורווחו בשייר
470,252	331,797	5,367	133,088	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
222,887	56,224	129,870	36,793	הכנסות מדמי ניהול
23,304	23,144	160	-	הכנסות מעמלות
1,577,253	1,271,975	135,397	169,881	סך כל ההכנסות
1,274,587	1,162,056	-	112,531	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
(133,043)	(133,043)	-	-	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
1,141,544	1,029,013	-	112,531	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
191,669	159,893	26,481	5,295	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
189,254	107,387	61,430	20,437	הוצאות הנהלה וכלליות
8,226	-	4,900	3,326	הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
(910)	(1,459)	-	549	הוצאות מימון
1,529,783	1,294,834	92,811	142,138	סך כל ההוצאות
47,470	(22,859)	42,586	27,743	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

ל-6 החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני, 2009				
גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
-	-	884,624	884,624	פרמיות שהורווחו ברוטו
-	-	109,308	109,308	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
-	-	775,316	775,316	פרמיות שהורווחו בשייר
178,286	10,129	1,915,919	2,104,334	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
29,169	115,848	32,704	177,721	הכנסות מדמי ניהול
-	133	21,257	21,390	הכנסות מעמלות
207,455	126,110	2,745,196	3,078,761	סך כל ההכנסות
148,745	-	2,428,693	2,577,438	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
-	-	(90,074)	(90,074)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
148,745	-	2,338,619	2,487,364	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
3,279	24,003	154,211	181,493	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
17,240	57,076	92,705	167,021	הוצאות הנהלה וכלליות
3,338	4,900	-	8,238	הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
1,061	-	2,044	3,105	הוצאות מימון
173,663	85,979	2,587,579	2,847,221	סך כל ההוצאות
33,792	40,131	157,617	231,540	רווח לפני מסים על ההכנסה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני, 2010			
גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
-	-	503,729	503,729
-	-	54,967	54,967
-	-	448,762	448,762
104,073	1,869	(175,737)	(69,795)
18,506	63,340	(34,960)	46,886
-	80	9,629	9,709
122,579	65,289	247,694	435,562
103,185	-	239,092	342,277
-	-	(41,686)	(41,686)
103,185	-	197,406	300,591
2,613	12,755	77,030	92,398
10,238	32,578	53,347	96,163
1,669	2,450	-	4,119
217	-	(1,235)	(1,018)
117,922	47,783	326,548	492,253
4,657	17,506	(78,854)	(56,691)

פרמיות שהורווחו ברוטו

פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות מדמי ניהול

הכנסות מעמלות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו

חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הפחתת נכסים בלתי מוחשיים

הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני, 2009				
סה"כ	ביטוח חיים	פנסיה	גמל	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
434,198	434,198	-	-	פרמיות שהורווחו ברוטו
51,994	51,994	-	-	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
382,204	382,204	-	-	פרמיות שהורווחו בשייר
1,226,439	1,082,761	4,002	139,676	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
91,216	17,300	58,610	15,306	הכנסות מדמי ניהול
6,058	5,987	71	-	הכנסות מעמלות
1,705,917	1,488,252	62,683	154,982	סך כל ההכנסות
1,476,338	1,350,931	-	125,407	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
(65,025)	(65,025)	-	-	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
1,411,313	1,285,906	-	125,407	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
87,065	73,499	11,691	1,875	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
85,034	47,909	28,408	8,717	הוצאות הנהלה וכלליות
4,117	-	2,450	1,667	הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
2,713	2,063	-	650	הוצאות מימון
1,590,242	1,409,377	42,549	138,316	סך כל ההוצאות
115,675	78,875	20,134	16,666	רווח לפני מסים על ההכנסה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2009				
סה"כ	ביטוח חיים	פנסיה	גמל	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
1,827,732	1,827,732	-	-	פרמיות שהורווחו ברוטו
203,249	203,249	-	-	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
1,624,483	1,624,483	-	-	פרמיות שהורווחו בשייר
3,670,145	3,262,488	18,046	389,611	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
391,949	81,683	246,964	63,302	הכנסות מדמי ניהול
41,535	41,299	236	-	הכנסות מעמלות
5,728,112	5,009,953	265,246	452,913	סך כל ההכנסות
4,796,058	4,448,762	-	347,296	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
(152,741)	(152,741)	-	-	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
4,643,317	4,296,021	-	347,296	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
361,470	305,218	48,661	7,591	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
359,048	204,980	114,913	39,155	הוצאות הנהלה וכלליות
16,545	-	9,800	6,745	הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
6,995	5,285	-	1,710	הוצאות מימון
5,387,375	4,811,504	173,374	402,497	סך כל ההוצאות
340,737	198,449	91,872	50,416	רווח לפני מסים על ההכנסה

באור 4: - הון ודרישות הון

ניהול ודרישות הון

1. מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת הקבוצה להמשיך את פעילותה על מנת שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה, וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית. מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן - מנורה ביטוח) ושומרה חברה לביטוח בע"מ (להלן - שומרה ביטוח) כפופות לדרישות הון הנקבעות על-ידי המפקח על הביטוח (להלן - המפקח).
 - א. מנורה מבטחים פנסיה בע"מ (להלן - מבטחים פנסיה), מנורה מבטחים גמל בע"מ ומנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ מחויבות לעמוד בתנאים של הון עצמי מינימלי על-פי תקנות מס הכנסה (כללים לאישור לניהול קופות גמל), תשכ"ד-1964.
 - ב. מנורה מבטחים קרנות נאמנות בע"מ מחויבת לעמוד בתקנות השקעות משותפות בנאמנות (הון עצמי וביטוח של מנהל קרן ונאמן ותנאי כשירות של דירקטורים וחברי ועדת השקעות), התשנ"ו-1995.
 - ג. מנורה מבטחים ניהול תיקי השקעות בע"מ מחויבת לעמוד בתקנות הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (הון עצמי וביטוח), (תיקון), התש"ס-2000.
 - ד. מנורה מבטחים חיתום וניהול בע"מ מחויבת לעמוד בתקנות ניירות ערך (חיתום), (תיקון), התשס"ז-2007.
2. להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של מנורה ביטוח ושל שומרה ביטוח בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998, על תיקוניהן (להלן - תקנות ההון) והנחיות המפקח.

באור 4: - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

2. (המשך)

מנורה ביטוח	
ליום	ליום
31 בדצמבר	30 ביוני
2009	2010
מבוקר	בלתי מבוקר
אלפי ש"ח	

הון עצמי מינימלי:

2,417,539	2,447,601
1,792,172	1,758,509
625,367	689,092
1,979,782	2,068,601
1,804,669	1,911,266
706,305	645,101
2,510,974	2,556,367
531,192	487,766
-	170,000
531,192	657,766

הסכום הנדרש על פי תקנות ההון המתוקנות (א)
הסכום הנדרש על פי תקנות ההון ערב פרסום התיקון

הפרש (ב)

הסכום הנדרש על פי תקנות והנחיות המפקח (ב)

הסכום הקיים המחושב על פי תקנות ההון:

הון ראשוני

הון משני - כתבי התחייבות נדחים

סך הכל הסכום הקיים המחושב על פי תקנות ההון

עודף נכון לתאריך הדוח (*)

הון ראשוני מורכב שהנפיקה מנורה ביטוח לאחר תום תקופת הדיווח -
ראה באור 8א'

עודף

(*) מלבד הדרישות הכלליות בחוק החברות, חלוקת דיבידנד מעודפי הון בחברות ביטוח כפופה גם לדרישות נזילות ועמידה בכללי תקנות השקעה.

(א) הסכום הנדרש כולל, דרישות הון בגין:

277,428	275,644
5,602	5,886
152,604	141,358
587,028	596,906
1,127	1,805
73,933	55,039
760,729	759,201
310,661	334,103
106,016	127,131
115,852	122,108
26,559	28,420
2,417,539	2,447,601

פעילות בביטוח כללי

פעילות בביטוח סיעודי

סיכונים יוצאים מן הכלל בביטוח חיים

הוצאות רכישה נדחות בביטוח חיים ובביטוח מפני מחלות אישפוז

דרישות בגין תוכניות מבטיחות תשואה

נכסים בלתי מוכרים כהגדרתם בתקנות ההון

השקעה בחברות ביטוח וחברות מנהלות מאוחדות

נכסי השקעה ונכסים אחרים

סיכונים קטסטרופה בביטוח כללי

סיכונים תפעוליים

ערבויות

סך הכל הסכום הנדרש על פי תקנות ההון המתוקנות

באור 4 - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

2. (המשך)

שומרה ביטוח	
ליום	ליום
31 בדצמבר 2009	30 ביוני 2010
מבוקר	בלתי מבוקר
אלפי ש"ח	

הון עצמי מינימלי:

170,272	178,356	הסכום הנדרש על פי תקנות ההון המתוקנות (א)
103,093	109,495	הסכום הנדרש על פי תקנות ההון ערב פרסום התיקון
67,179	68,861	הפרש (ב)
123,247	140,482	הסכום הנדרש על פי תקנות והנחיות המפקח (ב)
		הסכום הקיים המחושב על פי תקנות ההון:
135,317	156,361	הון ראשוני
-	(13,739)	בניכוי הון מעבר למגבלת 50% מהון הבסיסי
31,790	32,753	הון משני - כתבי התחייבות נדחים
167,107	175,375	סך הכל הסכום הקיים המחושב על פי תקנות ההון
43,860	34,893	עודף (*)
		(*) מלבד הדרישות הכלליות בחוק החברות, חלוקת דיבידנד מעודפי הון בחברות ביטוח כפופה גם לדרישות נזילות ועמידה בכללי תקנות ההשקעה.
		בהתאם לאישור ההשקעה של חברת שומרה בסיני סוכנות לביטוח בע"מ (להלן - סיני סוכנות), היתנה המפקח על הביטוח כי ההשקעה בסיני סוכנות תהיה מעודפי הון הניתנים להשקעה בלבד. להלן פרוט הסכומים:
5,607	7,552	

		(א) הסכום הנדרש כולל, דרישות הון בגין:
101,674	108,087	פעילות בביטוח כללי
1,419	1,408	נכסים בלתי מוכרים כהגדרתם בתקנות ההון
40,768	40,246	נכסי השקעה ונכסים אחרים
9,030	9,790	סיכונים קטסטרופה בביטוח כללי
17,381	18,825	סיכונים תפעוליים
170,272	178,356	סך הכל הסכום הנדרש על פי תקנות ההון המתוקנות

באור 4: - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

2. (המשך)

(ב) בחודש נובמבר 2009 פורסם תיקון לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח) (תיקון), התשס"ט-2009 (להלן התיקון). בהתאם לתיקון מבטח יהיה חייב להגדיל, עד למועד פרסום הדוח הכספי, את הונו העצמי בגין ההפרש שבין ההון הנדרש לפי התקנות, לפני התיקון ולאחריו (להלן - ההפרש). ההפרש יחושב לכל מועד של הדוח הכספי. הגדלת ההון העצמי תעשה במועדים ובשיעורים המפורטים להלן:

עד למועד פרסום הדוח הכספי ליום 31 בדצמבר, 2009 לפחות 30% מההפרש;
עד למועד פרסום הדוח הכספי ליום 31 בדצמבר, 2010 לפחות 60% מההפרש;
עד ליום 31 בדצמבר, 2011 יושלם מלוא ההפרש.

השיעורים האמורים יוגדלו ב-15% במועדי פרסום הדוחות הכספיים החצי שנתיים העוקבים למועדי הדוחות הכספיים האמורים לעיל.

3. במסגרת התיקון נוספו לדרישות ההון הקיימות, דרישות הון בגין קטגוריות אלו:

- א. סיכונים תפעוליים.
- ב. סיכוני שוק ואשראי, כשיעור מהנכסים, לפי מידת הסיכון המאפיינת את הנכסים השונים.
- ג. סיכוני קטסטרופה בביטוח כללי.
- ד. דרישות הון בגין ערבויות.

כמו כן, הורחבו דרישת ההון בגין קטגוריות אלו:

- א. תוכניות מבטיחות תשואה בביטוח חיים שאין כנגדן או כנגד חלקן אגרות חוב מיועדות.
- ב. דרישות הון בגין החזקת המבטח בחברות מנהלות של קופות גמל וקרנות פנסיה.

כמו כן, ניתנו ההקלות הבאות:

- הקלה באופן חישוב ההון בשל הוצאות לפיתוח מערכות מידע, בכפוף לאישור המפקח.
- ניכוי עתודה למס שנוצרה בגין נכסים לא מוכרים אשר מוחזקים בניגוד לתקנות השקעה או בניגוד להוראות המפקח.
- נקבע כי המפקח יהיה רשאי להתיר, בכפוף לתנאים עליהם יורה, הפחתה של דרישת ההון, בגובה של עד 35% מההפרש המקורי, בשל רכישת פעילות קופות גמל או חברה מנהלת של קופות גמל, במידה והונו העצמי, של המבטח, במועד הדוח הינו לפחות ההון העצמי המינימלי הנדרש ממנו בניכוי 35% מההפרש המקורי בשל רכישת פעילות קופות גמל או חברה מנהלת של קופות גמל.

במסגרת התיקון נמחקה ההגדרה של הון בסיסי, שונו הגדרות הון ראשוני והון משני ונוספה הגדרה של הון שלישוני. הגדרות הון משני והון שלישוני הוכפפה לתנאים ולשיעורים עליהם יורה המפקח. בעניין זה פרסם המפקח הוראת שעה, לפיה בתקופה שמיום תחילתו של התיקון ועד למועד עליו יודיע המפקח אין שינוי בהגדרות, במבנה ובחישוב ההון הקיים של חברות ביטוח. בהמשך לכך, ובהתאם לכוונת הפיקוח לאמץ בעתיד את הדירקטיבה של האיחוד האירופי בדבר הבטחת כושר פירעון של מבטחים Solvency II, פורסמה בחודש מרס 2010 טיוטה שניה של חוזר הרכב הון עצמי של מבטח (להלן – "הטיטה השניה"). הטיטה השניה קובעת כללים למבנה הון עצמי מוכר של מבטח, וכן מסגרת עקרונות להכרה ברכיבי הון שונים ולסיווגם לרובדי ההון השונים, כדלהלן:

- א. הון ראשוני - הכולל הון ראשוני בסיסי והון ראשוני מורכב. שיעורו הכולל של ההון הראשוני לא יפחת מ- 60% מסך ההון העצמי של המבטח. כמו כן שיעורו הכולל של ההון הראשוני הבסיסי לא יפחת מ- 50% מסך ההון הראשוני, (בהתאם להוראת שעה, עד שיורה המפקח אחרת, נקבע שיעור זה על 85%).
- ב. הון משני - רובד ההון בו נכללים רכיבים ומכשירים הסופגים הפסדים, שפירעונם נדחה בפני כל חוב אחר למעט בפני הון ראשוני.
- ג. הון שלישוני - רובד ההון בו נכללים רכיבים ומכשירים הסופגים הפסדים (בהתייחס לקרן בלבד), שפירעונם נדחה בפני כל חוב אחר למעט בפני הון ראשוני ומשני. שיעורו הכולל של ההון השלישוני לא יעלה על 15% מסך ההון העצמי של מבטח.

כמו כן נקבע, כי לשם הכללתו של מכשיר הון ראשוני מורכב, מכשיר הון משני ומכשיר הון שלישוני בהון העצמי, נדרש אישור המפקח.

באור 4: - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

4. בחודש יוני 2008 פורסם חוזר בדבר אופן יישום כללי המדידה וההצגה לפי ה- IFRS לצורך חישוב ההון הנדרש וההון המוכר של חברות ביטוח. מטרת החוזר הייתה לקבוע הוראות לעניין אופן יישום תקנות ההון לגבי השקעות בחברות מוחזקות (לרבות חברות ביטוח וחברות מנהלות שבשליטת חברת הביטוח). על פי החוזר דרישות ההון לפי תקנות ההון יוסיפו להיות מבוססות על דוחות סולו. לצורך חישוב ההון המוכר לפי תקנות ההון, ההשקעה של חברת ביטוח בחברת ביטוח או בחברה מנהלת נשלטת וכן בחברות מוחזקות אחרות תחושב על בסיס אקוויטי בשרשור מלא.

5. בחודש יוני 2009 פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת), התשס"ט-2009 וכן טיוטת חוזר בדבר דרישות ההון מחברות מנהלות (להלן - "ההוראות").

בהתאם להוראות מוצע להרחיב את דרישות ההון מחברות מנהלות. דרישות ההון החדשות תכלולנה דרישות הון בהתאם להיקף הנכסים המנוהלים ולאופן החזקתם אך לא פחות מהון עצמי התחלתי בסך של 10 מיליון ש"ח. כמו כן, נקבעו דרישות הון נוספות כנגד הוצאות רכישה נדחות, יתרות הפרש מקורי המתייחסות לרכישת פעילות או חברות נשלטות ונכסים המוחזקים בניגוד לכללי ההשקעות. קיימת חלופה להחזקת ההון העצמי הנדרש על פי היקף הנכסים או 10 מיליון ש"ח לפי הגבוה בחשבון נאמנות אצל בנק או חבר בורסה.

בהתאם להוראות, חברה מנהלת, שההון העצמי הנדרש ממנה ביום פרסום התקנות יהיה קטן מההון העצמי הנדרש על פי ההוראות, תהיה חייבת להגדיל את הונה העצמי לכל הפחות במחצית מהסכום הנדרש עד ליום 31 במרס, 2010 ואת יתרת הסכום עד ליום 31 בדצמבר, 2010.

לענין השלכת טיוטת ההוראות על ההון העצמי הנדרש מחברות מאוחדות, ראה סעיף 6 להלן.

6. על פי אומדן שביצעו החברות המאוחדות מנורה ביטוח, שומרה ביטוח, מבטחים פנסיה, מבטחים גמל ומנורה מהנדסים, אזי נכון לתאריך הדוח:

למנורה ביטוח עודפי הון בסך של 488 מיליוני ש"ח. כתוצאה מיישום מלוא דרישת ההון על פי התקנות, כפי שתהיינה בתוקף ב- 31 בדצמבר, 2011 בהתחשב בהון העצמי ליום 30 ביוני, 2010, למנורה ביטוח עודפי הון בסך של 109 מיליוני ש"ח. בהתחשב בגיוס הון ראשוני מורכב שבוצע לאחר תום תקופת הדיווח, למנורה ביטוח עודפי הון בסך של 279 מיליוני ש"ח.

לשומרה ביטוח עודפי הון בסך של 35 מיליוני ש"ח. כתוצאה מיישום מלוא דרישת ההון על פי התקנות, כפי שתהיינה בתוקף ב- 31 בדצמבר, 2011 בהתחשב בהון העצמי ליום 30 ביוני, 2010, שומרה ביטוח תידרש להגדיל את הונה בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח.

דרישת ההון במבטחים פנסיה תגדל ב- 51 מיליוני ש"ח ותגיע לסך של כ- 60 מיליוני ש"ח לעומת ההון הנדרש ערב תיקון התקנות. בהתחשב בהון הקיים של מבטחים פנסיה, יוצרו למבטחים פנסיה עודפי הון בסך של 284 מיליוני ש"ח.

דרישת ההון במבטחים גמל תגדל ב- 96 מיליוני ש"ח לעומת ההון הנדרש ערב תיקון התקנות העומד על סך של כ- 1.2 מיליוני ש"ח. בהתחשב בהון הקיים, נדרשת מבטחים גמל להגדיל את הונה העצמי בסך של 46 מיליוני ש"ח. במידה ומיישמים את חלופת הפקדת הכספים אצל נאמן, מבטחים גמל תידרש להפקיד סך של 28 מיליון ש"ח אצל נאמן בכדי לעמוד בדרישות ההון.

דרישת ההון במנורה מהנדסים תגדל ב- 9 מיליוני ש"ח לעומת ההון הנדרש ערב תיקון התקנות העומד על סך של כ- 1.2 מיליוני ש"ח. בהתחשב בהון הקיים, נדרשת מנורה מהנדסים להגדיל את הונה העצמי בסך של כ- 9 מיליוני ש"ח.

7. ביום 10 ביולי, 2007 אימץ האיחוד האירופי נוסח מוצע לדירקטיבה SOLVENCY II (להלן - הדירקטיבה המוצעת). הדירקטיבה המוצעת מהווה שינוי יסודי ומקיף של הרגולציה הנוגעת להבטחת כושר הפירעון והלימות ההון של חברות הביטוח במדינות האיחוד. לפי לוחות הזמנים שנקבעו על ידי האיחוד האירופי, יישום הדירקטיבה המוצעת במדינות החברות באיחוד האירופי צפוי במחצית השנייה של שנת 2012.

בהתאם לחוזר שפרסם המפקח, בכוונתנו ליישם את הוראות הדירקטיבה המוצעת לגבי חברות ביטוח בישראל במועד יישומה במדינות החברות באיחוד האירופי. הדירקטיבה המוצעת מבוססת על שלושה נדבכים: דרישות כמותיות, דרישות איכותיות ודרישות גילוי. הקבוצה החלה להיערך ליישום הדירקטיבה המוצעת בלוחות הזמנים שנקבעו.

באור 4: - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

8. בהתאם למכתב שפרסם המפקח, ביום 29 במרס, 2009, החל מהדוחות הכספיים לשנת 2008 ועד ליום 30 בדצמבר, 2010, חברת ביטוח וחברה מנהלת לא תחלק דיבידנד אלא באישורו המוקדם של המפקח. בהתאם למכתב, ככלל לא תאושר חלוקת דיבידנד בשיעור העולה על 25% מהרווח המותר לחלוקה. בהמשך למכתב האמור, פורסם בחודש מרס 2010 מכתב הבהרה שעניינו קריטריונים לאישור חלוקת דיבידנד על ידי מבטח (להלן – "ההבהרה"). בהתאם להבהרה, חברת ביטוח תהיה רשאית להגיש בקשה לקבלת אישור המפקח לחלוקת דיבידנד, החל מיום פרסום הדוחות התקופתיים לשנת 2009, בכפוף לקיום הון עצמי כמפורט בהבהרה וכן בהגשת תחזית רווח שנתית לשנים 2010 ו-2011, תוכנית שרות חוב מעודכנת ומאושרת בידי דירקטוריון חברת ההחזקות המחזיקה בחברת הביטוח, תוכנית פעולה אופרטיבית לגיוס הון שאושרה בידי דירקטוריון חברת הביטוח ופרוטוקול הדיון בדירקטוריון חברת הביטוח בו אושרה חלוקת הדיבידנד. יחד עם זאת נאמר בהבהרה כי חברה אשר סך ההון העצמי שלה לאחר חלוקת הדיבידנד גבוה מ-110% מהסכום הנדרש בהבהרה, תהא רשאית לחלק דיבידנד ללא צורך בקבלת אישורו מראש של המפקח, ובלבד שמסרה למפקח הודעה על כך וכן את המסמכים הנדרשים טרם חלוקת הדיבידנד. בהתאם להבהרה, מנורה ביטוח רשאית לחלק דיבידנד ללא אישורו המוקדם של המפקח. ביום 10 במאי, 2009 קיבלה מבטחים פנסיה אישור מהמפקח לחלק עד 150 מיליוני ש"ח דיבידנד למנורה ביטוח. טרם התקבלה החלטה בדירקטוריון מבטחים פנסיה על חלוקת הדיבידנד.

9. בהתאם למכתב שפרסם המפקח ביום 25 בינואר, 2009, בדבר הקלה בהון הנדרש מחברות ביטוח, נכס המוחזק בניגוד לתקנות ההשקעה, ואשר החריגה בגינו נוצרה בהתאם למפורט להלן, לא ייחשב כנכס לא מוכר כהגדרתו בתקנות ההון וזאת בכפוף לתנאים אלה:

א. החריגה מהמגבלות והתנאים לפי תקנות ההשקעה נוצרה לאחר יום 1 באוקטובר, 2008.

ב. החריגה מהמגבלות והתנאים לפי תקנות ההשקעה נוצרה עקב שינוי בשווי השוק של נכסי ההשקעה, עקב קיטון בסך הערך הנקוב של נייר ערך סחיר, עקב ירידת דירוג נייר ערך או דירוג מבטח משנה, עקב שינוי בהתחייבויות המבטח או עקב שינוי בהון העצמי של המבטח, אך בכל מקרה לא בשל השקעה חדשה בנכס השקעה.

נכון ליום הדוח לחברת הביטוח המאוחדת חריגות פאסיביות בסך של כ-42.8 מיליוני ש"ח בנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות תלויות תשואה וסך של כ-18.3 מיליוני ש"ח בנוסטרו.

תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות

בגין התובענות הייצוגיות והבקשות לאישור תובענות כייצוגיות המפורטות בסעיפים 1-20, ו- 23 להלן, אשר בהן, להערכת הנהלת החברה, מנורה ביטוח וכן הנהלת שומרה ביטוח (לעניין תובענות 6, 11, 15 ו- 21 להלן) המתבססת בין היתר, על חוות דעת משפטיות שקיבלו, יותר סביר ("More likely than not") כי טענות ההגנה של החברה, מנורה ביטוח ושומרה ביטוח תתקבלנה והבקשות לאישור התובענות כייצוגיות תדחנה, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים. בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות בהן, ביחס לתביעה, כולה או חלקה, יותר סביר כי טענות ההגנה של מנורה ביטוח ידחו, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על-ידי מנורה ביטוח ו/או שומרה ביטוח.

להערכת הנהלת מנורה ביטוח, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, במקום בו נדרשו הפרשות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות לכיסוי החשיפה המוערכת על-ידי מנורה ביטוח ו/או שומרה ביטוח. ההפרשות שכללו מנורה ביטוח ושומרה ביטוח הינן בסכומים לא מהותיים.

בבקשות לאישור תובענה כייצוגית או כנגזרת המפורטות בסעיפים 21-22 ו- 24-25 להלן, אשר הוגשו לאחרונה, לא ניתן בשלב ראשוני זה להעריך את סיכויי הבקשה, ולפיכך לא נכללה בדוחות הכספיים הפרשה בגין תובענות אלה.

להלן פירוט הבקשות בגין תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות:

1. ביום 19 בדצמבר, 2004 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו תביעה כנגד מנורה ביטוח ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית (להלן – "הבקשה"). עניינה של התביעה הינה טענה של הטעיה צרכנית במכירת הרחבות לפוליסת דירה ללא בקשת המבוטח ו/או הסכמתו.

הסעד העיקרי המבוקש בתובענה הינו להשיב לתובעים את דמי הביטוח שנגבו בגין ההרחבות כאמור במהלך שבע השנים שקדמו למועד הגשת התובענה. מנורה ביטוח הגישה תשובה לבקשה. התובע הגיש בקשה לתיקון הבקשה והתביעה. בקשה זו לתיקון התביעה והבקשה התקבלו ועל כך הגישה מנורה ביטוח ערעור שנדחה. בהתאם, הגיש התובע בקשה מתוקנת ומנורה ביטוח הגישה את תגובתה לבקשה המתוקנת. ביום 19 במאי, 2008 התקיים דיון והצדדים הגישו סיכומיהם בכתב. ביום 18 באפריל, 2010 דחה בית המשפט המחוזי (ת"א) את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית ובהתאם מחק את התביעה האישית.

2. ביום 21 בנובמבר, 2005 הוגשה כנגד מנורה ביטוח תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית (להלן - בקשת האישור). עניינה של התובענה הוא בפרשנות נספח לפוליסות ביטוח חיים המתנייח לכיסוי ביטוחי בגין נכות תאונתית (להלן - נספח נכות תאונתית). הטענה המרכזית בתובענה הינה כי מנורה ביטוח מסייגת את חבותה בכל הקשור לכיסוי ביטוחי בגין נכות תאונתית הכלול בנספח נכות תאונתית, וזאת דרך חישוב תגמולי הביטוח שלא בהתאם להוראות הנספח, ולפיכך מפרה מנורה ביטוח את חובת הגילוי הקבועה בחוק הפיקוח והתקנות שהותקנו מכוחו, פעולה שהינה, לפי הטענה, גם בבחינת הטעיה לאחר קרות האירוע הביטוחי בנוגע להיקף הכיסוי הביטוחי ובניגוד להוראות החוק האמור.

הסעד המבוקש על-ידי התובע הינו תשלום הפער בין סכום הפיצוי המגיע לו לטענתו לפי פרשנותו את הפוליסה ובין סכום הפיצוי ששולם לו בפועל לפי פרשנות מנורה ביטוח את הפוליסה, וזאת לגבי כלל המבוטחים שהיו זכאים לפיצוי על-פי נספח נכות תאונתית והתשלום בוצע בשבע השנים האחרונות. סכום התביעה האישית של התובע הועמד על סך של 17,599 ש"ח, בעוד שלגבי כלל חברי הקבוצה אין בידי התובע נתונים המאפשרים עריכת אומדן של הנזק הכולל. מנורה ביטוח הגישה את תגובתה לבקשה בחודש אפריל, 2006. התלונה בעניין העולה בתובענה שהגיש המבקש למפקח נמצאה מוצדקת, ובהחלטת סגנית המפקח מיום 17 במאי, 2006 (להלן - ההכרעה) נקבע, כי על מנורה ביטוח לחשב ממועד ההכרעה ואילך, את תגמולי הביטוח על-פי הפוליסה בדרך שנקבעה בהכרעה ולא בדרך בה נהגה מנורה ביטוח לחשב את תגמולי הביטוח. על הכרעה זו הגישה מנורה ביטוח ערעור ביום 30 באוקטובר, 2006. מנורה ביטוח הגישה בקשה לעיכוב הליכים בערעור עד להכרעת ביהמ"ש העליון בבקשת רשות הערעור כמפורט להלן. ביום 29 ביולי, 2009 עיכב ביהמ"ש המחוזי את ההליכים. המדינה הגישה בקשה להאריך המועד להגשת בקשת רשות ערעור על החלטה זו.

ביום 11 בינואר, 2009 ניתנה החלטה המאשרת את בקשת האישור בהתאם לעילות ולסעדים כמפורט בהחלטה. כן נקבע כי על מנורה ביטוח להגיש כתב הגנה ולפרסם מודעה בעיתון. מנורה ביטוח הגישה לבית המשפט המחוזי דחה את בקשת מנורה ביטוח ("החלטת הדחייה"). מנורה ביטוח הגישה לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על ההחלטה לאישור התובענה כייצוגית ועל החלטת הדחייה. בית המשפט העליון קבע בהחלטה מיום 13 במאי, 2009 כי בשלב זה לא יוגשו כתבי הגנה ולא תפורסם מודעה בעיתון. הדיון בבקשת רשות הערעור על החלטה המאשרת את התובענה כייצוגית קבוע בפני הרכב.

באור 5: - התחייבויות תלויות (המשך)

תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

3. ביום 3 באפריל, 2006 הוגשה כנגד מנורה ביטוח תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית (להלן - הבקשה). הבקשה הוגשה מכוח חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006. עניינה של התביעה והבקשה בגבייה, לפי הנטען, של תשלומים בלתי חוקיים, לכאורה, אשר גבתה מנורה ביטוח מציבור מבוטחיה שהתקשרו עימה בפוליסת ביטוח בריאות או פוליסת ביטוח חיים. לטענת התובעים, מנורה ביטוח עושה לעצמה מנהג בעת התקשרותה עם מבוטחיה בפוליסה חדשה וכן בעת ביצוע שינויים ו/או הרחבות בפוליסה קיימת, לחייב את המבוטחים, ובכללם התובעים, בפרמיה למן ה-1 בחודש בו התקשרו עם מנורה ביטוח או הרחיבו את הכיסוי הביטוחי (לפי העניין) וזאת גם באותם מקרים בהם ההתקשרות בוצעה לאחר ה-1 בחודש ולעתים אף בסוף החודש. לטענת התובעים אין חולק כי בגין כל התקופה שמה-1 בחודש הרלבנטי ועד למועד בו התקשר המבוטח עם מנורה ביטוח, לא ניתן הכיסוי הביטוחי נשוא הפוליסה החדשה או ההרחבה.

לטענת התובעים, במעשיה הנטענים, הטעתה מנורה ביטוח את ציבור לקוחותיה תוך הפרת חובת תום הלב כלפיהם וכי הם והקבוצה אותה הם מבקשים לייצג זכאים להשבה של החלק העודף של הפרמיה שנגבתה מהם שלא כדין. הנזק האישי של התובעים הועמד על ידם על סך של 389 ש"ח. הצדדים ניהלו מגעים לסיום המחלוקות ביניהם בדרך של פשרה. ביום 16 באוקטובר, 2007 חתמו הצדדים על הסכם פשרה אשר הוגש לבית המשפט בצירוף בקשה לאישורו.

ביום 28 בנובמבר, 2007 התקיים דיון מקדמי, במסגרתו הורה בית המשפט לצדדים למסור לו שמות של מומחים מוצעים בלתי תלויים. ביום 12 בדצמבר, 2007 מינה בית המשפט מומחה אשר בחן את סבירותו של הסכם הפשרה. התיק נקבע לדיון בחודש יוני 2008. הצדדים הגישו בקשה לדחיית מועד הדיון עד להשלמת הבדיקה של המומחה. ביום 22 באוקטובר, 2008 הגישו הצדדים הסכם פשרה מתוקן ובמסגרת הדיון שהתקיים התבקש המומחה להגיש חוות דעת משלימה. לאחר הגשת חוות הדעת המשלימה הורה בית המשפט על פרסום הסכם הפשרה והעברת עותק ממנו ליועץ המשפטי לממשלה. ביום 19 במרס, 2009 הגיש היועץ המשפטי לממשלה עמדתו בתיק. בהמשך לדיון והערות בית המשפט הגישו הצדדים לאישור הסכם פשרה מתוקן נוסף. ביום 4 ביולי, 2010 אישר בית המשפט את הסכם הפשרה המתוקן ונתן לו תוקף של פסק דין.

4. ביום 25 באפריל, 2006 הוגשה כנגד מנורה ביטוח תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית (להלן - הבקשה). הבקשה הוגשה מכוח חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006. עניינה של התובענה בפוליסת אובדן כושר עבודה (להלן-הפוליסה) של מנורה ביטוח. לטענת התובעים, בפוליסה קבוע תנאי שעניינו "תקופת המתנה" (בת שלושה חודשים), שמשמעותו היא כי תגמולי ביטוח בגין אירוע ביטוחי בתקופת הפוליסה ישולמו רק החל מתום תקופת המתנה ובתנאי שהמבוטח עדיין חסר כושר עבודה במועד זה וכל עוד נמשך אי הכושר. לטענת התובעים, מנורה ביטוח (כמו גם חברות ביטוח נוספות הנתבעות בתובענה, להלן ביחד - הנתבעות) גובה דמי ביטוח גם בשלושת החודשים האחרונים שלפני תום תקופת הביטוח וזאת למרות שלפי תנאי הפוליסה, מבוטחים לא יהיו זכאים לקבלת תגמולי ביטוח לפי הפוליסה במידה ומקרה הביטוח יארע בשלושת החודשים האחרונים שלפני תום תקופת הביטוח בשל תקופת המתנה הנזכרת.

על בסיס האמור טוענים התובעים כי הנתבעות הטעו אותם, פעלו בחוסר תום לב, הפרו חובות שבדין, פעלו ברשלנות, הפרו חובות חקוקות ועשו עושר ולא במשפט וכי התנאי בדבר "תקופת המתנה" הינו תנאי מקפח בחוזה אחיד.

הסעד המבוקש על-ידי התובעים הינו, אישור התובענה הייצוגית, מתן צו המחייב את הנתבעות להפסיק ולגבות דמי ביטוח בגין תקופת שלושת החודשים האחרונים שלפני תום תקופת הפוליסה וכן חיוב הנתבעות להשיב את דמי הביטוח שגבו מחברי הקבוצה בגין התקופה האמורה. לטענת התובעים ובהתבסס על חוות דעת שצורפה לתובענה מטעמם, הנזק הכולל של הקבוצה לשנים 2004 - 1998 מוערך באופן ראשוני בסך של 47.6 מליון ש"ח לכלל הנתבעות ומתוכו (על-פי חוות הדעת) סך של 5.4 מליון ש"ח כנגד מנורה ביטוח. מנורה ביטוח הגישה תשובתה ביום 6 בנובמבר, 2006. התיק נקבע לסיכומים בכתב אשר הוגשו על-ידי הצדדים. ביום 3 בפברואר, 2009, ניתן פסק דין המאשר את בקשת האישור בעילות של הטעיה, הפרת חובה חקוקה, הפרת תום לב, תנאי מקפח בחוזה אחיד ועשיית עושר ולא במשפט. כן נקבע כי על מנורה ביטוח להגיש כתב הגנה. מנורה ביטוח הגישה בקשה לדחיית מועד בירורה של התביעה הייצוגית, לדחיית מועד הגשת כתב הגנה ולדחיית מועד פרסום המודעה, וזאת עד להכרעת בית המשפט העליון בבקשת רשות ערעור שהגישה מנורה ביטוח על ההחלטה לאשר את התובענה כייצוגית. במקביל, הורה בית המשפט המחוזי על דחיית מועד בירור התובענה הייצוגית עד להכרעה בבקשת רשות הערעור הנ"ל. התובע הגיש בקשת רשות ערעור על החלטת הדחייה. ביום 24 בנובמבר, 2009, דחה בית המשפט העליון את הבקשה.

באור 5: - התחייבויות תלויות (המשך)

תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

5. ביום 8 באוגוסט, 2007 הוגשה כנגד מנורה ביטוח תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית (להלן - הבקשה). הבקשה הוגשה מכח חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006. עניינה של התובענה הוא הפחתת תגמולי ביטוח בקרות מקרה ביטוח של אובדן גמור או אובדן גמור להלכה בביטוח רכב, וזאת, על-פי הטענה, שלא כדין ובניגוד להנחיית המפקח לפיה על מבטח לפרט בפני המבוטח בשלב הצעת הביטוח פירוט של המשתנים המיוחדים שבמחירון העשויים להשפיע על ערך הרכב לצורך חישוב תגמולי הביטוח במקרי ביטוח כאמור וזאת תוך ביצוע הטעיה, הפרת חוזה והתעשרות שלא כדין. הסעד המבוקש בתובענה הינו השבה של ההפרש בין סכום תגמולי הביטוח ללא השפעת המשתנים הנ"ל לבין סכום תגמולי הביטוח שמנורה ביטוח שילמה בפועל. הנזק האישי לתובע על-פי התובענה הועמד על סך של 4,550 ש"ח, בעוד שהנזק המצרפי לכלל חברי הקבוצה הוערך על-ידי התובע בסך של 87 מליון ש"ח. מנורה ביטוח טרם הגישה תגובתה לבקשה.
6. תובענה דומה לזו המפורטת בסעיף 5 לעיל, הוגשה ביום 22 ביולי, 2007, כנגד שומרה ביטוח. הנזק המצרפי לכלל חברי הקבוצה הוערך על-ידי התובע בסך של 60 מליון ש"ח. שומרה ביטוח טרם הגישה תגובתה לבקשה.
7. ביום 3 בינואר, 2008 הוגשה כנגד מנורה ביטוח, כמו-גם כנגד חברות ביטוח נוספות (להלן - הנתבעות), תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית (להלן - הבקשה). הבקשה הוגשה מכח חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006. עניינה של התובענה הוא בדרישה להחזר סכומים שנטען כי נגבו ביתר ושללא כדין בגין מרכיב תשלום בפוליסות המכונה "תת שנתיות". על-פי הטענה, הגביה ביתר נובעת הן מגביה בשיעור העולה על השיעור המותר, הן בשל גביית מרכיב התת שנתיות בגין חלקים או תשלומים בפוליסה שהתשלום אינו אמור לחול עליהם (כגון בגין חלק החיסכון בפוליסה או בגין תשלום המכונה "גורם פוליסה") וכן בשל גביית המרכיב האמור בפוליסות שאינן פוליסות ביטוח חיים, והכל בניגוד להנחיית המפקח. עילות התביעה העיקריות הנטענות הן: הפרת הוראות חוק הפיקוח, תקנות הפיקוח וחוזרי המפקח, חוסר תום לב ועשיית עושר ולא במשפט. הסעד המבוקש על-ידי התובעים הינו החזר סכום התת שנתיות שנגבה שלא כדין כמתואר בתובענה, וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן כמתואר לעיל. הנזק האישי של כל התובעים ביחד הוערך על-פי העולה מכתב התביעה בסך כולל של כ- 1,683 ש"ח (בגין שנת ביטוח אחת) בעוד שסכום התביעה הכולל כנגד כל הנתבעות (בגין תקופה של 7 השנים האחרונות) חושב והוערך על-ידי התובעים בסך של כ- 2.3 מיליארד ש"ח, מתוכם יוחס למנורה ביטוח סך נזק כולל של כ- 229 מליון ש"ח, והכל בהתבסס על הערכות והנחות שהניחו התובעים לענין זה. מנורה ביטוח טרם הגישה תגובתה לבקשה.
8. ביום 3 בינואר, 2008 הוגשה כנגד מנורה ביטוח, כמו-גם כנגד חברות ביטוח נוספות (להלן - הנתבעות), תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית (להלן - הבקשה). הבקשה הוגשה מכח חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006. עניינה של התובענה הוא בדרישה להחזר הסכומים שנטען כי נגבו ביתר ושללא כדין בגין מרכיב דמי הניהול בפוליסות ביטוח חיים מסוג "משתתף ברווחים", בניגוד לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאים בחוזי ביטוח), התשמ"ב-1981 (להלן - תקנות הפיקוח). על-פי הטענה, הגביה שלא כדין הינה בשתי דרכים: (א) גביית דמי ניהול קבועים בשיעור גבוה מהמותר (למעלה משיעור של 0.05% לחודש מהשווי המשוערך של תיק ההשקעות) ו- (ב) גביית דמי ניהול משתנים מדי חודש במקום לגבות את דמי הניהול בסוף השנה. עילות התביעה הנטענות הן: הטעיה ומצג שווא, הפרת הוראות חוק הפיקוח, תקנות הפיקוח וחוזרי המפקח, חוסר תום לב ועשיית עושר ולא במשפט. הסעד המבוקש על-ידי התובעים הינו החזר סכום דמי הניהול העודפים שנגבו על-פי הטענה שלא כדין או התשוואה שהפסידו כמתואר בתובענה, וכן מתן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן כמתואר לעיל. הנזק האישי של התובע שהינו מבוטח של מנורה ביטוח הועמד על סך של 5.45 ש"ח (בגין שנת ביטוח אחת), בעוד שסכום התביעה הכולל כנגד כל הנתבעות (בגין תקופה של 7 השנים האחרונות) חושב והוערך על-ידי התובעים בסך של כ- 244 מליון ש"ח, מתוכם יוחס למנורה ביטוח סך נזק כולל של כ- 18 מליון ש"ח, והכל בהתבסס על הערכות והנחות שהניחו התובעים לענין זה. מנורה ביטוח טרם הגישה תגובתה לבקשה.
9. ביום 18 בפברואר, 2008 הוגשה כנגד מנורה ביטוח, כמו גם כנגד חברות ביטוח נוספות (להלן - חברות הביטוח הנוספות, וביחד - הנתבעות), תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית (להלן - הבקשה). הבקשה הוגשה מכוח חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006. עניינה של התובענה הינה הטענה לפיה הנתבעות אינן משלמות, כביכול, כחלק מתשלום תגמולי ביטוח בביטוחי רכב רכוש וביטוח רכב צד ג' למבוטחים או ניזוקים שהינם "עוסקים" לפי חוק מס ערך מוסף, את רכיב המע"מ בגין עלות תיקוני הרכב, ירידת ערך הרכב ועלות חוות דעת השמאים, אשר בעלות תשלום נשאו התובעים, וזאת שלא כדין, באופן בו תקבולי הביטוח שולמו, לכאורה, בחסר, מאחר ולטענת התובעים, על-פי הדין אין באפשרותם של בעלי הרכבים המסחריים לנכות באופן מלא את תקבולי המע"מ ששילמו. התובעים טוענים (כנגד חברות הביטוח הנוספות בלבד) כי הן אינן כוללות את

באור 5: - התחייבויות תלויות (המשך)

תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

9. (המשך)

רכיב המע"מ במסגרת חישוב ירידת ערך הרכב, על אף כי החל מחודש יולי 2005, אוסרות תקנות מס ערך מוסף, על "עוסק" לנכות את רכיב המע"מ לצורכי מס התשומות בגין רכישה או יבוא של "רכב פרטי", אפילו הרכב משמש או נועד לשמש את העוסק אך ורק לצרכי עסקו. הנזק האישי לתובע מס' 2, בגין האירוע המיוחס לחברה למנורה ביטוח, מוערך על ידו, כנזכר בתביעה, בסך של 108 ש"ח, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית. התובעים אומדים את סכום התביעה כנגד כל התובעות, בשם כל הקבוצה אותם הם מבקשים לייצג בסך של 100 מיליוני ש"ח.

הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג הינה - כל אדם ו/או תאגיד, אשר לא קיבל החזר מע"מ (מלא או חלקי) מהנתבעות במסגרת קבלת תקבולי ביטוח (על תיקונים, חוות דעת שמאי וירידת ערך הרכב), אשר התקבלו במשך שבע השנים שקדמו להגשת הבקשה, ו/או כל אדם ו/או תאגיד, אשר בתחשיב הפיצוי שקיבל מהנתבעות בגין ירידת ערך הרכב לא הובא בחשבון רכיב המע"מ על ערך הרכב במועד הרלבנטי לעריכת התחשיב הנ"ל, וזאת החל מיום 10 ביולי, 2005 ואילך. התובעים מציינים, כי בשלב זה אין באפשרותם לדעת את המספר המדויק של יחיד הקבוצה המיוצגת. עילות התביעה הנתבעות הן: הטעיה והפרת חובת גילוי על-פי הוראות חוק הגנת הצרכן, הפרת חובה חקוקה לרבות חוק חוזה ביטוח, התנהגות שלא בתום לב ושלא בדרך מקובלת בניגוד לחוק החוזים (חלק כללי) ועשיית עושר ולא במשפט. הסעדים המבוקשים על-ידי התובעים הינם: מתן פסק דין עשה/הצהרתי לפיו על הנתבעות להביא בחשבון את רכיב המע"מ בכלל החישוב לירידת ערך הרכב, מתן פסק דין עשה/הצהרתי לפיו על כל אחת מהנתבעות לשלם במסגרת תקבולי הביטוח, בגין תיקון הרכב, שמאות וירידת ערך הרכב, את אותו חלק המע"מ אשר על-פי הדין לא ניתן לנכותו באמצעות מס תשומות; להורות לכל אחת מהנתבעות לשלם ליחיד הקבוצה המיוצגת (ובכללם לתובעים) את המע"מ על תקבולי הביטוח בגין תיקונים לרכב, בדיקת ודו"ח שמאי (וירידת ערך הרכב מיום 10 ביולי, 2005 ואילך), בשיעור אותו חלק המע"מ שאינו ניתן לניכוי במס תשומות על-פי הדין, וזאת לשבע השנים שקדמו להגשת בקשת האישור, בתוספת ריבית מיוחדת לפי סעיף 28א' לחוק חוזה ביטוח, או הפרשי הצמדה וריבית כדן. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה. ביום 13 ביולי, 2010 הוגשה לבית המשפט בקשת הסתלקות, ובהתאם הורה בית המשפט ביום 18 ביולי, 2010 על מחיקת הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.

10. ביום 14 באפריל, 2008 הוגשה כנגד מנורה ביטוח בבית הדין לעבודה (להלן - הנתבעת) תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן - התובענה). עניינה של התובענה הוא, לפי הטענה, בהפליה לרעה של נשים במסגרת פוליסות המכוננות "ביטוחי מנהלים", שהופקו לפני שנת 2001. על-פי הטענה, הנתבעת נוהגת לזכות נשים מבוטחות, בהגיען לגיל הפרישה, בגמלה חודשית נמוכה מזו שמקבל מבוטח גבר בעל נתונים זהים, בנימוק כי תוחלת החיים של נשים גבוהה יותר. לעומת זאת, לפי הטענה, הנתבעת גובה מנשים פרמיית "ריסק" בשיעור זהה לזה שהיא גובה מגברים, על אף ששיעורי התמותה של נשים הינם נמוכים בהרבה. בכך, לטענת התובעת, יש משום הפליה אסורה מאחר והנתבעת מבחינה בין המגדרים כאשר הבחנה פועלת לטובתה.

הקבוצה אותה מבקשת התובעת לייצג הינה כלל הנשים אשר רכשו מהנתבעת פוליסות המכוננות "ביטוח מנהלים" בהן נערכה הבחנה בין גברים לנשים לעניין תשלום הגמלא אך לא נעשתה הבחנה בין המינים לעניין פרמיית ריסק. התובעת איננה מציינת את הנזק האישי שנגרם לה, לטענתה. התובעת טוענת כי לאור היקף הקבוצה (המוערך על ידה בעשרות אלפי נשים) הנזק שנגרם לכלל חברות הקבוצה מוערך במאות מיליוני ש"ח. עילות התביעה הן: הפליה בניגוד לחוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים, בכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים (להלן: "חוק איסור הפליה"); הפרת הוראות חוק הפיקוח; עשיית עושר ולא במשפט; הפרת חוק הגנת הצרכן וקביעת "תנאי מקפח" בחוזה אחיד כמשמעותו בחוק החוזים האחידים. הסעדים העיקריים המבוקשים על-ידי התובעת הינם כי בית הדין יקבע ו/או יורה כי: א) ההפליה בה נוהגת הנתבעת, לפי הטענה, מנוגדת לדין, וכל הוראה בפוליסה ו/או כל פעולה מכוחה של הפליה זו - בטלות ומבוטלות; ב) בידי התובעת ויתר חברות הקבוצה הזכות לבחור בין החלופות הבאות: 1) להשוות את מקדמי הגמלה למבוטחת אישה לאלה הנוהגים למבוטח גבר באותו גיל, ולהורות כי במקרה של תשלום חד פעמי במקום גמלא יוגדל הסכום החד פעמי למבוטחת אישה בהתאם ליחס שבין מקדם הגמלא למבוטח גבר למקדם הגמלה למבוטחת אישה בגיל הרלבנטי. 2) הפחתה רטרואקטיבית ופרוספקטיבית של סכומי הריסק שנגבו מהתובעת בפוליסה נשוא התובענה ויתר המבוטחות בפוליסה מסוג זה, והעמדתם על סכומי הריסק הראויים למבוטחת אישה, כאשר הסכומים שיופחתו יצורפו לסכומי הצבירה לחיסכון של התובעת. כמו כן, התובעת מבקשת מבית הדין להתיר פיצול סעדים כך שניתן יהיה לתבוע בנפרד את הפיצוי ללא הוכחת נזק כקבוע בחוק איסור הפליה. מנורה ביטוח הגישה בקשה לסילוק התובענה על הסף בשל העדר סמכות עניינית של בית הדין לעבודה לדון בתובענה. בית הדין התיר למנורה ביטוח לא להגיש את תגובתה לגוף התובענה והבקשה עד להכרעה בבקשה לסילוק. ביום 2 באוקטובר, 2008, נעתר בית הדין לבקשת הסילוק הנ"ל. על החלטה זו הוגש ערעור לביה"ד הארצי ובחודש ינואר 2009 הוגשו סיכומים מטעם מנורה ביטוח במסגרת ערעור זה.

באור 5: - התחייבויות תלויות (המשך)

תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

10. (המשך)

ביום 17 בספטמבר, 2009 קיבל ביה"ד הארצי את הערעור וקבע כי לביה"ד האזורי סמכות לדון בתובענה, למעט בעילות הנזיקיות. ביום 15 בדצמבר, 2009 הגישה הנתבעת (ביחד עם חברות ביטוח נתבעות נוספות) עתירה לבג"צ בנוגע לסוגיית הסמכות העניינית. ביום 3 בינואר, 2010 הורה ביה"ד האזורי על דחיית מועד הדיון ומועד הגשת תגובות מטעם הנתבעות עד ובהתאם להכרעת בג"צ בעתירה.

11. ביום 30 ביולי, 2008 הוגשה כנגד שומרה ביטוח תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן - התובענה). עניינה של התובענה הינה, לפי הטענה, בהפרה לכאורה של סעיפים 65, 67, 56(א) ו-56(ג) לחוק חוזה ביטוח, התשמ"א-1981, סעיף 12(א) לתוספת לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), התשמ"ו-1986 והוראה של המפקח על הביטוח, המורים כי מקום בו מוגשת תביעת צד ג' לתגמולי ביטוח, על המבטח לשלם לידי צד ג' את מלוא הסכומים שהמבוטח צריך היה לשלם בשל מקרה הביטוח, לרבות את שכר טרחת השמאי. לטענת התובע, שומרה ביטוח נמנעת מלשלם ו/או להשיב לצד ג' את מלוא שכר טרחת השמאי. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל אדם אשר היה זכאי לקבל משומרה ביטוח, כצד ג', כספים ו/או תגמולי ביטוח בשל נזק לרכב במהלך 7 השנים האחרונות, ושומרה ביטוח לא השיבה ו/או שילמה לידיו, את מלוא הסכום ששילם בגין שכר טרחת השמאי ו/או חלק ממנו. התובע העמיד את נזקו האישי על סך של 150 ש"ח, ומעריך את הנזק הכולל לקבוצה בכ- 6.8 מיליוני ש"ח. עילות התביעה הנטענות הן הפרת חובה חקוקה ועשיית עושר ולא במשפט. שומרה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה.

12. ביום 3 באוגוסט, 2008 הוגשה כנגד מנורה ביטוח, תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן - התובענה). עניינה של התובענה, לפי הטענה, באי תשלום שיפוי למבוטחי הנתבעת בביטוחי רכב, בגין הנזק שנגרם לאמצעי המיגון שהותקן ברכב על-פי דרישתה תוך הפרת הוראות סעיף 1 לתוספת לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), התשמ"ו-1986 (להלן - הפוליסה התקנית). הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג הינה כל מבוטח אשר זכה, החל מיום 1 באפריל, 2004 לקבל ממנורה ביטוח תגמולי ביטוח בשל נזק לרכב פרטי או מסחרי עד 4 טון, לרבות בשל אובדן גמור, אובדן להלכה או גניבה עת היה מבוטח אצל מנורה ביטוח בביטוח לפי פרק א' לפוליסה התקנית ולא קיבל את כל ו/או חלק מתגמולי הביטוח בגין אובדן או נזק שנגרם לאמצעי המיגון כאמור.

התובע העמיד את נזקו האישי על סך של 550 ש"ח ובהסתמך על נתונים מדוחותיה הכספיים של מנורה ביטוח ועל חישובים שביצע לעניין זה, העריך את הנזק הכולל לקבוצה כהגדרתה לעיל בכ- 23 מיליון ש"ח. עילות התביעה הנטענות הינן הפרת חובה חקוקה ועשיית עושר ולא במשפט. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה.

13. תובענה דומה לזו המפורטת בסעיף 11 לעיל, הוגשה ביום 2 בנובמבר, 2008 כנגד מנורה ביטוח. התובע מעמיד את נזקו האישי על סך של 1,350 ש"ח, ומעריך את סך הנזק לקבוצה כולה בכ- 20 מיליוני ש"ח. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה.

14. ביום 9 בנובמבר, 2008 הוגשה כנגד מנורה ביטוח, תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: "התובענה"). עניינה של התובענה הינו, לפי הטענה, בהפרה לכאורה של הוראות שונות בחוק חוזה ביטוח, התשמ"א-1981, בתוספת לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), התשמ"ו-1986 וכן הוראות המפקח לעניין מנגנון שמאות בביטוח רכב, המורים כי מקום בו מוגשת תביעת צד ג' לתגמולי ביטוח, על המבטח לשלם לידי צד ג' את מלוא הסכומים שהמבוטח צריך היה לשלם בשל מקרה הביטוח עד לסכום הנקוב במפרט הפוליסה. לטענת התובע, הנתבעת נמנעת מלשלם את מלוא הסכומים שהמבוטח על-פי הפוליסה צריך היה לשלם לצד ג' הנפגע בשל מקרה הביטוח, בגין ירידת ערך הרכב. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל אדם ו/או אישיות משפטית אחרת, אשר היה זכאי לקבל מהנתבעת, כצד ג', כספים ו/או תגמולי ביטוח בשל נזק של ירידת ערך לרכב במהלך 7 השנים הקודמות למועד הגשת תובענה זו, והנתבעת לא העבירה לידיו מלוא הכספים שהיו מגיעים לו בגין ירידת הערך של הרכב. עילות התביעה הן הפרת חובה חקוקה ועשיית עושר ולא במשפט. התובע העמיד את נזקו האישי על סך של 1,500 ש"ח, והוא מעריך את סך הנזק לקבוצה כולה, בהתבסס על הנחות וחישובים שונים, בכ- 50 מיליוני ש"ח. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה. ביום 2 באוגוסט, 2010 הוגשה לבית המשפט בקשת הסתלקות, ובהתאם הורה בית המשפט ביום 3 באוגוסט, 2010 על מחיקת הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.

באור 5: - התחייבויות תלויות (המשך)

תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

15. תובענה דומה לזו המפורטת בסעיף 14 לעיל, הוגשה ביום 25 בינואר, 2009 כנגד שומרה ביטוח. התובע מעמיד את נזקו האישי על סך של 1,012 ש"ח, ומעריך את סך הנזק לקבוצה כולה בכ- 11 מיליוני ש"ח. שומרה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה. ביום 2 באוגוסט, 2010 הוגשה לבית המשפט בקשת הסתלקות, ובהתאם הורה בית המשפט ביום 3 באוגוסט, 2010 על מחיקת הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.
16. ביום 1 באפריל, 2009 הוגשה כנגד מנורה ביטוח, תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן - "התובענה" ו"הבקשה לאישור"). עניינה של התובענה הינו פוליסות ביטוח בריאות הכוללות זכות לקבלת מחצית ערכו של "טופס 17" מטעם קופת החולים במקרים בהם המבטח לא השתתף במימון ניתוח המכוסה על-פי הפוליסה. הטענה המרכזית בתובענה הינה כי בכל הקשור לכיסוי הנ"ל הנתבעת מחשבת את תגמולי הביטוח באופן המפחית את סכום התגמולים המגיע לתובעת ולחברי הקבוצה לפי הבנתה וזאת תוך הטעיה של המבוטחים והפרת חוזה הביטוח בניגוד לדין. הקבוצה אותה מבקשת התובעת לייצג הינה כל מבוטח בפוליסת בריאות הכוללת כיסוי כאמור שנותחו בניתוח שלא מומן על-ידי הנתבעת ב- 7 השנים שקדמו להגשת התביעה ולחילופין ב- 3 השנים שקדמו להגשת התביעה (להלן - חברי הקבוצה). עילות התביעה הן הטעייה והפרת חוזה הביטוח. הסעדים העיקריים המבוקשים הינם חיוב הנתבעת להשיב לכל חברי הקבוצה סכום השווה למחצית ערכו של טופס התחייבות של קופת חולים לכיסוי עלות הניתוח ו/או הטיפול שניתן, צו המורה לנתבעת לחשב מעתה ואילך את הסכום המגיע למבוטחים לעניין זה לפי עמדת התובעת וכן מתן סעד הצהרתי הקובע כי הנתבעת הפרה את ההוראות הרלבנטיות בפוליסה או לחילופין מטעה את חברי הקבוצה כמבואר בתביעה. התובעת מעמידה את נזקה האישי על סך של 2,420 ש"ח ומעריכה את סך הנזק לקבוצה כולה בסך העולה על 10 מיליון ש"ח. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה לאישור.
17. ביום 14 ביולי, 2009 התקבלה במשרדי מנורה ביטוח, תביעה כנגדה כמו גם כנגד חברות ביטוח אחרות (להלן - "הנתבעת" ו- "הנתבעות", בהתאמה), וכן בקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן - "התביעה" או "הבקשה"). עניינה של התובענה הינו, לטענת התובע, תשלום בחסר של פיצויים המשולמים לנהגי מוניות על ידי הנתבעות בתביעות רכב (צד ג') בגין ימי עמידה (השבתה) של מוניות שנפגעו בתאונת דרכים. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל נהגי המוניות שרכבם היה מעורב בתאונת דרכים ואשר הגישו עקב כך, במהלך שבע השנים שקדמו למועד הגשתה של התובענה, תביעות צד ג' כנגד הנתבעות, מכוחן שולמו להם על ידי הנתבעות ("כ"פשרה" ושלא במסגרת פסק דין) כספים עבור "ימי עמידה" שמקורם בנזק רכוש (להלן - "חברי הקבוצה"). עילות התביעה הנטענות הן רשלנות, הפרת חובות חקוקות וחוסר תום לב במו"מ. הסעדים העיקריים המבוקשים על ידי התובע הינם: לחייב הנתבעות בהשבת הפרש הסכומים אותם נמנעו מלשלם שלא כדין; לחייב הנתבעות לשלם, מעתה ואילך, לחברי הקבוצה בגין ימי עמידה סכומים שביטאו את נזקיהם של חברי הקבוצה בפועל; לאסור על המשיבות להתנות את תשלום יתר רכיבי הנזק כתוצאה מתאונה, שאינם שנויים במחלוקת בין הצדדים, בחתימתם של חברי הקבוצה על כתב "קבלה ושחרור" וכן להורות על כל סעד אחר לטובת חברי הקבוצה, כפי שימצא בית המשפט לנכון. התובע מעמיד את נזקו האישי (הנובע מהתובענה האישית כנגד הנתבעת) על סך של 470 ש"ח, ומעריך את סך הנזק לקבוצה כולה וכנגד כלל הנתבעות, בסך העומד על כ- 132 מיליון ש"ח. התובע לא אמד את חלקה של מנורה ביטוח מתוך הנזק הכולל לקבוצה. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה.
18. ביום 8 בספטמבר, 2009 הוגשה כנגד מנורה ביטוח, תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית על פי חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: "התביעה" או "הבקשה"). עניינה של התובענה, כנטען בה, בהלוואות שנתנה מנורה ביטוח, בתיווך שתי סוכנויות ביטוח עיקריות, ללא בטחונות במועד מתן ההלוואה ותוך סיכון כספי ציבור מבוטחי ביטוח החיים של מנורה ביטוח. המבקש הינו מבוטח בביטוח חיים של מנורה ביטוח ומבקש במסגרת תובענתו לייצג קבוצת מבוטחים, שהם בעלי "פוליסות ביטוח חיים משתתפות ברווחים" של מנורה ביטוח בתקופה שבין אוקטובר 2004 עד סוף מרס 2007. הסעד המרכזי המבוקש הינו לחייב את מנורה ביטוח להשיב את סכומי ההלוואות הנ"ל בסך כולל של כ- 153 מיליון ש"ח, או למצער סכום ההלוואות שמנורה ביטוח הצהירה לגביו כי המדובר בחוב מסופק וזאת בסך של כ- 62 מיליון ש"ח או סכום אחר שיתברר שלא יוחזר. כן מבוקש לחייב את מנורה ביטוח לפצות את חברי הקבוצה בגין הרווחים שהיו נצברים לזכותם בגין סכומי ההלוואות הנ"ל אילו לא היו מוענקות ללקוחותיה. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה.

באור 5: - התחייבויות תלויות (המשך)

תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

19. ביום 10 בספטמבר, 2009 התקבלה במשרדי מנורה ביטוח, תביעה כנגדה וכנגד חברות ביטוח אחרות וכן כנגד חברות מנהלות של קופות גמל וקרנות פנסיה (להלן: "הנתבעת" ו-"הנתבעות", בהתאמה), וכן בקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: "התביעה" או "הבקשה"). על פי התביעה, הנתבעות משקיעות חלק מכספי חברי הקבוצה בתעודות סל ומשיתות את העלויות והתשלומים השונים (כגון דמי ניהול), הכרוכים בהשקעה בתעודות הסל (להלן, כמוגדר בתביעה - "עלות אפקטיבית") על חברי הקבוצה, לפי הטענה, בניגוד לדין וללא גילוי מתאים לעמיתים. הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג הינה כל מי שהינו (או היה) עמית או מבוטח באיזה מהחברות המנהלות או המבטחות, אשר חלק מהכספים המנוהלים על ידן, הושקעו בתעודות סל בתקופה שמיום 10 בנובמבר, 2005 ועד למועד הגשת הבקשה (לעיל ולהלן: "חברי הקבוצה" ו-"תקופת התביעה"). עילות התביעה הנתבעות הן הפרת הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005, הפרת הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א - 1981, הפרת חובה חקוקה, הפרת חובות זהירות והפרת חוק הגנת הצרכן, התשמ"א - 1981. הסעדים העיקריים המבוקשים על ידי התובעים הינם להורות לנתבעות להשיב לחברי הקבוצה את סך העלויות האפקטיביות, אשר נוכה, על פי הנטען, שלא כדין מכספי חברי הקבוצה, והנובע מהשקעתן בתעודות סל, בתקופת התביעה. כמו כן, לקבוע כי הנתבעות לא יהיו רשאיות לנכות מכספי הפנסיה של חברי הקבוצה, את העלות האפקטיבית בגין השקעת כספיהם בתעודות סל גם בעתיד, ובכפוף לדין. הנזק הנתען לקבוצה כולה הועמד על סך של כ- 214 מיליון ש"ח, מתוכם יוחס לנתבעת סך של כ- 6.3 מיליון ש"ח. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה. ביום 2 במאי, 2010 ניתן על ידי בית המשפט תוקף של פסק דין לבקשת התובעים למחיקת הבקשה לאישור תוך דחיית תביעתם האישית.

20. ביום 17 בפברואר, 2010 התקבלה במשרדי החברה, בקשה לאישור הגשת תובענה נגזרת בהתאם לסעיף 194 לחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן - "הבקשה לאישור") וכן עותק מהתובענה הנגזרת אשר הוגשה על ידי בעל מניות בחברה. עניינה של הבקשה, כנטען בה, במעשיהם ו/או במחדליהם של נושאי משרה בכירים במנורה ביטוח ביחס להלוואות שהעניקה מנורה ביטוח ללא בטחונות כביכול. כתוצאה ממעשים ו/או מחדלים אילו, לפי טענת המבקש, נגרם למנורה ביטוח נזק בסך של כ- 65 מיליון ש"ח (גובה ההפרשה לחובות מסופקים בגין ההלוואות הנ"ל). החברה הגישה תגובתה לבקשה לאישור.

21. תובענה דומה לזו המפורטת בסעיף 12 לעיל, הוגשה ביום 24 בינואר, 2010 כנגד שומרה ביטוח. התובע מעמיד את נזקו האישי על סך של 6,500 ש"ח, ומעריך את סך הנזק לקבוצה כולה בכ- 29 מיליון ש"ח. שומרה ביטוח טרם הגישה תגובתה לבקשה.

22. ביום 24 במרס, 2010 הוגשה כנגד מנורה ביטוח, כמו-גם כנגד ארבע חברות ביטוח נוספות (להלן - "הנתבעות"), תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית (להלן - "הבקשה"). עניינה של התובענה הוא בטענה לפיה הנתבעות מתעלמות לכאורה מהוראות חוזרי המפקח על הביטוח הקובעות כי כאשר מבוטח משלם פרמיית ביטוח בתשלומים חודשיים ימודד סכום "גורם הפוליסה" החודשי אחת לרבעון ולא אחת לחודש כפי שפועלות, לפי הטענה, הנתבעות ובכך גובות, לכאורה, סכומים ביתר בגין מרכיב "גורם הפוליסה" האמור. הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג הינה - כל מי שהוא ו/או שהיה מבוטח אצל מי מבין הנתבעות החל משנת 1982. למיטב ידיעת התובעים, מדובר בכ- 3 מיליון פוליסות פעילות. עילות התביעה הנתבעות הן, בין היתר, הפרת הסכם, הפרות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, הפרת חוזרי מפקח, חוסר תום לב, הטעיה ומצג שווא, ועשיית עושר ולא במשפט. הסעד המבוקש על ידי התובעים הינו החזר הסכום העודף שנגבה לכאורה מחברי הקבוצה שלא כדין, וכן מתן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את הדרך בה הן גובות את מרכיב "גורם הפוליסה" הנ"ל. הנזק האישי של התובע שהינו מבוטח מנורה ביטוח הועמד על סך של 0.35 ש"ח (בגין שנת ביטוח 2005), בעוד שסכום התביעה הכולל כנגד כל הנתבעות חושב והוערך על ידי התובעים לסך של כ- 114 מיליון ש"ח, מתוכם יוחס למנורה ביטוח שיעור של כ- 8.8% קרי- כ- 10 מיליון ש"ח, והכל בהתבסס על הערכות והנחות שהניחו התובעים לעניין זה. מנורה ביטוח טרם הגישה תגובתה לבקשה.

באור 5: - התחייבויות תלויות (המשך)

תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

23. ביום 11 באפריל, 2010 הוגשה כנגד מנורה ביטוח כמו-גם כנגד שלוש חברות ביטוח נוספות (להלן - "הנתבעות"), תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית (להלן - "הבקשה"). עניינה של התובענה הוא בטענה לפיה הנתבעות המחזיקות כספים שלא נדרשו על ידי בעלי זכויות בהם (מבוטחים, מוטבים ו/או יורשים), מפרות לכאורה חובות המוטלות עליהן לאיתור אותם בעלי זכויות ואף לא מעבירות את הכספים בהגיע המועד לכך לידי האפוסטרופוס הכללי, זאת תוך התעשרות שלא כדין בשל גביית דמי ניהול בשיעור העולה על המותר או מתשואה שמניבים הכספים שלא נדרשו. הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג הינה - כל בעלי הזכויות בנכסים המצויים בידי הנתבעות, באחריותן או בשליטתן, ואשר הנתבעות לא הביאו לידיעתם את דבר היותם בעלי נכסים כאמור. עילות התביעה הנטענות הן, בין היתר, הפרת חובה חקוקה, הפרת הוראות המפקח על הביטוח, הטעיה, חוסר תום לב, הפרת חוזה, רשלנות, הפרת חובת נאמנות ועשיית עושר ולא במשפט. הסעד המבוקש על ידי התובעים הינו מתן צווים מתאימים שיחייבו את הנתבעות לקיים את הוראות המפקח על הביטוח בעניין איתור בעלי הזכויות הנ"ל, השבה של כספים שנגבו שלא כדין ומינוי בעל תפקיד לצורך אכיפת הצווים שנתבקשו כאמור או מתן סעד אחר לטובת הקבוצה. סכום התביעה על פי התובענה לא ניתן להערכה. מנורה ביטוח טרם הגישה תגובתה לבקשה.
24. ביום 14 באפריל, 2010 הוגשה כנגד מנורה ביטוח, כמו-גם כנגד 4 חברות ביטוח נוספות (להלן - "הנתבעות"), תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית (להלן - "הבקשה"). עניינה של התובענה הוא בטענה לפיה כאשר מפסיק ביטוח, מסיבה כלשהי (כגון הודעת המבוטח על ביטול הפוליסה, קרות אירוע הביטוח או מקרה אחר המפקיע את פוליסת הביטוח), הדבר קורה לרוב לאחר שנגבתה כבר פרמיה בגין החודש השוטף ולמרות שהמבוטח זכאי, לפי הטענה, לקבל החזר בגין החלק היחסי של החודש אין הנתבעות משיבות למבוטחים את החלק היחסי של הפרמיה החודשית או שהן משיבות אותו בערכים נומינליים. הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג הינה - כל מי שהוא ו/או שהיה מבוטח אצל מי מבין הנתבעות בפוליסת ביטוח כלשהיא (למעט פוליסת ביטוח רכוש) או יורשו של מבוטח כאמור ופוליסת הביטוח הופסקה מסיבה כלשהיא בין אם עקב ביטולה ע"י המבוטח ובין אם עקב קרות אירוע ביטוח. להערכת התובעים הקבוצה מונה כ- 2 מיליון מבוטחים. עילות התביעה הנטענות הן, בין היתר, הפרות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 וחוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981, חוסר תום לב, הטעיה ומצג שווא, ועשיית עושר ולא במשפט. הסעד המבוקש על ידי התובעים הינו החזר סכום הפרמיות העודפות שנגבו שלא כדין ו/או שלא הוחזרו שלא כדין ו/או של הפרשי שערך שלא שולמו לכאורה לחברי הקבוצה, וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן כמתואר בתובענה. הנזק האישי של התובעים ביחס לכל הנתבעות הועמד על סך של כ- 3,047 ש"ח בעוד שסכום התביעה הכולל כנגד כל הנתבעות חושב והוערך לסך של כ- 225 מיליון ש"ח. מנורה ביטוח טרם הגישה תגובתה לבקשה.
25. ביום 18 באוגוסט, 2010 התקבלה במשרדי החברה, תביעה כנגד החברה וכנגד מנורה ביטוח, וכן בקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: "התביעה"). על פי הנטען בתביעה, מנורה ביטוח הפחיתה, שלא כדין, כספים מפוליסת ביטוח מנהלים של התובעת, בדרך של השמטת הפקדות שהועברו למנורה ביטוח. התובעת טוענת כי יש להטיל חבות גם על החברה, הואיל ויש לה שליטה אפקטיבית על פעילות מנורה ביטוח, כעולה מדוחותיה השנתיים. הקבוצה אותה מבקשת התובעת לייצג, כמפורט בתביעה, הינה כלל המבוטחים ו/או בעלי פוליסות ביטוח חיים אותן מנהלת ו/או מפעילה מנורה ביטוח, אשר, לפי הטענה, הופחתו, שלא כדין, מיתרתם בפוליסה כספים שהופקדו במנורה ביטוח (להלן: "חברי הקבוצה"). להערכת התובעת, הקבוצה מונה כ- 75,000 מבוטחים. עילות התביעה העיקריות הנטענות הן הפרת הסכם התקשרות, הפרת חובת נאמנות, עוולת הגזל, עוולת הרשלנות וחוסר תום לב. הנזק הנטען לקבוצה, על פי הערכת התובעת, עומד על סך של כ- 110 מיליון ש"ח. בשלב זה, לא ניתן להעריך את סיכויי התביעה ואת הסיכויים לאישורה כתובענה ייצוגית.

באור 6: - מסים על ההכנסה

אי החלת תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) לצרכי מס

ביום 4 בפברואר, 2010 פרסם ברשומות חוק לתיקון פקודת מס הכנסה מספר 174 – הוראת שעה לשנות המס 2007, 2008 ו-2009 (להלן – התיקון לפקודה). בהתאם לתיקון לפקודה, תקן חשבונאות ישראלי מספר 29 בדבר אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), לא יחול לצורך קביעת ההכנסה החייבת בשנים האמורות אף אם יושם לצורך עריכת הדוחות הכספיים. טרם נקבעה הוראת חוק ביחס לסוגיית אי החלת תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) בקביעת ההכנסה החייבת בשנת 2010 ואילך. השפעת התיקון לפקודה על חברות הקבוצה אינה מהותית.

באור 7: - אירועים מהותיים בתקופת הדוח

א. בחודש מאי 2010, חתמה חברת בת מנורה נדל"ן על הסכם לרכישת 42% ממניות חברת Solangia Ltd (להלן - סולנגיה), חברה קפריסאית העוסקת בהקמת מיזמים סולאריים באירופה, וזאת בתמורה להעמדת הלוואת בעלים בהיקף של 2.9 מיליון יורו, מהם 1.7 מיליון יורו אשר הועברו בתקופת הדוח ו-1.2 מיליון יורו נוספים שהועברו לאחר תום תקופת הדיווח. בהתאם להסכם ההשקעה, תועמד לטובת הרחבת פעילות סולנגיה מסגרת הלוואות בעלים בהיקף של כ-20 מיליון יורו, מהם 11 מיליון יורו אשר יועמדו על ידי מנורה נדל"ן.

ב. בחודש מאי 2010 פתחה רשות ניירות ערך בחקירה כנגד חברה נכדה - מנורה מבטחים קרנות נאמנות בע"מ (להלן - קרנות נאמנות) וכנגד מנכ"ל. בשל השלב המקדמי של החקירה, לא ניתן להעריך את מהותה ואת תוצאותיה. קרנות נאמנות לא ביצעה הפרשה בדוחותיה הכספיים בגין אירוע זה.

ג. חברה נכדה מנורה מבטחים חיתום וניהול בע"מ (להלן – מנורה חיתום) נבחרה כאחד מהמנהלים הראשיים שיובילו הצעת מכר לציבור של חברה ממשלתית במהלך שנת 2010. במסגרת הליך המכרז שבוצע על ידי רשות החברות הממשלתיות, התחייבה מנורה חיתום ליטול על עצמה התחייבות בהיקף של עד 60 מיליון ש"ח, בכפוף לפרמטרים שנקבעו במכרז האמור. בהתאם לדרישות המכרז, ניתנה ערבות של מנורה ביטוח בסך של 6 מיליון ש"ח.

ד. בחודש מאי 2010 הודיעה חברת מדרוג חברה על הפחתת הדירוג של כתבי ההתחייבות של החברה ל-Aa3 באופן דירוג יציב. השיקולים העיקריים להורדת הדירוג, לפי עמדת מדרוג כפי שפורסמו בדוח מטעמה, כוללים את המחויבות לתמיכה של החברה במנורה ביטוח על רקע דרישות ההון והתנודתיות ברווח הנקי של חברת הביטוח. בנוסף, התרומה המרכזית של חברת הביטוח לשווי החברה לצד הנדחות המבנית של מחזיקי החוב בחברה ביחס להתחייבויות של חברת הביטוח, גוזרים להתחייבויות החברה דירוג נמוך מזה של התחייבויות חברת הביטוח, וזאת בהמשך למתודולוגיית הדירוג של Moody's לדירוג חברות אחזקה בביטוח.

באור 8: - אירועים מהותיים לאחר תום תקופת הדיווח

א. בחודש יולי 2010, השלימה החברה גיוס פרטי של חוב ממשקיעים מוסדיים בהיקף כספי של 170 מיליון ש"ח. במסגרת הגיוס הקצתה החברה למשקיעים המוסדיים 170 מיליון ש"ח ע.נ. אג"ח סדרה ב', אשר תישאנה ריבית שנתית בשיעור של 4.5%, המשולמת אחת לשנה ב-30 ביוני, החל משנת 2011 ועד לשנת 2022. קרן אגרות החוב תיפרע בחמישה תשלומים שווים החל מחודש יוני 2018 ועד לחודש יוני 2022. הקרן והריבית צמודים למדד. החברה התחייבה שלא לשעבד את נכסיה ללא הסכמת הנאמן מראש ובכתב, למעט שעבוד על נכס שיירכש על ידי החברה לטובת הגורם שיממן את רכישתו. באגרת החוב נקבעו מקרים נהוגים בהם קיימת הזכות לפרעון מיידי כדוגמת מינוי כונס נכסים, צו הקפאת הליכים וכו'. בנוסף, נקבעה זכות להעמדה לפרעון מיידי, במקרה והחברה תמכור את מרבית נכסיה או את מרבית פעילותה. אגרות החוב דורגו בדירוג של Aa3 על ידי חברת מידרוג בע"מ. הדירוג ניתן לסדרה ו/או להלוואות מתאגידים בנקאיים בהיקף כולל של 250 מיליון ש"ח. החברה השקיעה את מלוא כספי ההנפקה במנורה ביטוח כהון ראשוני מורכב (הון היברידי). שיעור הריבית שישולם על ההון הראשוני המורכב הינו 5.3%, צמוד למדד. כחלק מתנאי השטר, קיימים מנגנונים לביטול הריבית ובתנאים מסוימים, המרת הקרן להון מניות. שטר ההון הנדחה אושר על ידי המפקח על הביטוח כהון ראשוני מורכב.

ב. ביום 15 ביולי 2010, פרסם משרד האוצר הודעה לעיתונות לפיה זכתה קבוצת "מרווח הוגן" במכרז להקמה ולתפעול של מאגר ציטוטי מחירים ושערי ריבית אשר יסופקו לגופים מוסדיים החל מתחילת אוקטובר 2010. החל מאותו מועד תפסיק חברת שערי ריבית לספק ציטוטים אלו לגופים המוסדיים. עוד נקבע בהודעה כי הקבוצה הזוכה תהיה אחראית לפתח מתודולוגיה לקביעת מחירים ושערי ריבית להיוון תזרימי מזומנים של נכסי חוב לא סחירים לצורך חישוב שווים ההוגן. בהתאם לתנאי המכרז ולדרישות משרד האוצר, המודל הנבחר יעמוד בהוראות תקני חשבונאות בינלאומיים. חברות הביטוח פנו לפיקוח על הביטוח בבקשה לדחות את מועד המעבר, על מנת לאפשר הערכות נאותה. חברות הביטוח ומשרד האוצר לומדים את פרטי המודל וההשפעות הצפויות ממנו.

באור 8: - אירועים מהותיים לאחר תום תקופת הדיווח (המשך)

ג. Belltrend Menorah Enterprises Ltd (להלן - בלטרנד) חברה כלולה של מנורה מבטחים נדל"ן בע"מ, שהינה חברת בת של החברה, נטלה באמצעות שותפויות בשליטתה הלוואות ללא זכות חזרה ("נון-ריקורס") לרכישת נכס בגרמניה. נאמן מטעם המלווה (להלן - הנאמן) הזמין הערכת שווי לגבי הנכס שנרכש. על פי טיוטת הערכה זו, שווי הנכס נמוך מהותית משווי הנכס בספרים ומהווה לכאורה הפרה של התניה פיננסית. לדעת הנהלת בלטרנד, בטיטת הערכת השמאי לא נלקחו בחשבון מספר פרמטרים בחישוב שווי הנכס. על פי הערכת שמאי שהזמינה הנהלת בלטרנד, נדרשה הפחתה בשווי הנכס בסכום לא מהותי, שבוצעה בדוח הכספי. על פי הערכה זו, שווי הנכס אינו גורם להפרה של ההתניה הפיננסית. בימים אלו, מנהלת בלטרנד דיונים עם הנאמן בנושא וטרם התקבלה עמדתו הסופית של הנאמן. יתרת החשיפה המקסימאלית של הקבוצה, בהתייחס להשקעתה האמורה לעיל, עומדת על סך של כ- 13 מיליוני ש"ח.

ד. ביום 27 ביולי, 2010 חתמה חברה נכדה מנורה מבטחים גמל בע"מ - חברה מנהלת (להלן - מבטחים גמל) על הסכם עם להבה חברה לניהול קרן השתלמות בע"מ ולהב לשכת ארגוני העצמאיים והעסקים בישראל (להלן - המוכרות), לרכישת זכויות הניהול בקרן ההשתלמות "להבה קרן השתלמות לעצמאים ולשכירים" (להלן - להבה). סך נכסי הקרן המנוהלים עומד על כ- 420 מיליוני ש"ח עבור כ- 12,000 עמיתים.

התמורה כוללת שני מרכיבים:

1. סכום קבוע בסך של 11.5 מיליוני ש"ח אשר ישולם במשך 5 שנים ממועד השלמת העברת זכויות הניהול בתשלומים רבעוניים שווים ורצופים. למוכרות קיימת זכות לדרוש הקדמת יתרת התשלום לתשלום בודד חד פעמי.
2. סכום המותנה בהכנסות מדמי ניהול בגין עמיתי להבה במועד השלמת העברת זכויות הניהול, כמפורט להלן. החל מהשנה השישית ואילך לתקופה בלתי קצובה, ישולמו מדי רבעון, 51% מההכנסות נטו מדמי הניהול (הכנסות דמי ניהול בניכוי הוצאות תפעול לתאגיד בנקאי ועמלות הפצה עבור התאגידים הבנקאיים) שייגבו מעמיתי הקרן שהיו עמיתים במועד ההשלמה כל עוד הם עמיתים בקרן להבה או עמיתים בכל קרן השתלמות אחרת מקבוצת מנורה מבטחים בהתאם לדמי הניהול שיגבו בפועל מהעמיתים באותה קרן השתלמות, אך לא פחות מ- 1.3 מיליוני ש"ח לשנה עד לשנה העשירית.

לצורך הבטחת התשלום השנתי למשך חמש השנים הראשונות ממועד השלמת העברת זכויות הניהול, תועמד ערבות של חברת ביטוח שתעמוד על גובה התשלום השנתי ותתחדש מדי שנה למשך חמש שנים.

יצוין כי העברת זכויות הניהול מותנית באישור אגף שוק ההון ורשויות המס, אשר ליום חתימת הדוחות הכספיים טרם ניתנו.

באור 9: - דוח ביקורת מטעם המפקח על הביטוח

בחודש ספטמבר 2009, הודיע המפקח על הביטוח להנהלת מנורה ביטוח על כוונתו לערוך ביקורת בקשר להעברות רטרואקטיביות בין מסלולי השקעה שבוצעו במהלך שנת 2008 וכן בנושא הלוואות שניתנו על ידי מנורה ביטוח, לפני מספר שנים, ללא בטחונות מספיקים במועד מתן הלוואה, לרבות תפקוד האורגנים הרלבנטיים.

יצוין, כי בכל הנוגע לנושא ההעברות הרטרואקטיביות שנתגלו בפוליסות של מספר עובדים ו/או סוכנים, מדובר בסכומים לא מהותיים. באשר למשמעויות הכספיות הנוגעות להלוואות נשוא הבדיקה, ובהמשך לדיוחי החברה בדוח התקופתי לשנת 2009, יצוין, כי נכון ליום 30 ביוני, 2010 יתרת הלוואות בקבוצה עמדה על כ- 103.4 מיליוני ש"ח לפני הפרשה לחובות מסופקים; כנגד הלוואות נצברו ערכי פדיון בפוליסות בסך של כ- 15.3 מיליוני ש"ח; ויתרת הפרשה לחובות מסופקים בגין הלוואות עמדה נכון למועד האמור על סך של כ- 60.4 מיליוני ש"ח.

בחודש יולי 2010 התקבל במשרדי מנורה ביטוח דוח הביקורת מטעם המפקח על הביטוח בקשר עם הלוואות הנ"ל. במסגרת הדוח הנ"ל ניתנו הנחיות שמטרתן, בין היתר, שיפור הבקורות ובכלל זה שיפור תהליכי זרימת המידע בין המחלקות השונות במנורה ביטוח ואגף הכספים. בנוסף, הטיל המפקח על מנורה ביטוח עיצום כספי וקנס אזורי בסך כולל של כ- 14 מיליוני ש"ח וכן הורה על ביצוע השבה לתיק המשתתף ברווחים של מנורה ביטוח בסך של כ- 10 מיליוני ש"ח, תוך עיכוב ביצוע ההשבה עד למועד בו יקבע ביהמ"ש את קביעתו בשאלת קיומו והיקפו של הנזק שנגרם אם בכלל למבוטחי מנורה ביטוח וזאת במסגרת תובענה ייצוגית שהוגשה בנושא.

פירוט נכסים עבור נכסים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברת ביטוח מאוחדתא. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

להלן פירוט הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה:

ליום 31 בדצמבר 2009	ליום 30 ביוני		
	2009	2010	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
			השקעות פיננסיות:
3,368,586	3,242,665	3,670,171	נכסי חוב סחירים
3,037,997	2,846,455	3,076,390	נכסי חוב שאינם סחירים
2,496,219	2,045,998	2,600,325	מניות
1,038,798	899,890	1,131,121	השקעות פיננסיות אחרות
9,941,600	9,035,008	10,478,007	סך הכל השקעות פיננסיות
105,295	52,741	277,860	מזומנים ושווי מזומנים
122,283	145,642	122,246	אחר
10,169,178	9,233,391	10,878,113	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

פירוט נכסים עבור נכסים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברת ביטוח מאוחדת (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 ביוני, 2010				פירוט בסעיף	
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד		
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
3,377,866	-	3,022,663	355,203	ג	נכסי חוב סחירים
4,736,464	4,736,464	-	-	ד	נכסי חוב שאינם סחירים
242,354	-	217,878	24,476	ה	מניות
371,080	-	130,198	240,882	ו	אחרות
<u>8,727,764</u>	<u>4,736,464</u>	<u>3,370,739</u>	<u>620,561</u>		סה"כ
ליום 30 ביוני, 2009				פירוט בסעיף	
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד		
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
2,466,414	-	2,192,664	273,750	ג	נכסי חוב סחירים
4,666,746	4,666,746	-	-	ד	נכסי חוב שאינם סחירים
175,532	-	158,298	17,234	ה	מניות
291,857	-	98,153	193,704	ו	אחרות
<u>7,600,549</u>	<u>4,666,746</u>	<u>2,449,115</u>	<u>484,688</u>		סה"כ
ליום 31 בדצמבר, 2009				פירוט בסעיף	
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד		
מבוקר					
אלפי ש"ח					
3,382,953	-	3,078,334	304,619	ג	נכסי חוב סחירים
4,778,656	4,778,656	-	-	ד	נכסי חוב שאינם סחירים
245,711	-	225,295	20,416	ה	מניות
336,314	-	121,396	214,918	ו	אחרות
<u>8,743,634</u>	<u>4,778,656</u>	<u>3,425,025</u>	<u>539,953</u>		סה"כ

פירוט נכסים עבור נכסים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברת ביטוח מאוחדת (המשך)

ג. נכסי חוב סחירים

ליום 30 ביוני, 2010		
עלות	הערך בספרים	
מופחתת	בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח		
1,571,360	1,668,917	אגרות חוב ממשלתיות
		<u>נכסי חוב אחרים:</u>
1,628,993	1,704,791	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
4,958	4,158	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה
3,205,311	3,377,866	סך הכל נכסי חוב סחירים
	35,177	ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 30 ביוני, 2009		
עלות	הערך בספרים	
מופחתת	בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח		
1,070,560	1,144,448	אגרות חוב ממשלתיות
		<u>נכסי חוב אחרים:</u>
1,302,807	1,299,903	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
24,629	22,063	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה
2,397,996	2,466,414	סך הכל נכסי חוב סחירים
	33,431	ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 31 בדצמבר, 2009		
עלות	הערך בספרים	
מופחתת	מבוקר	
אלפי ש"ח		
1,527,810	1,589,947	אגרות חוב ממשלתיות
		<u>נכסי חוב אחרים:</u>
1,693,637	1,771,630	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
17,990	21,376	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה
3,239,437	3,382,953	סך הכל נכסי חוב סחירים
	44,942	ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

פירוט נכסים עבור נכסים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברת ביטוח מאוחדת (המשך)

ד. נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 30 ביוני, 2010	
שווי הוגן	ערך בספרים
	בלתי מבוקר
	אלפי ש"ח
2,874,082	2,290,379
2,673,106	2,446,085
5,547,188	4,736,464
	94,906

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 ביוני, 2009	
שווי הוגן	ערך בספרים
	בלתי מבוקר
	אלפי ש"ח
2,657,266	2,262,357
2,534,386	2,404,389
5,191,652	4,666,746
	87,502

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר, 2009	
שווי הוגן	ערך בספרים
	מבוקר
	אלפי ש"ח
2,728,102	2,291,320
2,569,245	2,487,336
5,297,347	4,778,656
	94,716

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

פירוט נכסים עבור נכסים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברת ביטוח מאוחדת (המשך)

ה. מניות

ליום 30 ביוני, 2010		
עלות	הערך בספרים	
	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	
238,686	234,991	מניות סחירות
7,922	7,363	מניות שאינן סחירות
246,608	242,354	סך הכל מניות
	46,854	ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 ביוני, 2009		
עלות	הערך בספרים	
	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	
190,518	175,167	מניות סחירות
1,298	365	מניות שאינן סחירות
191,816	175,532	סך הכל מניות
	59,283	ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר, 2009		
עלות	הערך בספרים	
	מבוקר	
	אלפי ש"ח	
207,789	240,495	מניות סחירות
5,996	5,216	מניות שאינן סחירות
213,785	245,711	סך הכל מניות
	47,847	ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

פירוט נכסים עבור נכסים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברת ביטוח מאוחדת (המשך)

1. אחרות

ליום 30 ביוני, 2010		
עלות	הערך בספרים	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
245,226	249,638	השקעות פיננסיות אחרות סחירות
134,192	121,442	השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
379,418	371,080	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
	13,125	ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 ביוני, 2009		
עלות	הערך בספרים	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
215,796	219,409	השקעות פיננסיות אחרות סחירות
100,355	72,448	השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
316,151	291,857	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
	14,308	ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר, 2009		
עלות	הערך בספרים	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
222,299	233,237	השקעות פיננסיות אחרות סחירות
123,516	103,077	השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
345,815	336,314	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
	13,493	ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

השקעות פיננסיות המסווגות לאחרות כוללות בעיקר השקעות בתעודות סל, תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, נגזרים פיננסים, חוזים עתידיים, אופציות, מוצרים מובנים.

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

הצגת נתונים כספיים מתוך הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים
המיוחסים לחברה

ליום 30 ביוני, 2010

תקנה 38'ד

בלתי מבוקרים

מגורה מבטחים החזקות בע"מ

נתונים כספיים מתוך הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים המיוחסים לחברה ליום 30 ביוני, 2010

תקנה 138'

בלתי מבוקרים

תוכן העניינים

דף

2	דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר על מידע כספי נפרד לפי תקנה 138' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל-1970
3	נתונים כספיים מתוך הדוחות המאוחדים על המצב הכספי
4	נתונים כספיים מתוך דוחות רווח והפסד המאוחדים
5	נתונים כספיים מתוך הדוחות המאוחדים על הרווח הכולל
6 - 7	נתונים כספיים מתוך הדוחות המאוחדים על תזרימי המזומנים
8 - 9	מידע נוסף

**לכבוד
בעלי המניות של מנורה מבטחים החזקות בע"מ**

**הנדון: דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר
לסקירת המידע הכספי הביניים הנפרד לפי תקנה 38' לתקנות ניירות ערך
(דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970**

מבוא

סקרנו את המידע הכספי הביניים הנפרד המובא לפי תקנה 38' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל - 1970 של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - החברה) ליום 30 ביוני, 2010 ולתקופות של ששה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. המידע הכספי הביניים הנפרד הינו באחריות הדירקטוריון והנהלה של החברה. אחריותנו היא להביע מסקנה על המידע הכספי הביניים הנפרד לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל – "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של היישות". סקירה של מידע כספי נפרד ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם האנשים האחראיים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נוהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הביניים הנפרד הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות תקנה 38' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל - 1970.

ליום 31 בדצמבר 2009	ליום 30 ביוני		
	2009	2010	
מבוקר	בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח			
47,143	38,500	27,320	<u>נכסים שוטפים</u>
224,625	209,599	302,505	מזומנים ושווי מזומנים
4,066	5,345	-	השקעות פיננסיות
4,224	198	4,643	מסים שוטפים לקבל
5,681	4,400	4,662	חייבים ויתרות חובה
285,739	258,042	339,130	יתרה שוטפת עם חברות מוחזקות
			סה"כ נכסים שוטפים
			<u>נכסים לא שוטפים</u>
7,119	6,597	6,397	הלוואות
2,226,435	2,071,820	2,326,554	נכסים בניכוי התחייבויות המיוחסים לחברות מוחזקות, נטו, לרבות מוניטין
88,419	72,191	86,189	נדל"ן להשקעה
2,321,973	2,150,608	2,419,140	סה"כ נכסים לא שוטפים
2,607,712	2,408,650	2,758,270	
			<u>התחייבויות שוטפות</u>
3,883	3,783	3,898	חלויות שוטפות של הלוואה מתאגיד בנקאי
-	-	5,862	מסים שוטפים לשלם
12,779	25,275	25,942	זכאים ויתרות זכות
16,662	29,058	35,702	סה"כ התחייבויות שוטפות
			<u>התחייבויות לא שוטפות</u>
3,883	7,567	3,898	הלוואה מתאגיד בנקאי
610,260	594,420	612,724	אגרות חוב
664	-	690	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
26,275	29,918	22,920	מסים נדחים, נטו
641,082	631,905	640,232	סה"כ התחייבויות לא שוטפות
			<u>הון המיוחס לבעלי מניות החברה</u>
99,429	99,429	99,429	הון מניות
332,985	332,985	332,985	פרמיה על מניות
171,451	104,517	186,585	קרנות הון
1,346,103	1,210,756	1,463,337	יתרת רווח
1,949,968	1,747,687	2,082,336	סה"כ הון
2,607,712	2,408,650	2,758,270	

המידע הנוסף המצורף מהווה חלק בלתי נפרד מהמידע הכספי הביניים של החברה.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		ל-6 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		מבוקר בלתי מבוקר
	2009	2010	2009	2010	
	אלפי ש"ח				
					<u>הכנסות</u>
323,004	79,713	(11,451)	195,958	112,062	רווח (הפסד) מחברות מוחזקות
115,703	59,113	221	103,015	30,771	הכנסות מהשקעות ומימון
15,894	(1,667)	3,899	11,803	(1,280)	הכנסות (הוצאות) מימון בגין הלוואות לחברות מוחזקות
16,224	-	-	-	(2,500)	שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה
664	172	170	330	308	הכנסות מהשכרת נכסים
1,967	105	(70)	210	(139)	הכנסות מדמי ניהול ואחרות
2,655	699	509	1,388	1,079	הכנסות מדמי ניהול מחברה מוחזקת
<u>476,111</u>	<u>138,135</u>	<u>(6,722)</u>	<u>312,704</u>	<u>140,301</u>	סך-הכל הכנסות
					<u>הוצאות</u>
50,068	18,576	15,213	20,530	15,768	הוצאות מימון
3,703	621	752	1,537	1,589	הוצאות הנהלה וכלליות
<u>53,771</u>	<u>19,197</u>	<u>15,965</u>	<u>22,067</u>	<u>17,357</u>	סך-הכל הוצאות
422,340	118,938	(22,687)	290,637	122,944	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
19,542	9,345	538	23,186	5,710	מסים על ההכנסה
<u>402,798</u>	<u>109,593</u>	<u>(23,225)</u>	<u>267,451</u>	<u>117,234</u>	רווח נקי (הפסד)

המידע הנוסף המצורף מהווה חלק בלתי נפרד מהמידע הכספי הביניים של החברה.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		ל-6 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2009	2010	2009	2010	
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח				
79,794	29,880	(11,774)	71,493	5,172	רווח נקי (הפסד) המיוחס לחברה חלק החברה ברווח (הפסד) כולל של חברות מוחזקות
907,522	250,237	(50,533)	620,396	197,731	המטופלות לפי שיטת השווי המאזני הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לרכיבים של רווח (הפסד) כולל
(314,941)	(86,840)	15,312	(220,466)	(71,508)	רווח (הפסד) כולל המיוחס לחברות מוחזקות, נטו
592,581	163,397	(35,221)	399,930	126,223	
672,375	193,277	(46,995)	471,423	131,395	סה"כ רווח (הפסד) כולל המיוחס לחברה

המידע הנוסף המצורף מהווה חלק בלתי נפרד מהמידע הכספי הביניים של החברה.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		ל-6 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	
	2009	2010	2009	2010
	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח				
402,798	109,593	(23,225)	267,451	117,234
(66,253)	(47,626)	8,222	(96,306)	(27,961)
(16,224)	-	-	-	2,500
(323,004)	(79,713)	11,451	(195,958)	(112,062)
19,542	9,345	538	23,186	5,710
(385,939)	(117,994)	20,211	(269,078)	(131,813)
664	-	(5)	-	26
(3,857)	104	(2,421)	169	(419)
(7,205)	6,580	6,541	5,291	13,163
(10,398)	6,684	4,115	5,460	12,770
(26,208)	-	-	(131)	-
13,331	4,345	6,562	7,127	9,906
(427)	(627)	(645)	(1,520)	767
636	-	-	-	376
(12,668)	3,718	5,917	5,476	11,049
(6,207)	2,001	7,018	9,309	9,240
(17,978)	1,472	(5,652)	(12,620)	2,302
(24,185)	3,473	1,366	(3,311)	11,542

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

רווח נקי (הפסד)

התאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת:

התאמות לסעיפי רווח והפסד:

הוצאות (הכנסות) מימון, נטו
ירידה (עלייה) בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה
הפסד (רווח) בגין חברות מוחזקות
מסים על ההכנסה

שינויים בסעיפי נכסים והתחייבויות:

שינוי בהתחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
ירידה (עלייה) בחייבים ויתרות חובה
עלייה (ירידה) בזכאים ויתרות זכות

מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה:

ריבית ששולמה

ריבית שהתקבלה

מסים שהתקבלו (ששולמו), נטו

דיבידנד שהתקבל

מזומנים נטו שנבעו מפעילות (שימשו

לפעילות) שוטפת המיוחסים לחברה כחברה
אם

מזומנים נטו שנבעו מפעילות (שימשו

לפעילות) שוטפת בגין עסקאות עם חברות
מוחזקות

מזומנים נטו שנבעו מפעילות (שימשו

לפעילות) שוטפת

המידע הנוסף המצורף מהווה חלק בלתי נפרד מהמידע הכספי הביניים של החברה.

נתונים כספיים מתוך הדוחות המאוחדים על תזרימי המזומנים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		ל-6 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	
	2009	2010	2009	2010
	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר	
מבוקר	אלפי ש"ח		אלפי ש"ח	
(3,845)	-	(10)	(3,841)	(270)
54,810	63,823	(3,202)	64,109	(57,557)
520	60	419	642	668
51,485	63,883	(2,793)	60,910	(57,159)
(88,584)	(91,554)	9,299	(131,390)	25,794
(37,099)	(27,671)	6,506	(70,480)	(31,365)
(3,865)	-	-	-	-
(3,865)	-	-	-	-
271	(9)	-	270	-
(64,878)	(24,207)	7,872	(73,521)	(19,823)
112,021	62,707	19,448	112,021	47,143
47,143	38,500	27,320	38,500	27,320

תזרימי מזומנים מפעילות השקעה

רכישת נדל"ן להשקעה
תמורה מממוש (רכישת) ניירות ערך הנמדדים
בשווי הוגן דרך רווח והפסד, נטו
החזר הלוואות לזמן ארוך
מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו
לפעילות) השקעה המיוחסים לחברה כחברה
אם
מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו
לפעילות) השקעה בגין עסקאות עם חברות
מוחזקות
מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו
לפעילות) השקעה

תזרימי מזומנים מפעילות מימון

פרעון הלוואה לזמן ארוך מתאגיד בנקאי
מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון
הפרשי שער בגין יתרות מזומנים ושווי מזומנים
עליה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים
יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

המידע הנוסף המצורף מהווה חלק בלתי נפרד מהמידע הכספי הביניים של החברה.

1. כללי

מידע כספי נפרד זה ערוך במתכונת מתומצתת בהתאם להוראות תקנה 38ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים ומיידים), התש"ל-1970 ואינו כולל את כל המידע הנדרש לפי תקנה 9ג' והתוספת העשירית לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל - 1970. יש לעיין במידע כספי נפרד זה בהקשר למידע הכספי על הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר, 2009 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולבאורים אשר נלוו אליהם.

2. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם

IFRS 9 - מכשירים פיננסיים

בחודש נובמבר 2009 פורסם IFRS 9 - מכשירים פיננסיים, אשר מהווה את השלב הראשון בפרוייקט החלפת IAS 39 - מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה. IFRS 9 מתמקד בעיקר בסיווג ובמדידה של נכסים פיננסיים והוא חל על כל הנכסים הפיננסיים שבתחולת IAS 39.

התקן קובע כי בעת ההכרה לראשונה כל הנכסים הפיננסיים (כולל מכשירים משולבים שבהם החוזה המארח הוא נכס פיננסי) יימדדו בשווי הוגן. בתקופות עוקבות יש למדוד מכשירי חוב בעלות מופחתת רק אם מתקיימים שני התנאים המצטברים הבאים:

- הנכס מוחזק במסגרת מודל עסקי שמטרתו היא להחזיק בנכסים על מנת לגבות את תזרימי המזומנים החוזיים הנובעים מהם.
- על פי התנאים החוזיים של הנכס הפיננסי, החברה זכאית, במועדים מסויימים, לקבל תזרימי מזומנים המהווים אך ורק תשלומי קרן ותשלומי ריבית על יתרת הקרן.

המדידה העוקבת של כל יתר מכשירי החוב והנכסים הפיננסיים האחרים תהיה על פי שווי הוגן.

נכסים פיננסיים שהינם מכשירים הוניים יימדדו בתקופות עוקבות בשווי הוגן, וההפרשים ייזקפו לרווח והפסד או לרווח (הפסד) כולל אחר, על פי בחירת המדיניות החשבונאית לגבי כל מכשיר ומכשיר. אם מדובר במכשירים הוניים המוחזקים למטרות מסחר, חובה למדוד אותם בשווי הוגן דרך רווח או הפסד. הבחירה הינה סופית ואין לשנותה. עם זאת, כאשר חברה משנה את המודל העסקי שלה לניהול נכסיה הפיננסיים, עליה לסווג מחדש את כל המכשירים הפיננסיים המושפעים משינוי המודל העסקי על מנת לשקף שינוי זה. בכל יתר הנסיבות, אין לבצע סיווג מחדש של המכשירים הפיננסיים.

תאריך התחילה של התקן הוא 1 בינואר, 2013. אימוץ מוקדם אפשרי. אימוץ לראשונה ייעשה למפרע תוך הצגה מחדש של מספרי ההשוואה בכפוף להקלות המצויינות בתקן.

החברה בוחנת את ההשפעה האפשרית של התקן החדש, אך אין ביכולתה, בשלב זה, לאמוד את השפעתו, אם בכלל, על הדוחות הכספיים.

IAS 34 - דיווח כספי לתקופות ביניים

בהתאם לתיקון ל- IAS 34 נקבעו דרישות גילוי נוספות בדוחות הכספיים ביניים בדבר הנסיבות שסביר כי ישפיעו על השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים ועל סיווגם, העברות של מכשירים פיננסיים בין רמות שונות במדרג השווי ההוגן, שינויים בסיווג נכסים פיננסיים וכן שינויים בהתחייבויות תלויות ונכסים תלויים. התיקון ייושם למפרע החל מהדוחות הכספיים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר, 2011. יישום מוקדם אפשרי.

הגילויים הנדרשים יכללו בדוחות הכספיים של החברה.

3. מסים על ההכנסה

אי החלת תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) לצרכי מס

ביום 4 בפברואר, 2010 פורסם ברשומות חוק לתיקון פקודת מס הכנסה מספר 174 – הוראת שעה לשנות המס 2007, 2008 ו- 2009 (להלן – התיקון לפקודה). בהתאם לתיקון לפקודה, תקן חשבונאות ישראלי מספר 29 בדבר אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), לא יחול לצורך קביעת ההכנסה החייבת בשנים האמורות, אף אם יושם לצורך עריכת הדוחות הכספיים. טרם נקבעה הוראת חוק ביחס לסוגיית אי החלת תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) בקביעת ההכנסה החייבת בשנת 2010 ואילך. השפעת התיקון לפקודה על החברה אינה מהותית.

4. אירוע מהותי בתקופת הדוח

בחודש מאי 2010 הודיעה חברת מדרוג לחברה על הפחתת הדירוג של כתבי ההתחייבות של החברה ל - Aa3 באופן דירוג יציב. השיקולים העיקריים להורדת הדירוג, לפי עמדת מדרוג כפי שפורסמו בדוח מטעמה, כוללים את המחויבות לתמיכה של החברה במנורה ביטוח על רקע דרישות ההון והתנודתיות ברווח הנקי של חברת הביטוח. בנוסף, התרומה המרכזית של חברת הביטוח לשווי החברה לצד הנדחות המבנית של מחזיקי החוב בחברה ביחס להתחייבויות של חברת הביטוח, גוזרים להתחייבויות החברה דירוג נמוך מזה של התחייבויות חברת הביטוח, וזאת בהמשך למתודולוגיית הדירוג של Moody's לדירוג חברות אחזקה בביטוח.

5. אירוע מהותי לאחר תום תקופת הדיווח

בחודש יולי 2010, השלימה החברה גיוס פרטי של חוב ממשקיעים מוסדיים בהיקף כספי של 170 מיליוני ש"ח. במסגרת הגיוס הקצתה החברה למשקיעים המוסדיים 170 מיליוני ש"ח ע.ג. אג"ח סדרה ב', אשר תישאנה ריבית שנתית בשיעור של 4.5%, המשולמת אחת לשנה ב- 30 ביוני, החל משנת 2011 ועד לשנת 2022. קרן אגרות החוב תיפרע בחמישה תשלומים שווים החל מחודש יוני 2018 ועד לחודש יוני 2022. הקרן והריבית צמודים למדד. החברה התחייבה שלא לשעבד את נכסיה ללא הסכמת הנאמן מראש ובכתב, למעט שעבוד על נכס שיירכש על ידי החברה לטובת הגורם שיממן את רכישתו. באגרת החוב נקבעו מקרים נהוגים בהם קיימת הזכות לפרעון מיידי כדוגמת מינוי כונס נכסים, צו הקפאת נכסים וכו'. בנוסף, נקבעה זכות להעמדה לפרעון מיידי, במקרה והחברה תמכור את מרבית נכסיה או את מרבית פעילותה. אגרות החוב דורגו בדירוג של Aa3 על ידי חברת מידרוג בע"מ. הדירוג ניתן לסדרה ו/או להלוואות מתאגידים בנקאיים בהיקף כולל של 250 מיליוני ש"ח. החברה השקיעה את מלוא כספי ההנפקה במנורה ביטוח כהון ראשוני מורכב (הון היברידי). שיעור הריבית שישולם על ההון הראשוני המורכב הינו 5.3%, צמוד למדד. כחלק מתנאי השטר, קיימים מנגנונים לביטול הריבית ובתנאים מסוימים, המרת הקרן להון מניות. שטר ההון הנדחה אושר על ידי המפקח על הביטוח כהון ראשוני מורכב.
